

Zamojscy bibliotekarze w BIBLIO

Seminarium *Barwy autyzmu* w Księżnicy Zamojskiej

Bibliotekarz Zamojski 2/2017 (46)

Z ŻYCIA BIBLIOTEK

<i>Z flisakami z biegiem Wisły</i>	3
<i>Żeromski z tabletem</i>	6
<i>Rozczytane miasto</i>	8
<i>Barwy autyzmu</i>	10
Wydarzenia Książnicy w przestrzeni miejskiej	12
<i>Bądź krytyczny. Przegląd literatury współczesnej</i>	16

RELACJE

Gry planszowe w bibliotece	20
Kongres IFLA, Wrocław 2017	22

SYLWETKI BIBLIOTEKARZY

Danuta R. Kawałko	28
Odeszli na zasłużoną emeryturę	32

TO WARTO WIEDZIEĆ	34
--------------------------------	----

POMOCE METODYCZNE

Regulamin konkursu <i>Opowiem Ci o Polsce</i>	37
Rocznice literackie 2019	39
Rocznice regionalne 2019	47

ZESTA WIENIA BIBLIOGRAFICZNE

Bogumiła Sowa	52
Nabytki regionalne Książnicy Zamojskiej	66

NASZE RECENZJE

J. Małecki <i>Dygot</i>	77
E. Lindström <i>Mój przyjaciel Stefan</i>	78
I. Michalewicz, M. Piwowarczuk <i>Powstanie Warszawskie. Rozpoznani</i>	79

SBP

Wyjazd szkoleniowy do BIBLIO	81
------------------------------------	----

KRONIKA	83
----------------------	----

WYDAWCA

Książnica Zamojska im. Stanisława Kostki Zamoyskiego w Zamościu

Zespół redakcyjny

Piotr Bartnik
Barbara Grabowska
Anna Kalniuk
Joanna Kołtun
Halina Zielińska – red. nacz.

Redakcja techniczna

Anna Kalniuk

Projekt okładki

Leszek Wygachiewicz

Adres redakcji

Książnica Zamojska im. Stanisława Kostki Zamoyskiego w Zamościu
Dział Promocji i Upowszechniania Czytelnictwa
ul. Kamienna 20
tel. 84 627 11 54 w. 27
e-mail: promocja@biblioteka.zamosc.pl

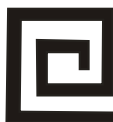
Druk okładki

Drukarnia ZAMDRUK, 22-400 Zamość, ul. Kościuszki 2A
tel./fax 84 639 27 97

Powielanie i oprawa

Dział OAiK Książnicy Zamojskiej

NAKLAD 50 egz.

Z ŻYCIA BIBLIOTEK

Z flisakami z biegiem Wisły

Biblioteka Publiczna Gminy Zamość z s. w Mokrem realizowała w okresie od 1 marca do 31 grudnia 2017 r. projekt ph. *Z flisakami z biegiem Wisły*, sfinansowany ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, w ramach ogólnopolskiego programu ministerialnego *Partnerstwo dla książki*. Patronat honorowy nad projektem objął Wójt Gminy Zamość Ryszard Gliwiński. Natomiast partnerem było Stowarzyszenie Kobiet na rzecz rozwoju i promocji środowisk lokalnych 28+. Głównym celem projektu było prowadzenie działań animujących czytelnictwo w bibliotece gminnej i jej filiach. Cel został zrealizowany poprzez organizację szeregu wydarzeń, m.in. konkursy, spotkania autorskie, akcje czytelnicze i integracyjne, skierowanych do mieszkańców gminy a w szczególności do dzieci i młodzieży. Wydarzeniem inauguracyjnym był odbywający się w dn. 6 i 7 kwietnia *Konkurs Recytatorski O laur najlepszego recytatora Gminy Zamość 2017*. W tej edycji konkursu, którego tematem przewodnim była rzeka Wisła, uczestniczyły dzieci i młodzież ze wszystkich szkół gminy. W zmaganiach recytatorskich wzięło udział 52 uczniów. W trakcie pracy komisji konkursowej odbyło się spotkanie z Jolantą Marcollą – znaną ilustratorką książek, autorką prac tworzonych z wykorzystaniem fotografii, filmu i video.

Kolejne wydarzenie – *V Noc Bibliotek* – odbyło się tym razem w dwu odsłonach. Pierwsza to „historyczna noc dla dorosłych”, w trakcie której odbyło się m.in. spotkanie z prozaikiem, felietonistą i satyrykiem Krzysztofem Czarnotą. Była to jednocześnie premiera jego najnowszej powieści *Czarodzieje koni*, opowiadającej „o miłości do koni i o talencie, którego nie wolno zmarnować”, o uczuciach uwikłanych w tajemnicze zakamarki historii. Gościliśmy również członków Tomaszowskiego Szwadronu im. 1-ego Pułku Kawalerii KOP, którzy przedstawili historię Korpusu Ochrony Pogranicza. Obejrzelśmy wystawę ekwipunku ułanów oraz licznej broni ręcznej, przeciwlotniczej i czołgowej. Członkowie Szwadronu opowiadali ciekawostki, związane z życiem żołnierskim, o działaniach jakie podejmują, a przy okazji dali świadectwo ogromnej pasji i szacunku do historii. Obrazową lekcję historii zapewnili nam także kolejni goście, którzy mówią o sobie: „...jesteśmy grupą ludzi tworzących oddział, oparty na tradycjach wojskowych...”, a mowa o Grupie Rekonstrukcji Historycznej „Wir” im. Konrada Bartoszewskiego z Biłgoraja. Grupa pochwałała się licznymi sukcesami. Na zakończenie wystąpił zespół wokально-taneczny *Tamburino* pod kierunkiem niesamowitej pasjonatki kultury romskiej – Jolanty Wiśniewskiej, który zaprezentował niecodzienny pokaz tańców cygańskich.

Druga odsłona *Nocy Bibliotek* skierowana była do młodszych odbiorców. 2 czerwca liczna grupa dzieci z entuzjazmem uczestniczyła w przygotowanych rozrywkach: plastycznych, planszowych, integracyjnych, ruchowych, muzycznych, turnieju oraz grach. Nie zabrakło niespodzianki z cyklu zabaw z książką. Tym razem układali ją sami uczestnicy w oparciu o przygotowane wcześniej i ukryte w tajemniczych pudłach materiały. I jeszcze pamiątkowe łapki z podpisami wszystkich dzieci, świecące upominki, i małe co nieco, a dokładnie pizza.

8 czerwca rozstrzygnięty został konkurs plastyczny *Poezja i bajka słowem i pędzlem malowana*. Do dziewiątej już edycji konkursu przystąpiły dzieci z przedszkoli, szkół podstawowych oraz gimnazjaliści z terenu gminy i innych województw. Łącznie wpłynęło 231 prac, z których komisja konkursowa nagrodziła 120. Uczestnicy konkursu złożyli prace plastyczne, inspirowane utworami literackimi, nawiązującymi do tematu przewodniego – rzeki Wisły. Jak co roku technika wykonania prac była dowolna i, jak co roku, wybór najlepszych przysporzył komisji wiele trudności.

Projekt obejmował również dwa inne konkursy: fotograficzny *ph. Skarby Gminy Zamość* i literacki *Odkrywamy talenty poetyckie*. Ten ostatni skierowany był do dzieci, młodzieży i osób dorosłych z terenu gminy Zamość, piszących różnorodne utwory literackie, m.in. wiersze, prozę poetycką, legendy, aforyzmy, ballady i piosenki. Konkurs fotograficzny miał charakter otwarty. Jego celem było odkrywanie nowych miejsc i nieznanych zabytków kultury i przyrody, popularyzacja wydarzeń i zmian kulturowych zachodzących w gminie Zamość oraz gromadzenie i archiwizowanie dokumentacji fotograficznej gminy na tle czterech pór roku. Finał obu konkursów zaplanowano na 30 czerwca, a pokonkursowa wystawa fotografii trwała do końca wakacji.

Od 4 lipca do 23 sierpnia trwała akcja *WAKACJE w BIBLIOTECE*. Zajęcia odbywały się trzy razy w tygodniu, a głównym tematem była rzeka Wisła. Wszystkie zajęcia rozpoczynały się od przeczytania wiersza lub fragmentu prozy związanej z Wisłą. Uczestnicy zajęć z pasją uczestniczyli we wszystkich przygotowanych zajęciach plastycznych, manualnych, ruchowych, eksperymentalnych, kreatywnych grach i zabawach. Odbyły się też profesjonalne warsztaty z tworzenia biżuterii i sospeso. W tym czasie grupa teatralna *GONG* prowadzona przez p. Marię Duławską, przygotowywała spektakl *Z flisakami z biegiem Wisły*, zaprezentowany 23 sierpnia, podczas imprezy finałowej. W tym roku z wakacyjnych zajęć skorzystały 573 osoby.

31 sierpnia w ramach projektu BPGZ w Mokrem zorganizowała dla dzieci wycieczkę brzegiem Wisły dla 52. dzieci. Podróż okazała się fantastycznym pomysłem, a trasa Kazimierz Dolny – Janowiec – Celejów dostarczyła wielu atrakcji. W pierwszej kolejności zwiedziliśmy malownicze miasteczko nad samym brzegiem *królowej polskich rzek*. Dzieci z zaciekawieniem wysłuchały legend

i opowieści przewodniczek. Niepowtarzalny krajobraz okolic Kazimierza mieliśmy okazję podziwiać także z pokładu statku. Rejs przez Wisłę do Janowca to kolejna atrakcja i kolejna dawka mocnych wrażeń, i opowieści. A to jeszcze nie koniec! Nie było nawet jednej osoby, która powstrzymałaby się od czynnego udziału w zabawach jakie zaoferowano nam w *Magicznych Ogrodach* – żałujemy tylko, że ten czas biegnie tak szybko! Nikt nie chciał opuszczać bajkowego zakątka, spędziliśmy tam blisko 4 godziny i ciągle było nam mało! Jeszcze jedną atrakcją były warsztaty czerpania papieru w Muzeum Papiernictwa w Celejowie. Zanim jednak zabraliśmy się do pracy zaproszono nas na ciepły obiad. Nigdy zupa pomidorowa i kotlet nie smakowały tak dobrze! Podczas praktycznych zajęć dzieci miały okazję wykonać swój własny arkusz papieru z zatopionymi płatkami kwiatów, a przy okazji posłuchać historii związanych z muzeum. Każdy otrzymał na pamiątkę własnoręcznie wyczerpany arkusz.

1 września po raz piąty biblioteka w Mokrem włączyła się w ogólnopolską akcję *Narodowego Czytania*. Do uczestnictwa w tym roku zaproszono do współpracy najwierniejszych czytelników i członków DKK oraz Szkoły Podstawowe w Lipsku i w Pniówku, reprezentowane przez uczniów i nauczycieli. Spotkanie rozpoczęło powitaniem gości „weselnych” i odczytaniem listu Prezydenta RP. Całości dopełniła scenografia i stroje stylowe adekwatne do czasów *Wesela*. Przy suto zastawionym stole weselnym odczytano narodowe dzieło Stanisława Wyspiańskiego.

W ramach projektu, w dn. 11-15 grudnia, w Bibliotece w Mokrem zorganizowane zostały obchody *Tygodnia Kultury Węgierskiej*. W programie zaplanowano: wystawę literatury węgierskiej dla dzieci i dorosłych; konkurs prasowo-czytelniczy *Polak, Węgier – dwa bratanki*; spotkanie z Anną Butrym – tłumaczką języka węgierskiego, blogerką, konferansjerką, trenerką, autorką vloga *Węgierska randka* (na YouTube), popularyzującego kulturę Węgier w każdym aspekcie: sztuki, literatury, muzyki, kuchni, podróży, języka, ciekawostek oraz węgierskich wydarzeń w Polsce; warsztaty dla dzieci i młodzieży p. *Ciekawostki z kraju naszych bratanków*, które przeprowadził wolontariusz György Lakatos. Warsztaty obejmowały prezentację z kultury, historii i kuchni węgierskiej. Odbyła się też nauka tańca ludowego *Czardasz* oraz wspólne wykonanie tradycyjnego węgierskiego deseru *Makosa Guba*. Warsztaty p. *Sekrety kuchni węgierskiej*, skierowane do starszych użytkowników biblioteki, przeprowadziło troje wolontariuszy: Węgier György Lakatos, Hiszpanka Jenny Martín Sánchez i Fatma Gurbanova z Azerbejdżanu. Oprócz licznych ciekawostek, uczestnicy warsztatów wysłuchali kultowego utworu *Gyöngyhajú lány* (w Polsce znanego jako *Dziewczyna o perłowych włosach*), ballady rockowej węgierskiej grupy *Omega*, w wykonaniu Lakatosa. Była też degustacja gorącego gulaszu, przygotowanego wg oryginalnego przepisu pod przewodnictwem węgierskiego gościa.

Uroczyste podsumowanie akcji *Tydzień Kultury Węgierskiej* oraz projektu *Z flisakami z biegiem Wisły* uświetnił występ zespołu taneczno-wokalnego *Tamburino*, który zaprezentował żywiołowe utwory w języku polskim i romskim, a wielobarwne spódnice zawirowały w ekspresyjnych tańcach porywając widownię.

Materialnym efektem zrealizowanego projektu były dwie publikacje: pokonkursowy tomik poezji *Pozwolić Pegazowi rozwinąć skrzydła*, promujący twórczość mieszkańców gminy Zamość – laureatów pięciu edycji konkursu *Odkrywamy talenty poetyckie* oraz edukacyjna gra planszowa pt. *Z flisakami z biegiem Wisły*. Tomik zawiera 166 utworów, ponad 60 autorów. Gra planszowa skierowana głównie do młodych graczy umożliwia poznanie historii miast, poznanie legend i ciekawostek o zabytkach, ludziach i wydarzeniach związanych nierozdzielnie z Wisłą. Może stanowić atrakcyjną lekcję historii poznawanej w trakcie zabawy.

Wszystkie działania zrealizowane w ramach projektu, aktywizowały różne grupy mieszkańców, miały atrakcyjną formę i były dostosowane do potrzeb odbiorców.

Elżbieta Stankiewicz
Biblioteka Publiczna Gminy Zamość

Żeromski z tabletem

27 października 2017 roku w Bibliotece Publicznej Gminy Zamość z s. w Mokrem odbyło się zakończenie oraz posumowanie projektu *Festiwal Kreatywnego Czytelnictwa „Żeromski z tabletem”*. Projekt sfinansowany był ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, a instytucją zarządzającą był Instytut Książki w ramach ogólnopolskiego programu ministerialnego ph. „Partnerstwo dla książki”. Patronat honorowy nad *Festiwalem* objął Wójt Gminy Zamość Ryszard Gliwiński oraz Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie. Partnerem projektu było Stowarzyszenie Kobiet na rzecz rozwoju i promocji środowisk lokalnych 28+.

W ramach *Festiwalu*, który trwał od 11 września do 26 października 2017 roku, odbyło się 28 warsztatów dla ponad 2 000 uczniów ze szkół gminy Zamość oraz 13 rodzinnych warsztatów wielopokoleniowych w bibliotekach, szkołach i świetlicach.

Warsztaty miały na celu przybliżyć postać i twórczość Stefana Żeromskiego. A program warsztatów, zabaw i animacji miał na celu ukazanie, że twórczość dawnego autora można zaprezentować w sposób przyjemny, interesujący i dosto-

sowany do potrzeb rozwojowych dzieci i młodzieży. W programie *Festiwalu* wykorzystano autorską metodę pracy z tekstem literackim wypracowaną przez Michała Malinowskiego, założyciela i dyrektora Muzeum Bajek, Baśni i Opowieści w Konstancinie Jeziornie, bazującej na koncepcji dotarcia do młodego odbiorcy poprzez zaangażowanie sensoryczne i emocjonalne. W tym celu, w trakcie zajęć wykorzystane zostały drewniane klocki MuBaBaO oraz mięciutkie gigantyczne poduszki Bajkostwory. Kreowane były niezwykle ilustracje przestrzenne. Papier jest bardzo wdzięcznym i prostym materiałem, który uzmysławia dziecku, jak wiele stworzyć można z papierowej kartki. Nie zabrakło również tabletek i smartfonów. Źródłem natchnienia były opowiadane przez mistrza historie, które sprawiły, że publiczność słuchała jak zaczarowana. Ideą przewodnią spotkań było ukazanie pozytywnego myślenia względem otaczającej, smutnej rzeczywistości. Zapalając małe, symboliczne światełko możemy przyczynić się do przemiany otoczenia. Możemy wyzwolić dobro, które pobudzi innych do czynienia dobra dalej. Bohater Żeromskiego jest otwarty na drugiego człowieka i jego potrzeby oraz realizuje się poprzez pozytywne działanie dla innych.

Działania festiwalowe przeznaczone były dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjów oraz ich rodzin. Warsztaty miały na celu zachęcenie do aktywnego korzystania z książek i ukazanie, jak wspaniale można spędzać czas z opowieścią czytaną, opowiadaną i rysunkową. Oprócz poznania postaci i twórczości Stefana Żeromskiego, uczestnicy odkryli różne sposoby opowiadania obrazkowego oraz techniki teatru papierowego. Ponadto, tworzyli własne dzieła i prezentowali je przed kameralną oraz szerszą publicznością.

27 października 2017 roku w siedzibie biblioteki gminnej odbyło się posumowanie projektu, na które przybyli: z-ca wójta p. Konrad Dziuba, Przewodnicząca Komisji Oświatowo-Społecznej p. Anna Skorupka, st. kurator p. Maria Gruszka, dyrektorzy z trzynastu szkół Gminy Zamość oraz sześćoosobowe delegacje dzieci i młodzieży z każdej szkoły.

Po powitaniu gości przez dyrektora Biblioteki Elżbietę Stankiewicz, Michał Malinowski swoimi gawędami *Prawda* oraz *Trzy pytania* wprowadził zebranych w atmosferę zaczarowanego świata baśni i opowieści. Ci, którzy po raz pierwszy mieli okazję usłyszeć i jakby wejść w ten świat byli zauroczeni i zachwyceni magią jaką roztoczył i wprowadził mistrz Michał.

Następnym punktem *Festiwalu* było wręczenie dyrektorom szkół i przedstawicielom poszczególnych instytucji certyfikatów podsumowujących projekt *Festiwal Kreatywnego Czytelnictwa „Żeromski z tabletem”*.

Kolejnym punktem *Festiwalu* były warsztaty dla dzieci i młodzieży, których efektem były *Złote Księgi Stefana Żeromskiego*. *Księgi* wykonane zostały techniką tworzenia książeczek „rozkładanek pop-up”. Jak zwykle pomysłowość i cha-

rakter tworzących książeczki oraz wymyślone na ich potrzeby historie zaskakiwały i rozweselały, niekiedy też zasmucały, ale zawsze były to opowieści bardzo zajmujące.

Elżbieta Stankiewicz
Biblioteka Publiczna Gminy Zamość

Rozczytane miasto

Projekt *Rozczytane miasto* skierowany był do młodych mieszkańców Zamościa w ramach zadań ujętych w Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2017 r. Celem projektu była promocja zdrowego stylu życia dzieci i młodzieży, opartego na odrzuceniu różnego rodzaju uzależnień na rzecz udziału w konstruktywnych formach spędzania wolnego czasu. Przedsięwzięcia skupiały się na działaniach edukacyjnych z zakresu profilaktyki uzależnień oraz twórczych działaniach oscylujących wokół książki, jak też na bezpośrednim kontakcie twórcami kultury oraz wytworami i wartościami kultury.

Zadanie realizowane było w następujących placówkach:

- Oddział dla Dzieci i Młodzieży, ul. Kamienna 20
- Filia nr 1 ul. Wyszyńskiego 51a
- Filia nr 2 ul. Wiejska 17
- Filia nr 3 ul. Brzozowa 26a
- Filia nr 4 ul. Peowiaków 68a
- Filia nr 6 ul. Prusa 2

Cykliczne spotkania *My się latem nie nudzimy, pośród książek się bawimy*, zrealizowane podczas wakacji, stanowiły doskonałą alternatywę spędzenia wolnego czasu dla uczniów pozostających podczas wakacji w domu. Podstawowym założeniem spotkań było głośne czytanie wybranych przez bibliotekarki lektur, które stanowiły kanwę do dalszych inspiracji plastycznych, zabaw edukacyjnych, zajęć literackich, gier i konkursów wiedzy.

Bezpośredni kontakt ze współczesnymi twórcami wartościowej literatury podczas spotkań autorskich z Joanną Olech i Renatą Piątkowską był doskonałym sposobem na rozwijanie zainteresowań czytelniczych.

Joanna Olech, autorka i jednocześnie ilustratorka książek, zaprezentowała swoją twórczość, sporo czasu autorka poświęciła książce *Dynastia Miziołków* i zawartych w niej kolokwializmach, jak też zagadkom rysunkowym. Spotkania były bardzo żywe, dyskusjom nie było końca i wszystkie przekraczały zaplanowany czas.

Również spotkania z Renatą Piątkowską, wielokrotnie nagradzaną autorką, cenioną zarówno przez dzieci, młodzież, jak i rodziców, były bardzo dobrze odebrane przez uczestników spotkań i opiekunów-nauczycieli. Wachlarz tematów poruszanych przez pisarkę był bardzo bogaty. W sposób wesoły, lekki mówiła o treści swoich książek. Czytanie fragmentów książek przez zawodową lektorkę Malwinę Kozurno, która towarzyszyła autorce było poezją dla uszu zasłuchanych młodych czytelników.

Uczestnicy warsztatów literacko-artystycznych, przeprowadzonych przez nauczyciela, animatora kultury, opiekuna Szkolnego Teatru MUNDI, Łukasza Trojanowskiego, czy też warsztatów teatralno-recytatorskich prowadzonych przez Annę Batorską-Smyk, autorkę poradnika dla recytatorów *Magia żywego słowa* przekonali się jak można interpretować tekst literacki i poznali zasady budowania postaci scenicznych w oparciu o materiał literacki.

Prelekcje przeprowadzone przez Jadwigę Poświatowską wskazały dzieciom i młodzieży pozytywne wzorce zachowań prozdrowotnych, ukazały też złe skutki niezdrowego stylu życia.

Warsztaty biblioterapeutyczne poprzez odpowiednio dobrane teksty literackie wskazywały uczestnikom drogę do budowania systemu wartości, jaką należy kierować się w życiu.

Konkurs plastyczny *Literacki MMS* poprzez wizualizację przeczytanego tekstu zachęcał do aktywnego czytelnictwa, wskazywał bohaterów literackich jako wzorce do naśladowania, miał na celu zachęcenie do czytania książek, ale też był sposobem wyrażania swoich emocji w formie pracy plastycznej.

Liczba uczestników zgłaszających się do realizacji poszczególnych przedsięwzięć była o wiele większa niż zakładaliśmy to w fazie planowania. Stwierdzamy, że oferta była trafiona i ciekawa, a nasze cele i założenia zostały zrealizowane. Zadania zaplanowane cieszyły się dużym zainteresowaniem, o czym świadczą dane.

Liczbowe określenie skali działań, zrealizowanych w ramach Projektu ROZ-CZYTANE MIASTO:

- 2 warsztaty plastyczne z udziałem 51 osób
- 3 prelekcje prozdrowotne dla 81 uczestników
- 102 cykliczne spotkania wakacyjne, w których uczestniczyło 1 549 osób
- 6 warsztatów literacko-artystycznych – uczestniczyło 163 osób
- 12 spotkań autorskich – uczestniczyło 532 uczniów
- 3 warsztaty biblioterapeutyczne – 51 uczestników
- 3 warsztaty teatralno-recytatorskie – skorzystało 81 osób
- konkurs plastyczny *Literacki MMS*, udział wzięło 227 osób, wykonano 236 prac plastycznych
- ilustrowany kalendarz na rok 2018 – 150 egz.

- wystawa pokonkursowa – składała się 13 prac nagrodzonych i 40 prac wyróżnionych
- impreza finałowa, podsumowująca Projekt
Łącznie w 132 imprezach uczestniczyło 2 735 osób (planowano udział 2 393 osób)

Alicja Nizioł, Książnica Zamojska

◆ ◇ ◆

Barwy autyzmu – VII seminarium ***z cyklu Budowanie przyjaznego świata dla osób niepełnosprawnych***

W 2017 r. Ośrodek Czytelnictwa Niepełnosprawnych Książnicy Zamojskiej realizował zadania, których celem było pokazanie biblioteki jako miejsca przyjaznego osobom z autyzmem. W ramach tego przedsięwzięcia odbył się cykl lekcji bibliotecznych z dziećmi autystycznymi ph. *Zaprzyjaźnij się z biblioteką* oraz wystawa prac plastycznych dzieci i młodzieży z zaburzeniami ze spektrum autyzmu, uczniów Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Zamościu – *Ja i mój świat. Barwy autyzmu*. Problemowi autyzmu poświęcone zostało także VII seminarium z cyklu *Budowanie przyjaznego świata dla osób niepełnosprawnych*, realizowane w Książnicy od 2011 roku.

Seminarium odbyło się 27 października 2017 r., organizowane było we współpracy ze Specjalnym Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym w Zamościu oraz Zamojskim Stowarzyszeniem na Rzecz Dzieci Autystycznych „Przebudzenie”. Spotkanie miało charakter otwarty i integracyjny. Wystąpien prelegentów, osób pracujących z osobami autystycznymi, ale także rodziców dzieci autystycznych wysłuchali nauczyciele okolicznych szkół, pracownicy socjalni, pracownicy zamojskich poradni pedagogiczno-psychologicznych, rodzice i opiekunowie oraz bibliotekarze Książnicy Zamojskiej.

Jako pierwsza wystąpiła p. Magdalena Łagowska, która poza działalnością we wspomnianym wcześniej stowarzyszeniu, pracuje, jako nauczyciel w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Zamościu. Wykładem *Autyzm niejedno ma imię* wprowadziła w tematykę naszego seminarium i pokazała złożoność problemu. Pani Magdalena omówiła główne objawy autyzmu, podkreśliła, że zaburzenia autystyczne zazwyczaj występują w trzech sferach funkcjonowania człowieka: interakcji społecznych, komunikacji oraz zachowania charakteryzującego się sztywnością i powtarzalnością tzw. triada zaburzeń. Prelegentka opowiedziała o różnych stopniach funkcjonowania dzieci autystycznych. Odniosła się do prezentowanej w ramach seminarium wystawy prac plastycznych dzieci autystycznych, która doskonale odzwierciedliła różnice w ich rozwoju. Zwróciła także

uwagę na mylne pojmowanie pojęcia „autyzm wczesnodziecięcy”, podkreśliła, że z autyzmu się nie wyrasta, towarzyszy człowiekowi przez całe życie.

O funkcjonowaniu z dzieckiem autystycznym, na co dzień opowiedziała p. Anna Bondyra, mama 13-letniego chłopca z autyzmem. Podkreśliła, że w momencie postawienia diagnozy na autyzm zaczyna chorować cała rodzina. Rodzice często zmuszeni są poświęcić pracę, zainteresowania i pasję, na rzecz walki o lepszą przyszłość swojego dziecka. Całodobowa opieka, dbanie o stały rytm dnia, specjalną dietę i zajęcia terapeutyczne – to wszystko sprawia, że rodzice mają mało czasu dla siebie. Dużym problemem dla nich jest reakcja otoczenia na nietypowe zachowania dziecka, brak zrozumienia, niepotrzebne uwagi, albo wręcz przeciwnie – zupełny brak reakcji, obojętność, gdy np. dziecko wpada w histerię na poczcie i nikt nie proponuje ustąpienia miejsca w kolejce. P. Ania zwróciła także uwagę na to, że właściwie grono jej przyjaciół ograniczyło się tylko do rodziców borykających się z podobnym problemem, bo trudno zaprosić jej do swojego domu znajomych, którzy nie rozumieją zachowania jej dziecka, czy ze zdziwieniem patrzą np. na wystrój jej mieszkania, który często musi być dostosowany do potrzeb dziecka. Jej wykład można podsumować słowami – autyzm i wszelkie dolegliwości z nim związane to również, a może przede wszystkim cierpienie rodziców i opiekunów.

Jako trzecia wystąpiła p. Beata Atalska – nauczyciel, terapeuta zajęciowy ze Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Tomaszowie Lubelskim, z wykładem: *Autyzm, szkoła i inni – okiem nauczyciela terapeuty*. P. Beata przedstawiła problem od strony prawnej, podkreśliła, że każde dziecko z diagnozą lekarską dotyczącą zaburzeń rozwojowych (w tym z autyzmem) powinno mieć wydane przez publiczną poradnię psychologiczno-pedagogiczną orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego lub nauczania indywidualnego. Dzieci i młodzież posiadające takie orzeczenia mogą uczęszczać do przedszkola, szkoły ogólnodostępnej, integracyjnej lub specjalnej. Ostatecznego wyboru szkoły dokonują rodzice dziecka. W orzeczeniach tych są zawarte także dodatkowe wskazania, co do uczestniczenia danego dziecka w dodatkowych zajęciach usprawniających, czy terapeutycznych. Prelegentka odniosła się także do różnego rodzaju instytucji, fundacji, stowarzyszeń, które oferują pomoc osobom autystycznym i ich rodzinom. Opowiedziała m.in. o turnusach rehabilitacyjnych dla dzieci autystycznych i ich rodzin, w których sama bierze udział, jako terapeuta zajęciowy. Zwróciła uwagę na wysokie koszty terapii, które pomimo możliwości wsparcia przez PFRON i tak bardzo często przerastają możliwości finansowe rodziny.

Na koniec Barbara Grabowska – pracownik Ośrodka Czytelnictwa Niepełnosprawnych Książnicy Zamojskiej opowiedziała o projekcie *Bibliotekarzu zaprzyjajnij się z osobą z autyzmem*, realizowanym przez Fundację SYNAPSIS i Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich w 2015 r. Głównym celem projektu było włą-

czenie środowiska bibliotekarskiego w przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób z autyzmem oraz zlikwidowanie barier ograniczających im dostęp do biblioteki, jej zbiorów i oferty edukacyjno-kulturalnej. Prelegentka opowiedziała także o działaniach podjętych w kierunku „zaprzyjaźnienia się” z osobami autystycznymi przez Książnicę Zamojską. Zwróciła uwagę na wspomnianą na wstępie wystawę materiałów, publikacji na temat autyzmu oraz prac plastycznych dzieci autystycznych prezentowaną w bibliotece od 5 października do 15 grudnia 2017 roku. Opowiedziała także o cyklu spotkań z dziećmi autystycznymi, które odbyły się w Ośrodku Czytelnictwa Niepełnosprawnych. Łącznie odbyły się 4 spotkania, w których udział wzięło 17 dzieci i 8 opiekunów. Dzieci mogły zobaczyć swoje prace na wystawie, zapoznać się z ofertą biblioteki oraz odwiedzić jej najciekawsze zakątki. Ich reakcje, radość, zwłaszcza z obecności w pełnym kolorowych książek i zabawek Oddziału dla Dzieci i Młodzieży, świadczą o tym, że biblioteka może być miejscem przyjaznym dla osób z autyzmem.

Seminarium dostarczyło wielu cennych informacji na temat funkcjonowania osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu. Wystąpienia prelegentów były bardzo emocjonalne, bo opowiedziane z perspektywy rodziców i nauczycieli, dla których ten problem jest codziennością. Po seminarium przy kawie i ciastku toczyły się jeszcze długie rozmowy. Każdy mógł skorzystać z fachowej wiedzy prelegentów.

Autyzm to problem bardzo złożony i trudny do omówienia na kilkugodzinnym spotkaniu. Wszyscy byliśmy zgodni, że warto do tego tematu wrócić w przyszłości, a jako organizatorzy seminarium mamy nadzieję, że chociaż w niewielkim stopniu przyczyniliśmy się do budowania przyjaznego świata dla osób autystycznych.

Barbara Grabowska, Książnica Zamojska

Wydarzenia biblioteczne Książnicy w przestrzeni miejskiej

Co najmniej jedną książkę w ciągu roku przeczytało zaledwie 38% Polaków (*Stan czytelnictwa w Polsce w 2017 roku. Badania Biblioteki Narodowej*). Stan ten jest stabilny, ale niezadowolający. Od lat obserwowana jest też tendencja malejącego udziału czytelników zarejestrowanych w bibliotekach publicznych w stosunku do ogółu ludności Polski. W 2015 r. było to 16,2 czytelników na 100 mieszkańców, w 2014 r. – 16,4 (*Stan bibliotek w Polsce objętych badaniem Głównego Urzędu Statystycznego – 2015 r.*). Czytelnicy Książnicy Zamojskiej w 2017 roku stanowili 19,1% mieszkańców miasta. Przedstawione liczby nie świadczą o tym, że biblioteki stają się przeżytkiem, ale wskazują na potrzebę promowania czytelnictwa poza lokalami bibliotecznymi, w przestrzeniach nie kojarzących się

wprost z książką. W ten sposób można docierać do tej części społeczeństwa, która z różnych powodów nie ma potrzeby czytania. Książnica Zamojska od kilku lat organizuje różnorodne wydarzenia biblioteczne w przestrzeni miejskiej. Tak było również w 2017 roku.

Okrągłe daty urodzin (140) i śmierci (80) Bolesława Leśmiana przypadające w 2017 roku sprawiły, że w mieście gdzie poeta mieszkał przez kilkanaście lat (1922-1935) był obchodzony *Rok Bolesława Leśmiana w Zamościu*. Wydarzeniem promującym i inaugurującym te obchody były *Urodziny poety* (22 stycznia). Dla miłośników poezji w restauracji Morandówka na Starym Mieście odbyło się czytanie poezji Bolesława Leśmiana, zorganizowane i prowadzone przez Książnicę Zamojską. Urodziny Leśmiana miały charakter otwarty. W dowolnym czasie można było przyłączyć się do czytania poezji lub jej słuchania. Poezja była przeplatana informacjami na temat życia i twórczości poety oraz na temat inspiracji twórczej, jaką jest dla innych. W gronie osób czytających byli mieszkańcy Zamościa, czytelnicy Książnicy Zamojskiej, a także przedstawiciele władz miasta (prezydenci, radni), dyrektorzy instytucji kultury i oświaty.

W upalną sobotę 5 sierpnia, pod rozłożystym drzewem świdośliwy rosnącej na dziedzińcu synagogi, miało miejsce *Zamojskie Czytanie Leśmiana*. Zebranych przywitała zamojska grupa *Ofensywa Brunetów*, utworem *Krzywdza* Bolesława Leśmiana. Organizatorem tego wydarzenia była Książnica Zamojska oraz Centrum „Synagoga” Fundacji Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego w Zamościu, która otworzyła gościnne podwoje swojego obiektu. *Zamojskie Czytanie Leśmiana* miało charakter otwarty. W gronie osób czytających wymienić należy słuchaczy Zamojskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku, czytelników Książnicy Zamojskiej, dziennikarzy miejscowych mediów, przedstawiciele zamojskich władz (prezydenta Andrzeja Wnuka i radnych), dyrektorów szkół i instytucji kultury. Podczas całego spotkania była obecna ze swoją twórczością wokalnoinstrumentalną *Ofensywa Brunetów*. Spotkanie cieszyło się zainteresowaniem przypadkowych turystów, którzy przyłączali się do tej formy popularyzacji literatury.

Wiekowi XVI sięgają związki Zamościa z włoską kulturą. Są one często przywoływane, m.in. od 2008 roku organizowany jest *Festiwal Kultury Włoskiej „arte, cultura, musica, e...”*, który w bieżącym roku odbył się po raz jedenasty, od 2012 roku pod nazwą *Zamojski Festiwal Kultury „arte, cultura, musica, e...”*. W zbiorach Książnicy Zamojskiej znajduje się niemały zasób książek włoskich pisarzy, ponad 270 tytułów blisko 180 autorów. Jest to liczba dynamiczna, ponieważ regularnie przybywają nowe książki. Najliczniej reprezentowana jest powieść z XX i XXI wieku – 203 tytuły, zaś inne gatunki (opowiadanie, szkice literackie, reportaże, publicystyka, dramaty, poezja) od kilku do kilkunastu tytułów. Biblioteka uczestniczy również w festiwalu kultury włoskiej, poprzez organizację wystaw, wykładów, prezentacji, spotkań Dyskusyjnego Klubu Książki, semina-

riów. W 2017 roku w ramach *Zamojskiego Festiwalu Kultury „arte, kultura, musica, e...”* m.in. zorganizowała plenerową promocję literatury włoskiej na Rynku Wielkim (8 czerwca). W ramach wydarzenia na telebimie pokazywana była prezentacja multimedialna *Z włoską książką na wakacje*, przygotowana przez pracowników biblioteki, zaś w zaaranżowanej czytelnicy można było poczytać literaturę włoską. W tle prezentowano włoskie melodie.

Narodowe Czytanie to ogólnopolska akcja mająca na celu utworzenie wspólnoty osób czytających narodowe dzieła literatury. Jej inicjatywa powstała w Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Bronisława Komorowskiego w 2012 roku. W 2017 roku gromadziło czytelników *Wesele* Stanisława Wyspiańskiego (2 września). Patronat honorowy nad Narodowym Czytaniem objęła para prezydencka – Pan Andrzej Duda i Pani Agata Kornhauser-Duda. Pan Prezydent Andrzej Duda wystosował list na tę okazję.

Zamojska edycja *Narodowego Czytania* już po raz piąty odbywała się w przestrzeni Starego Miasta, trzykrotnie na Rynku Wielkim, a w 2017 roku – z uwagi na pogodę w sali koncertowej Państwowej Szkoły Muzycznej im. K. Szymanowskiego. Organizatorami tegorocznego *Narodowego Czytania* w Zamościu byli: Książnica Zamojska, Kuratorium Oświaty w Lublinie Delegatura w Zamościu, Lubelskie Samorządowe Centrum Doskonalenia Nauczycieli Oddział w Zamościu, zaś współorganizatorami Zamojski Dom Kultury i Zespół *Zamojszczyzna*, który tańcem rozpoczął wydarzenie oraz Biuro Wystaw Artystycznych Galeria Zamojska, poprzez udostępnienie do dekoracji pracy plastycznej Janusza Stanego *Teatr mój widzę ogromny*, powstałej podczas XXIII Międzynarodowego Pleneru Ilustratorów Zwierzyniec 2007, *Stanisław Wyspiański – Legenda Młodej Polski*. Innymi, cichymi, ale bardzo istotnymi współpracownikami w organizacji *Narodowego Czytania* byli: Ośrodek Sportu i Rekreacji oraz Stowarzyszenie *Wszystko Gra*, które bezpłatnie udostępniło miejsce na słupach ogłoszeniowych na plakaty.

Tekst *Wesela* przygotowały do czytania: Dorota Kurzyńska (Kuratorium Oświaty w Lublinie Delegatura w Zamościu), Grażyna Miller i Beata Chmura (Lubelskie Samorządowe Centrum Doskonalenia Nauczycieli Oddział w Zamościu) oraz Alicja Majder – polonistka z III Liceum Ogólnokształcącego im. C. K. Norwida w Zamościu. Dramat został podzielony na 47 fragmentów, które czytało 60 osób. Przewidziano także 4 utwory muzyczne.

Interpretacja fragmentów *Wesela* przewidziana została na dwa sposoby. Lektorzy czytali wszystkie role występujące w scenach, z zaznaczeniem do kogo należą. Nieliczne fragmenty dramatu prezentowano w formie dialogów przez dwie osoby. W zamojskiej edycji *Narodowego Czytania* wzięli udział: parlamentarzyści, przedstawiciele władz Zamościa, szkół i ośrodków edukacyjno-wychowawczych,

sluchacze Zamojskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku, czytelnicy biblioteki. Czytanie poprowadziły – Dorota Kurzyńska z zamojskiej delegatury Kuratorium Oświaty i Halina Zielińska z Książnicy Zamojskiej.

Zamojska edycja Narodowego Czytania, jak każdego roku zgłoszona została do ogólnopolskiego portalu Narodowego Czytania, a organizatorzy otrzymali z Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej okolicznościową pieczęć, którą stemplowano przyniesione przez uczestników wydania *Wesela*. Pieczętkę taką można było otrzymać także w późniejszym terminie w Bibliotece Głównej. Zamojską edycję opieką medialną objął portalzamojski.pl.

Promocja czytelnictwa miała miejsce na Rynku Wielkim w ramach *Zamojskiej Majówki*. W dniach 4 i 5 maja bibliotekarze Książnicy Zamojskiej prowadzili zajęcia z dziećmi (czytanie tekstów literackich i zajęcia plastyczne) oraz kiermasz książek. Szczególnym zainteresowaniem cieszyła się sprzedaż książek wycofanych ze zbiorów Książnicy.

Wędrujące estrady są wakacyjnym projektem edukacyjno-kulturalnym organizowanym od 2013 roku przez Zamojski Dom Kultury. Ich celem jest promowanie zdrowego i trzeźwego stylu życia poprzez włączanie do działań animacyjnych dzieci, młodzież oraz całe rodziny zamieszkujące zamojskie osiedla. Książnica od początku bierze w nich udział organizując konkursy, quizy, zabawy edukacyjne dla dzieci i dorosłych, popularyzujące czytanie książek. Biblioteka poprzez obecność na osiedlach promuje swoją działalność. W 2017 roku odbyło się sześć „wędrujących estrad” na: osiedlu Karolówka przy Zespole Szkół nr 5 (25 lipca, obsługiwane przez Filię nr 6), osiedlu Świętego Piątką w zespole boisk sportowych nad Łabuńką (26 lipca, obsługiwane przez Wypożyczalnię Główną), osiedlu Planty na terenach zielonych przy Szkole Podstawowej nr 10 (27 lipca, Filia nr 4), osiedlu Nowe Miasto na boisku za garażem Lege Artis (1 sierpnia, Filia nr 5), osiedle Partyzantów na terenie ogródka jordanowskiego (2 sierpnia, Filia nr 1), osiedlu Zamczyisko za świetlicą osiedlową przy ul. Obronnej 15 (3 sierpnia, Ośrodek Czytelnictwa Niepełnosprawnych).

Udział biblioteki w *Wędrujących Estradach* przynosi owoce w postaci pozyskiwania nowych czytelników. W ten sposób docieramy do osób, które dotychczas nie korzystały z usług Książnicy.

Wydarzenia biblioteczne Książnicy Zamojskiej organizowane w przestrzeni miejskiej, stanowią przykład wychodzenia naprzeciw społecznym potrzebom, promowania czytelnictwa oraz prezentacji działalności miejskiej instytucji kultury.

Danuta R. Kawalko

Bądź krytyczny. Przegląd najważniejszej literatury współczesnej – seminarium dla bibliotekarzy

W dniu 13 września 2017 r. w Książnicy Zamojskiej odbyło się seminarium szkoleniowe dla bibliotekarzy pod nazwą *Bądź krytyczny. Przegląd najważniejszej literatury współczesnej*. Jako pierwsza wykład wygłosiła dr Anna Marchewka – krytyk i literaturoznawca na Uniwersytecie Jagiellońskim, która zwróciła uwagę na godne polecenia książki. Przybliżyła także najważniejsze nagrody literackie, tworząc równocześnie mapę miejscowości w Polsce, w których są przyznawane. Omówiła książki nagrodzone, podkreślając, że niejednokrotnie warto sięgnąć także po pozycje, które zostały nominowane w poszczególnych konkursach, a nie zostały nagrodzone.

WARSZAWA:

Nagroda Literacka „Nike”

Laureaci 2016 r.:

Bronka Nowicka *Nakarmić kamień* – wybór jury

Magdalena Grzebałkowska *1945. Wojna i pokój* – wybór czytelników

Laureaci 2017 r.:

Cezary Łazarewicz *Żeby nie było śladów* – wybór jury

Stanisław Łubieński *Dwanaście srok za ogon* – wybór czytelników

Nagroda Literacka m. st. Warszawy

Laureaci 2016 r.:

Anna Janko *Mala zagłada* – w kategorii proza

Piotr Matywiecki tom *Którędy na zawsze* – w kategorii poezja

Justyna Bednarek i Daniel de Latour *Niesamowite przygody dziesięciu skarpetek (czterech prawych i sześciu lewych)* – w kategorii literatura dziecięca – tekst i ilustracje

Magdalena Kicińska *Pani Stefa* - edycja warszawska

Laureaci 2017 r.:

Stanisław Aleksander Nowak *Galicjanie* – w kategorii proza

Jerzy Kronhold tom *Skok w dal* – w kategorii poezja

Marcin Szczygielski i Magdalena Wosik *Kłątwa dziewiątych urodzin* – w kategorii literatura dziecięca – tekst i ilustracje

Grzegorz Piątek *Sanator. Kariera Stefana Starzyńskiego* – „edycja warszawska”

Hanna Krall – kategoria „Warszawski Twórca”

ŁÓDŹ:

Nagroda Literacka im. Juliana Tuwima

Laureat 2016 r.: prof. Michał Głowiński

Laureat 2017 r.: Ewa Lipska

KRAKÓW:

Nagroda literacka im. Josepha Conrada – Korzeniowskiego/Nagroda Conrada/

Laureat 2017 r. :

Anna Cieplak *Ma być czysto* – najlepszy debiut 2016r.

Nagroda Poetycka im. Wisławy Szymborskiej

Laureat 2017 r.:

Marcin Sendecki tom *W*

WROCLAW:

Wroclawska Nagroda Poetycka „Silesius”

Laureaci 2017 r.:

Andrzej Sosnowski – nagroda za całokształt twórczości

Radosław Jurczak *Pamięć zewnętrzna* – debiut roku

Jacek Podsiadło *Włos Bregueta* – książka roku

Nagroda Literacka Europy Środkowej „Angelus”

Laureat 2017 r.:

Oleg Pawłow *Opowieści z ostatnich dni*

POZNAŃ:

Poznańska Nagroda Literacka

Laureaci 2017 r.:
prof. Tadeusz Sławek – nagroda im. Adama Mickiewicza
Małgorzata Lebda *Matecznik* – nagroda stypendium im. Stanisława Barańczaka
SZCZECIN:

Nagroda Literacka Gryfia

Laureat 2017 r.:
Katarzyna Boni *Ganbare! Warsztaty umierania*

GDYNIA:

Nagroda literacka Gdynia

Laureaci 2016 r.:
Michał Książek *Droga 816* – eseistyka
Barbara Klicka *Nice* – poezja
Maciej Płaza *Skoruń* – proza
Anna Wasilewska *Rękopis znaleziony w Saragossie* – przekład na język polski

OLSZTYN:

Wawrzyn Literacka Nagroda Warmii i Mazur

Laureaci 2016 r.:
Alicja Bykowska-Salczyńska *Cno* – nagroda Wawrzyn
Joanna Jax *Saga von Becków* – nagroda czytelników

LUBLIN:

Nagroda Fandomu Polskiego im. Janusza A. Zajdla zwana potocznie Nagrodą Zajdla lub Zajdlem

Laureaci 2016 r.: Krzysztof Piskorski *Czterdzieści i cztery* – najlepsza powieść
Łukasz Orbitowski i Michał Cetnarowski *Wywiad z Borutą* – najlepsze opowiadanie

RADOM:

Nagroda Literacka im. Witolda Gombrowicza

Laureat 2017 r.:
Anna Cieplak *Ma być czysto*

Wykład pani doktor pozwolił utrwalić i poszerzyć wiedzę w dziedzinie współczesnej literatury, wpłynął na podwyższenie kwalifikacji oraz kompetencji bibliotekarzy.

Druga część seminarium poświęcona była współczesnej literaturze dla dzieci i młodzieży. Temat podjął dr hab., profesor Uniwersytetu Warszawskiego Grzegorz Leszczyński. Zanim szacowny gość przystąpił do meritum, pozwolił sobie wyrazić opinię na temat młodego pokolenia, którego postawę odczytuje w ten oto sposób: „Wiem wszystko i bibliotekę omijam z daleka”. To prawda, że wiedzę można dzisiaj czerpać z różnych źródeł, nie zaglądając nawet do biblioteki. Ale, jak zauważył prelegent, książka to nie tylko wiedza, to możliwość przeżywania, utożsamiania się z bohaterem, współodczuwania z nim radości i smutków. Według niego jest to największa wartość czytania. Zaznaczył, że zachęcać młode

pokolenie do sięgania po książkę trzeba umiejętnie, poprzez odpowiednio dobraną lekturę. Nasz gość wskazał te pozycje, przez które wprowadzamy dziecko w świat książki. Podkreślił, że czas dzieciństwa to czas śmiechu, a dziecko przy lekturze powinno się bawić. To, jego zdaniem, zapewnią książki Roalda Dahla, Francesci Simon, René Gosciniego czy Małgorzaty Strękowskiej.

W głównej jednak mierze Grzegorz Leszczyński skupił się na zaprezentowaniu zebranym ponad 30 książek z „najwyższej półki”, podkreślając, iż jest to jego subiektywny wybór. Wśród nich wymienił utwory radosne, takie jak: *Koniec świata nr 13* Katarzyny Ryrych, *Cierpienia sięciolatka* Zuzanny Orlińskiej, *Kłątwa dziewiątych urodzin* Marcina Szczygielskiego. Wskazał również na książki o przełamywaniu lęków, np. *Prawie się nie boję...* Anny Onichimowskiej, o podejmowaniu prób akceptacji swojej inności uwidoczniionych m.in. *Inny niż wszyscy* Pera Nilssona. Zwrócił uwagę na wydawnictwa traktujące o trudnych sprawach rodzinnych, np. *Król* Katarzyny Ryrych czy *Kasieńka* Sarah Crossan. Prelegent podkreślał, że biblioteka powinna mieć książki o problemach, z którymi spotyka się młody człowiek, nie powinna od nich uciekać i serwować czytelnikom ugrzecznionej literaturę. Stąd też polecał także *Czarne jeziora* Doroty Suwalskiej dotyczące choroby i życia z wirusem HIV czy *Pamiętnik narkomanki* Barbary Rosiek, obrazujący dramatyczną walkę z uzależnieniem. Wśród cenionych przez prelegenta książek znalazły się pozycje dotyczące konfliktów zbrojnych i uwikłania w nie dzieci, np. *Moje dzieciństwo w Aleppo* Grzegorza Gortata, czy też *Bajka o wojnie* Joanny Rudniańskiej, jak też książki o holokauście, m.in. *Rutka* Joanny Fabickiej. Dostrzegając problem nieczytania książek przez chłopców, właśnie chłopcom dedykował szereg ciekawych pozycji, a wśród nich: *Detektywów z Klasztornego Wzgórza* Zuzanny Orlińskiej, *Dom* Yvesa Greveta, *Wyspę obląkanych* Martina Widmarka.

Trudno jest wszystkie polecane tytuły wymienić w tym miejscu, ale zauważyć można, iż Grzegorz Leszczyński ceni książki wyjątkowe, oryginalne, podejmujące różne tematy, dotyczące ważnych spraw. Trudno też nie dostrzec, że jego gusta często pokrywają się z werdyktami jurorów nominujących rokrocznie książki do nagród literackich, np. Nagrody Polskiej Sekcji IBBY. Nazwiska Katarzyny Ryrych, Grzegorza Gortata czy Mariusza Szczygielskiego pojawiają się tam niezmiernie często, podobnie jak u naszego prelegenta.

Oczytanie, wiedza, swoboda w poruszaniu się w tak szerokim temacie, jak współczesna literatura dziecięca i młodzieżowa, sprawiły, że wykład był arcyciekawy. Z pewnością wielu bibliotekarzy upewnił w ich wyborach, innym dał asumpt do przemyśleń na temat polityki gromadzenia zbiorów.

Joanna Kołtun, Anna Pietrynka, Książnica Zamojska

Gry planszowe w bibliotece

Gry planszowe przeżywają swoisty renesans. W związku z tym, że w społeczeństwie rośnie zainteresowanie taką formą spędzania wolnego czasu, biblioteki rozszerzają swoją ofertę o gry, udostępniają je i organizują spotkania przy nich. Pojawia się potrzeba organizowania szkoleń, mających na celu pomoc bibliotekarzom w sprawnym poruszaniu się po świecie gier planszowych. Realizatorem takich wydarzeń jest Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich, które 29 września 2017 r. w Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej im. Komisji Edukacji Narodowej w Warszawie zorganizowało warsztaty pod nazwą „Gry planszowe w bibliotece”. Rozpoczęły się one o godzinie 10.00 i trwały przez 5 godzin.

Prowadzącym spotkanie był Andrzej Januszewski, pasjonat i propagator gier planszowych. Współorganizator m.in. „Rodzinnego Grania” w Bibliotece Publicznej w Zielonej Górze oraz spotkań przy kawie i planszówkach w warszawskiej kawiarni-księgarni „Radio Telewizja” na Muranowie. Autor książki *Gry planszowe: kompendium wiedzy nie tylko dla bibliotekarza* (2017) oraz artykułów o grach planszowych w „Poradniku Bibliotekarza”.

W pierwszej części spotkania omówiona została historia gier planszowych. Podkreślone zostało to, że gry planszowe były zarówno rozrywką możnych jak i biedniejszych warstw społecznych, różniły się one jedynie materiałem, z jakiego były wykonane. Prowadzący szczególną uwagę zwrócił na ponadczasowość książek *Przewodnik gier*, *W krainie gier* oraz *Skarbnica gier* Lecha Pijanowskiego – pierwszego propagatora gier towarzyskich w Polsce. Jedną z dokładniej omówionych najstarszych gier było „GO”, uczestnicy warsztatów zgromadzili się przy stoliku z przygotowaną planszą, wyjaśniony został mechanizm gry i przeprowadzono przykładową rozgrywkę.

Wyjaśnione zostały pojęcia związane z grami planszowym, m.in. ameritrash (gra opierająca się na klimacie, fabule, losowości i dużej interakcji, styl amerykański), eurogra (styl niemiecki, określone możliwości rozgrywki, mała interakcja, brak klimatu i fabuły), gra zbalansowana (kilka dróg do zwycięstwa, różne strategie), filler (szybka gra z prostymi zasadami), gra ciężka (gra z długą instrukcją, skomplikowana, wieloelementowa do długiej rozgrywki), regrywalność (to, czy z gry skorzystamy raz czy więcej, przy różnych opcjach rozgrywki).

Następnie przedstawione zostały źródła, z których można czerpać informacje na temat gier planszowych: kanały na YouTube (m.in. Game Troll TV, Board Game Girl), blogi i serwisy internetowe (m.in. www.gamesfanatic.pl), plan-

szowki.blogspot.com), konwenty i imprezy z planszówkami (m.in. Falkon w Lublinie), czasopisma (z wykorzystaniem metody crowdfundingu ukazały się trzy numery „Kuriera Planszowego”).

Podkreślone zostało, że przy nabywaniu gier do biblioteki należy zwracać uwagę na: grupę docelową (dzieci, młodzież, dorośli), wykorzystanie gier (zajęcia z grami, korzystanie na miejscu, wypożyczenie), regrywalność (do bibliotek nie nadają się gry typu *escape room*, polegające na jednorazowej kampanii, np. *Pandemic Legacy*: są to gry, w których pisze się na kartach, zagina się je itp.), tematyka, dostosowanie do wieku (niektóre gry planszowe mają oznaczenie wiekowe), czas rozgrywki, ilość nagród przyznanych grze, ranking na BGG (boardgamegeek.com, portal prowadzący światowy ranking gier), popularność, stopień skomplikowania zasad i długość instrukcji (niektóre mają kilkadziesiąt stron, w takich przypadkach dobrze jest, aby przed rozgrywką jedna osoba poznała i potrafiła serylnie wytłumaczyć zasady pozostałym graczom). Gry z motywem bajki, filmu bądź serialu są chętnie wykorzystywane, jako atrakcja na różnego rodzaju imprezy, np. urodziny w stylu *Gwiezdnych Wojen*.

Przy grach planszowych można organizować różnego rodzaju zajęcia, np. warsztaty tworzenia własnych gier, zawody (gry turniejowe, gry zręcznościowe), prowadzenie gry dla większej grupy (np. zorganizowanej umówionej grupy, klasy) lub po prostu granie. Aby zorganizować większe spotkanie przy grach planszowych należy określić miejsce i termin, grupę docelową, ilość zainteresowanych osób, zasoby (należy zapewnić duży wybór gier, oraz w miarę możliwości znane tytuły i „białe kruki”, które pomogą przyciągnąć graczy do biblioteki), przeprowadzić promocje (plakaty, prasa, portale społecznościowe), określić formę (konkurs, turniej). Ciekawym rozwiązaniem jest pozyskanie partnera wydarzenia (np. wydawnictwa, sklepu z grami planszowymi), który udostępni gry lub sponsoruje nagrody w zamian za możliwość zorganizowania kącika komercyjnego, w którym będzie mógł prowadzić sprzedaż gier.

W dalszej części spotkania zostały wyjaśnione i zaprezentowane na przykładach mechaniki gier, m.in. *dice rolling* (rozgrywka jest determinowana rzutem kości), *grid movement* (pionki poruszają się po siatce), *storytelling* (opowiadanie historii, przekazanie informacji w określonym celu). Bibliotekarze, którzy mają w swojej ofercie gry planszowe, zwrócili uwagę na to, że gry o mechanice *storytelling* dobrze sprawdzają się podczas zajęć prowadzonych z osobami z niepełnosprawnością intelektualną.

Ostatnia godzina spotkania była poświęcona rozgrywkom. Prowadzący warsztaty przyniósł ze sobą kilkadziesiąt gier, dla maluchów (m.in. *Kot Stefan*, *Zwierzak na zwierzaku*), dla starszaków (m.in. *Dr Eureka*, *Bohater do wynajęcia*), dla młodzieży (m.in. *Chaos w starym świecie*). Podczas rozgrywek prowadzący udowodnił, że dorosłe osoby mogą znaleźć przyjemność nawet w najprostszej

grze dla najmłodszych. Przytoczony został przykład zajęć z grami planszowymi dla maluchów z opiekunami, którzy w pewnym momencie przejęli rozgrywkę.

Zajęcia przy grach planszowych są okazją do integracji i zawierania nowych znajomości. Wzbogacenie zbiorów biblioteki o gry planszowe uatrakcyjnią jej ofertę edukacyjno-kulturalną. Dla mieszkańców możliwość wypożyczenia gier planszowych wiąże się z odkrywaniem tej formy rozrywki i pretekstem do spotkania z rodziną bądź przyjaciółmi przy rozgrywce.

Dominika Czubek, Książnica Zamojska

Kongres IFLA, Wrocław 2017

W dniach 19-25 sierpnia 2017 r. we Wrocławiu odbywał się 83 Światowy Kongres Bibliotek IFLA (Międzynarodowa Federacja Stowarzyszeń i Instytucji Bibliotecznych). Ta edycja wydarzenia przebiegała pod hasłem *Biblioteka. Solidarność. Społeczeństwo*, rozumianym jako wspólne dzielenie celów i współpracę bibliotek na całym globie, która jest podstawą w budowaniu demokratycznych społeczeństw, z pełnym dostępem dla wszystkich do informacji, edukacji i wiedzy. Kongres odbywał się w Polsce po raz trzeci (wcześniej Polska gościła kongresy IFLA w 1936 i w 1959 roku), a miejscem większości odbywających się sesji plenarnych, prezentacji i warsztatów była wrocławska Hala Stulecia. Dzięki pozyskaniu stypendium Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego mogłam uczestniczyć w tym niecodziennym, bibliotekarskim, ogromnym pod względem organizacyjnym i logistycznym, wydarzeniu. Program Kongresu obejmował ogółem 247 sesji plenarnych, warsztatów i prezentacji, uczestniczyło w nim 3 200 uczestników z ponad 120 państw całego świata (bibliotekarze z bibliotek publicznych, szkolnych, pedagogicznych, pracownicy ośrodków dokumentacyjnych, archiwów). Organizatorami wydarzenia, ze strony polskiej, byli Biblioteka Narodowa, Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich i Miasto Wrocław. Zaangażowanych zostało 300 wolontariuszy z ponad 40 krajów, w tym 160 wolontariuszy z Polski, z 65 bibliotek.

Podczas mojej obecności na Kongresie, uczestniczyłam ogółem w 31. spotkaniach, panelach dyskusyjnych i prezentacjach, dotyczących m.in. następujących zagadnień: digitalizacja i tworzenie zasobów cyfrowych oraz systemów i sieci bibliotek cyfrowych; globalne problemy czytelnictwa – budowanie narodu czytelników i tworzenie kultury czytania; usługi biblioteczne dla osób o szczególnych potrzebach oraz ich możliwości dostępu do wiedzy i informacji; zarządzanie

wiedzą i informacją, możliwości wykorzystania nowych technologii informatycznych oraz problemy selekcji i upraszczania informacji; rozwój pracowników, ciągłe doskonalenie zawodowe i nauka w miejscu pracy.

Uroczyste otwarcie Kongresu miało miejsce 20 sierpnia. Oficjalny komunikat do delegatów wygłosili: ówczesna Prezydent IFLA Donna Scheeder, która mówiła m.in. o wielorakości problemów z jakimi mierzy się współczesna biblioteka oraz Sekretarz Generalny Gerald Leitner. Zachęcał do udziału w nowym programie kreowania bibliotek (*Global Vision*), którego hasłem jest „Razem tworzymy przyszłość. Dołącz do nas!” oraz przedstawił kierunki rozwoju IFLA na kolejne lata. W czasie inauguracyjnego spotkania odczytany został także list Prezydenta RP Andrzeja Dudy kierowany do delegatów oraz miały miejsce wystąpienie prof. Piotra Glińskiego – Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego RP i członków komitetu organizacyjnego: Rafała Dutkiewicza (Prezydenta Wrocławia), Elżbiety Stefańczyk (ówczesnej Przewodniczącej SBP) i Tomasza Makowskiego (dyrektora BN). W dalszej części spotkania profesor Kolegium Europejskiego Richard Butterwick-Pawlikowski w wykładzie *Dokąd zmierzalaś, Polsko* przedstawił obszerny wycinek trudnych i złożonych dziejów Polski, a w widowisku artystycznym Grupa EVEREST, poprzez muzykę, śpiew, recytację i taniec z elementami akrobatyki, historię Wrocławia od najdawniejszych czasów po współczesność.

Dobrym wprowadzeniem, dla osób uczestniczących po raz pierwszy w Kongresie była *sesja nowicjuszy*, przedstawiająca najważniejsze aspekty Kongresu i jego organizację oraz sesje 94 (Pięć dni z czterdziestu pięciu minut?) i sesja 95 (Biblioteki – wezwanie do działania, sesja prezydenta IFLA), podczas których miało miejsce spotkanie uczestników i obserwatorów Kongresu z całym zespołem IFLA oraz bliżej omówiony został, wyżej wspomniany, projekt o zasięgu globalnym (*Global Vision*). Ma on na celu pomóc przetrwać bibliotekom oraz wzmocnić je, by mogły rozwijać się jeszcze lepiej w przyszłości. Dyskusja nad projektem trwała wcześniej podczas 6 warsztatów regionalnych. Opinie dotyczące projektu, a także dane dotyczące bibliotek zbierano w wielu krajach. Uznano bowiem, że brakuje wiedzy na temat potencjału bibliotek w poszczególnych krajach, a to powinno stać u podstaw budowania programu. IFLA podjęła współpracę z krajowymi stowarzyszeniami bibliotekarskimi w celu zebrania ujednoliconych statystyk dotyczących bibliotek. Dzięki tym informacjom powstała baza danych (Biblioteczna mapa świata) dotycząca bibliotek z 75 krajów ze wszystkich regionów. Uczestnicy Kongresu zachęceni zostali także do udziału w debacie poprzez udzielenie odpowiedzi na pytania dotyczące m.in. wskazania wartości kluczowych dla bibliotek, najlepszych i najłagodniejszych praktyk bibliotekarskich oraz największych wyzwań, przed którymi stoją współczesne biblioteki. Zakłada się, iż podsumowanie (w skali światowej) odpowiedzi na zadane pytania pozwoli wytyczyć kierunki potrzebnych zmian i utworzenie pełnej mapy przyszłości bibliotek.

Ważną dla mnie, z punktu widzenia bibliotekarza pracującego w bibliotece publicznej, była sesja poświęcona zagadnieniom czytania, która objęła 10 wystąpień (wykładów, referatów, prezentacji), podczas których przedstawiciele bibliotek z różnych regionów świata dzielili się swoimi doświadczeniami, m.in. w tematach: *Jak biblioteka ma pracować aby rozwijać czytanie*, *Jak stymulować czytanie u dzieci i o czytaniu dzieciom w szpitalach*, *O radości czytania i opowiadaniu historii*, *O integracji środowiska poprzez czytanie i spotkania w bibliotekach wokół książki*.

Zdecydowane gros tych rozważań skoncentrowane zostało na różnych aspektach pracy z dziećmi i młodszą młodzieżą. Wiele z przedstawionych form, z powodzeniem, jest praktykowanych w polskich i również zamojskich bibliotekach. Mało znaną u nas propozycją jest tzw. „opowiadanie historii”. O tej ulubionej formie pracy bibliotek w Japonii mówiła reprezentantka Międzynarodowej Biblioteki Literatury Dziecięcej (oddział Narodowej Biblioteki Parlamentarnej Japonii). Forma ciekawa, a zarazem łatwa i dostępna, ponieważ potrzebna jest do tego jedynie książka. Pracownicy biblioteki w trakcie 20-30 minutowych spotkań czytają krótkie, zamknięte fragmenty tekstu literackiego (są to opowieści historyczne, baśnie i legendy), a następnie sami opowiadają jakąś historię, która nie koniecznie ściśle wiąże się z przeczytanym tekstem, ale jest inicjowana poprzez jakiś element wspólny (narrację, opis przyrody, postać literacką). Najważniejszą rzeczą jest atrakcyjność naszego opowiadania oraz zainteresowanie tematem. Nie unikamy emocji, opowiadamy wyraziście i sugestywnie, nie stronimy od udratyzowania akcji. Istotnym jest, aby do takich „opowiadań historii” włączać uczestników spotkania, ponieważ dzieci nie zawsze chcą tylko słuchać, a poza tym takie zajęcia mają również na celu, oprócz pogłębiania wiedzy czy wzbogacania słownictwa również wzbudzanie zaangażowania emocjonalnego dzieci i pobudzanie ich wyobraźni. W bibliotekach w Japonii pierwszymi „opowiadaczami historii” są bibliotekarze lub wolontariusze, oczywiście wcześniej do tego przygotowani (organizowane są specjalne kursy dla bibliotekarzy i nauczycieli, przygotowujące ich do tej formy pracy).

Jedno z wystąpień w sesji poświęconej czytaniu dotyczyło biblioterapii prowadzonej w szpitalach. Mówiły o niej prelegentki ze Szwecji, na co dzień pracujące w bibliotece szpitalnej, które podzieliły się doświadczeniami z realizacji programu „Jednodniowy Klub Czytania”. Otrzymał on dofinansowanie ze strony państwa, prowadzony był w bibliotece szpitalnej w Szpitalu Królowej Sylwii w Göteborgu. Programem objęte były dzieci i młodzież do 18 roku życia. Mówczynie zwracały uwagę, iż jego realizacja wymagała dużego przygotowania. Wcześniej prowadziły obserwacje dzieci, ustalając, jaką najlepszą formę kontaktu należy podjąć z każdym dzieckiem, z którymi osobami można pracować wspólnie, a z kim właściwsza będzie praca indywidualna. Program polegał, na niczym innym jak czytaniu i rozmawianiu o książkach. Oczywiście ważny był

dobór lektur, oraz ich fizyczna obecność. Kolorowe książki ułożone były na regałach zrobionych z łóżek szpitalnych. Mówczynie zwracały uwagę jak ważna jest empatia, cierpliwość i czas; jeden z małych pacjentów chciał tylko słuchać, nie lubił dyskutować po lekturze. Drugi chciał zobaczyć najpierw wszystkie książki, które miała ze sobą bibliotekarka, rozkładał je na swoim łóżku i oglądał okładki, potem wybierał kilka i zastanawiał się, o czym ta książka mówi, jaki będzie jej koniec i o tym rozmawiali. Po jakimś czasie stał się specjalistą w odgadywaniu treści nieczytanej książki. Jedno z dzieci chciało aby czytali mu rodzice, stąd zawarto umowę, że rodzice czytali w niedzielę a bibliotekarka codziennie. Były dzieci, które w ogóle nie chciały aby im czytano. Stąd najpierw bibliotekarki tylko z nimi rozmawiały: o ich sytuacji, o ich problemie zdrowotnym, dopiero później pokazywały im okładki książek, zachęcały do obejrzenia ilustracji. W konsekwencji zajęcia biblioterapeutyczne pomagały dzieciom zapamiętać o ich chorobach, fantazjowanie odrywało je od trudnej rzeczywistości, a książka stawała się dobrym instrumentem empatii.

Przedstawicielka Niderlandów mówiła o programie realizowanym przez Narodową Bibliotekę Holandii *Score a Book*. Jest to program też nastawiony na czytelnika dziecięcego (7-9 lat), ale w tym przypadku szczególnie na chłopców, bo oni mniej czytają i mniej bywają w bibliotekach. Biblioteki współdziałają z klubami sportowymi, głównie piłkarskimi. Sportowcy angażują się w zajęcia biblioteczne z dziećmi i młodzieżą, rozmawiają o swoich pasjach, o drogach dochodzenia do sukcesów sportowych. Dzieci za każdą przeczytaną książkę otrzymują sticker (naklejkę z piłką), którą przyklejają do plakatu z piłkarzami. Projekt trwa 10 tygodni (jest to połączenie czytania z futbolem). Osoby, które zbiorą najwięcej naklejek uczestniczą w wydarzeniach sportowych, np. w rozpoczęciu ważnych meczów piłkarskich – stanowią dziecięcą eskortę drużyny piłkarskiej podczas wyjścia na boisko.

W bibliotekach niemieckich w pracy z czytelnikiem dziecięcym wykorzystuje się działalność wolontariacką. Wolontariusze w bibliotece to jednak nie przypadkowi ludzie. Prowadzone są wcześniej badania ankietowe wśród osób, które chciałyby pracować w tym charakterze w bibliotekach. Wybiera się osoby, które same dużo czytają, znają literaturę, a poza tym potrafią innych skutecznie aktywizować do czytania. W Niemczech, biblioteki publiczne są bardzo lubianymi miejscami przez młodzież. Młodzi ludzie przychodzą tutaj chętnie bo mogą porozmawiać o swoich problemach w sposób nieskrępowany, zarówno ze swoimi rówieśnikami jak również bibliotekarzami. Bibliotekarz jest tą osobą, która ich po prostu cierpliwie wysłucha, nie jest sędzią i nie daje przysłowiowych „dobrych rad”. Bibliotekarze wyęczają się tutaj raczej stosowną literaturą. Do niemieckich bibliotek publicznych przychodzą też chętnie tzw. „inni” ludzie, ponieważ czują, że są tam po prostu przyjmowani normalnie. W bibliotekach publicznych prowadzona jest bezpłatna nauka języków obcych, na różnych poziomach i w różny

sposób, m.in. dla dzieci poprzez zabawę. Z tej formy korzysta wiele osób, a w związku z tym, że przychodzą na języki, po jakimś czasie nawet ci, którzy dotychczas nie czytali, stają się osobami chętnie korzystającymi ze zbiorów bibliotecznych.

W sesji poświęconej czytelnictwu mogliśmy wysłuchać także jeszcze innych ciekawych referatów, m.in. o pracy na rzecz osób z różnymi niepełnosprawnościami czy o odmiennych orientacjach seksualnych. W Stanach Zjednoczonych biblioteki dużo robią np. na rzecz ludzi głuchych. Jest to grupa osób, która najczęściej staje się ofiarą przemocy seksualnej i stąd wśród nich jest duża zachorowalność na AIDS. Biblioteki organizują dla tej grupy, bardzo potrzebne, zajęcia rozwijające, tak, by głusi mogli więcej rozumieć z mowy ciała, z ruchu ust, z gestów.

Niemniej interesującą sesją kongresową było spotkanie poświęcone tematowi *Nierówności Informacji*, podczas którego wyraźnie zwrócono uwagę i przeanalizowano ekonomiczne, polityczne i językowe przeszkody w dostępie do informacji. O nierówności w dostępie do zasobów internetowych mówili przedstawiciele Stowarzyszenia Bibliotek Amerykańskich, reprezentantka Ukrainy oraz przewodniczący praw człowieka w Gwatemali, który w wystąpieniu *Mniejszości językowe a globalna sieć informacji*, bardzo ciekawie przedstawił problem dostępu do informacji w sieci, które prezentowane są w j. angielskim, niezrozumiałym niestety dla większości mieszkańców tego kraju (Majowie, Metysi).

Z kolei podczas sesji poświęconych zarządzaniu wiedzą i informacją (m.in. sesja 151) przedstawiciele bibliotek Kanady, USA, Iranu, Filipin, Nigerii, a także krajów europejskich – Niemiec i Czech mówili o najaktualniejszych trendach w usługach informacyjnych i kierunkach rozwoju systemów wyszukiwawczych. Zwracali uwagę na istniejącą silną potrzebę przeszukiwania dużych ilości zasobów informacyjnych różnego typu przy użyciu jednego narzędzia wyszukiwawczego oraz o konieczności tworzenia indeksów globalnych. Unowocześnianie i rozbudowa systemów wyszukiwawczych np. poprzez upraszczanie interfejsu przy jednoczesnym powiększaniu zasobów do przeszukiwania są sprawami kluczowymi. Wymaga to ścisłej współpracy między bibliotekami różnych typów oraz między specjalistami z zakresu technologii informatycznej a bibliotekarzami.

Oprócz sesji ściśle tematycznych mieliśmy także okazje uczestniczyć w wydarzeniach o charakterze integracyjno-kulturalnym. 22 sierpnia w ogrodzie Hali Stulecia zorganizowano *Wieczór kulturalny*, który stanowił wspaniałą okazję do promocji polskiej kultury. Oprócz obficie serwowanych wiktuałów kuchni polskiej mieliśmy okazję obejrzeć pokaz polskich tańców narodowych i ludowych w wykonaniu profesjonalnych artystów, włączyć się wraz z artystami i ludźmi całego świata, do wspólnego poloneza, tańczonego wokół ogromnej fontanny. Po zmroku odbył się, specjalnie przygotowany na okoliczność trwającego Kongresu,

pokaz multimedialny „Micro i macro kosmos”. Połączenie światła, muzyki, laserów oraz tryskającej w formie gejzerów wody, mgiełki, a nawet piany dostarczył nam niezapomnianych emocji.

Oficjalnie Kongres zakończył się 24 sierpnia. Podczas ceremonii były podziękowania za profesjonalizm, świetną organizację, pracę wolontariuszy, pożegnanie uczestników przez władze IFLA i przedstawiciele komitetu organizacyjnego oraz zaproszenie na przyszłoroczny Kongres do Kuala Lumpur w Malezji.

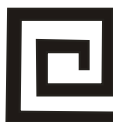
W czasie trwania Kongresu uczestniczyłam także wraz z grupą stypendystów w spotkaniu z Ministrem Kultury i Dziedzictwa Narodowego RP, wicepremierem Piotrem Glińskim. Profesor podkreślił rolę biblioteki jako przestrzeni *gdzie jest jeszcze czas i miejsce na refleksję oraz zdobycie wiedzy prawdziwej, a konsument usług bibliotecznych jest konsumentem bardzo świadomym* oraz pogratulował nam zdobycia stypendium. Stypendyści, z kolei, zostali przedstawieni przez Katarzynę Ślaską, z-cę dyrektora Biblioteki Narodowej słowami: *Panie Ministrze przedstawiam Panu najbardziej aktywnych bibliotekarzy w Polsce, tych którzy robią dużo dobrego dla edukacji czytelniczej naszego społeczeństwa*. W imieniu własnym oraz dyrektora BN Tomasz Makowski życzyła nam także udanego pobytu na Kongresie.

Dopełnieniem mojego uczestnictwa kongresowego były wycieczki do bibliotek (25 sierpnia), podczas których miałam możliwość wymiany doświadczeń zawodowych i zwiedzenia Filii nr 12 Miejskiej Biblioteki Publicznej we Wrocławiu (Biblioteka na dworcu), Dolnośląskiej Biblioteki Publicznej im. T. Mikulskiego we Wrocławiu oraz Mediateki (Filia nr 58 Miejskiej Biblioteki Publicznej we Wrocławiu) – wszystkim dziękuję za serdeczne przyjęcie.

W miarę możliwości czasowych obejrzałam zabytki architektoniczne i inne atrakcje turystyczne miasta (Muzeum Pana Tadeusza, Pawilon Czterech Kopuł, w którym mieści się Muzeum Sztuki Współczesnej (oddział Muzeum Narodowego we Wrocławiu). Na krótki relaks zajrzałam też do Ogrodu Japońskiego, by ponownie podziwiać japońską sztukę ogrodową.

Nieocenioną wartość miały także rozmowy, prowadzone w środowisku zawodowym bibliotekarzy i osób związanych z branżą w przerwach między sesjami oraz podczas spotkań kulturalnych. Były okazją do poznania nowych osób i wymiany informacji. Udowodniły, że mimo wielu różnic (ekonomicznych, kulturowych, religijnych) biblioteki całego świata, a zwłaszcza biblioteki publiczne, mają wiele podobnych problemów, o których warto rozmawiać, wymieniać doświadczenia, czerpać z pomysłów innych.

Halina Zielińska, Książnica Zamojska

Danuta Regina Kawalko

Pani Danuta Regina Kawalko pracuje w Książnicy Zamojskiej od 2007 roku.

Posiada wykształcenie wyższe techniczne z tytułem mgr inż. Akademii Rolniczej w Lublinie. Ukończyła także studia podyplomowe w zakresie turystyki transgranicznej w Wyższej Szkole Zarządzania i Administracji w Zamościu, studia podyplomowe z zakresu informacji naukowej i bibliotekoznawstwa na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie oraz odbyła staż studyjny w Bibliotece Narodowej. Zawsze podkreślała wartość nauki w życiu człowieka.

Od 1981 r. pracowała w instytucjach kultury, gdzie zajmowała się dokumentowaniem i ochroną zabytków. Zrezygnowała z funkcji dyrektora biblioteki w Wyższej Szkole Zarządzania i Administracji w Zamościu, którą pełniła w l. 2001-2007, specjalizując się w działalności wystawienniczej, wydawniczej i publicystycznej.

Dorobek publicystyczny i wystawienniczy w 2007 r. obejmował m. in. *Klemensów. Zespół pałacowo-parkowy*, Zamość 1986, *Cmentarze województwa zamojskiego*, Zamość 1994, *Wpływ lwowskiego ośrodka artystycznego na sztukę regionu zamojskiego*, Zamość 2000, *Pięć lat dla edukacji i regionu*, Zamość 2002, *Jubileusz 25-lecia Parafii św. Michała Archaniola w Zamościu*, Zamość 2004, *Sacrofilm. Zamojskie spotkania z filmem i słowem*, Zamość 2005, *Cmentarz w Hrubieszowie*, Hrubieszów 2006.

Od 2001 r. wykonała redakcję techniczną i korektę dla ponad 20 wydawnictw Wyższej Szkoły Zarządzania i Administracji w Zamościu oraz foldery informacyjne do 30 wystaw autorskich. Prowadziła wykłady dla słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku, przewodników Państwowego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego, uczestników imprez towarzyszących wystawom w Galerii Akademickiej oraz występowała, jako prelegent w seminariach i konferencjach naukowych.

Jej artykuły ukazywały się w czasopismach: *Zamojski Kwartalnik Kulturalny*, *Niedziela Zamojsko-Lubaczowska*, *Spotkania z Zabytkami*, *Twórczość Ludowa*, *Nasze Forum*, *Barometr Regionalny*, *Biuletyn Muzeum Diecezjalnego w Zamościu*.

1.12.2007 roku podjęła pracę w Książnicy Zamojskiej. W Dziale Informacji, Bibliografii i Wiedzy o Regionie kontynuowała zainteresowanie problematyką miasta i regionu.

W tym okresie zorganizowała w ramach realizowanego projektu *Szymon Szymonowicz poeta wciąż aktualny* sesję naukową, wystawy oraz przygotowała wydawnictwo referatów z sesji (październik 2008).

Wygrała konkurs na stanowisko dyrektora Książnicy Zamojskiej, które objęła 16 czerwca 2009 r. Zmieniła strukturę organizacyjną Książnicy, opracowała Regu-

lamin Organizacyjny, uszczegółowiła regulaminy komórek organizacyjnych i zakresy czynności wszystkich pracowników. Z jej inicjatywy wypracowane zostały czytelne zasady zakupu literatury, wprowadzono jednolity system biblioteczny PATRON dla wszystkich baz, wprowadzone zostały zbiory do katalogu elektronicznego w filiach bibliotecznych. Została przebudowana strona internetowa (m.in. prezentacje wydarzeń kulturalnych w bibliotece na każdy miesiąc, prezentacja stron poszczególnych komórek organizacyjnych, informacje o konkurach, publikacje pracowników, pozyskiwane środki pozabudżetowe), zainstalowano centralny system wyszukiwania i prezentacji zasobów bibliotecznych – multiwyszukiwarę PRIMO, podjęto prace nad bazą klemensowską (rozwijanie opisów, porządkowanie, inwentaryzacja zasobu).

W czasie jej kadencji przeprowadzono remonty i modernizacje bibliotek filialnych, zakup systemu antykradzieżowego dla Wypożyczalni Głównej, a także remonty związane z siedzibą biblioteki głównej.

Jej inicjatywą było seminarium *Zygmunt Klukowski – lekarz, historyk, bibliofil* (listopad 2009) oraz nadanie imienia regionalisty Zygmunta Klukowskiego, Działowi Informacji, Bibliografii i Wiedzy o Regionie.

Jest pomysłodawczynią akcji *Czytam i rysuję z energią*, realizowaną przy współudziale PGE Dystrybucja Zamość, której koordynację powierzyła kierownikowi Oddziału dla Dzieci i Młodzieży Joannie Kołtun (w 2018 r. roku przypada X edycja), włączając w edukację biblioteczną dzieci przedszkolne. Zaangażowała filie biblioteczne (od 2011 r.) do pozyskiwania środków finansowych z Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na organizację działalności kulturalno-edukacyjnej z dziećmi i młodzieżą. Zainicjowała *Zamojski Festiwal Książki* (od 2011), przedsięwzięcie promujące działalność biblioteki przedsięwzięcie promujące działalność biblioteki, które koordynuje Dział Promocji i Upowszechniania Czytelnictwa.

Uczestniczyła w pierwszym forum bibliotekarzy Ukrainy w ramach Targów Innowacji i e-administracji dla Bibliotek w Kijowie (9-12.04.2011). Pani Danuta R. Kawałko z ramienia Książnicy zaprezentowała działalność Centrum Informacji Ekologicznej na rzecz edukacji ekologicznej dzieci i młodzieży oraz pracę Ośrodka Czytelnictwa Niepełnosprawnych.

Zorganizowała spotkanie z okazji 80. rocznicy urodzin Stanisława M. Orłowskiego zamojskiego fotografa i krajoznawcy (luty 2014).

W czasie jej kadencji biblioteka uczestniczyła w przedsięwzięciach promujących czytelnictwo w przestrzeni miejskiej (Wędrujące Estrady, Narodowe Czytanie, Targi Śniadaniowe na Zielonym Ryneczku, w Roku Leśmiana m.in. Urodziny Leśmiana, Zamojskie Czytanie Leśmiana).

Zaprezentowała działalność Książnicy Zamojskiej na międzynarodowej konferencji w Toruniu (wrzesień 2015) *Nowatorskie formy edukacyjne w bibliotekarstwie*.

Na czas pełnienia funkcji dyrektora przez panią Danutę R. Kawalko przypadły obchody 90-lecia Biblioteki Publicznej w Zamościu, które wzbogaciła ogólnopolska konferencja *Biblioteka skarbnicą wiedzy o regionie* oraz trzy wydawnictwa jubileuszowe (2011), a także obchody 95-lecia Biblioteki Publicznej w Zamościu (październik 2016), których głównym punktem było seminarium poświęcone współczesnemu czytelnictwu oraz prezentacja dwóch wydawnictw.

Dzięki jej determinacji i stanowczości Książnica rozpoczęła w 2009 roku przygotowania do udziału w projekcie Lubelska Biblioteka Wirtualna, którego beneficjentem jest Miasto Zamość. Projekt zakładał szeroką współpracę bibliotek i instytucji kultury Lublina oraz regionu w tworzeniu zasobów cyfrowych oraz mechanizmów łatwego i powszechnego do nich dostępu. Utworzono internetową platformę łączącą zasoby cyfrowe będące w posiadaniu bibliotek i instytucji kultury Lubelszczyzny, w tym także Książnicy Zamojskiej oraz umożliwiono szybki i powszechny dostęp do zdigitalizowanych zbiorów. Celem projektu było zabezpieczenie cennych dokumentów regionu, piśmienniczych zabytków kultury oraz promocja regionu i uczestników projektu. Koordynatorem projektu z ramienia Książnicy Zamojskiej została Anna Kalniuk.

Na konferencji zamykającej projekt w Lublinie, w maju 2015 roku pani Danuta R. Kawalko wystąpiła z referatem *Książnica Zamojska w projekcie Lubelska Biblioteka Wirtualna*. W Książnicy Zamojskiej, w październiku 2015 została zorganizowana konferencja naukowa *Księgozbiory Rodziny Zamojskich*. Wymiernym efektem projektu jest Pracownia Digitalizacji z nowoczesnym sprzętem, w której 2 pracowników zajmuje się digitalizacją zbiorów i konwersją zbiorów do mikrofilmów. Rezultatem projektu jest również Biblioteka Cyfrowa Książnicy Zamojskiej, w której zamieszczane są, po wcześniejszym opracowaniu, zdigitalizowane dokumenty z Księgozbioru Klemensowskiego Rodziny Zamojskich oraz materiały regionalne z Działu Informacji, Bibliografii i Wiedzy o Regionie. Umożliwia to szeroki dostęp cyfrowy do dziedzictwa kulturowego. W 2017 r. odnotowano ponad 24 tys. odwiedzin w Bibliotece Cyfrowej Książnicy Zamojskiej.

Pani Danuta R. Kawalko sama brała udział w pracach związanych z realizacją projektu oraz w pracach badawczych nad samym księgozbiorem. Na konferencji naukowej *Księgozbiory Rodziny Zamojskich* przedstawiła charakterystykę czasopism polskich w referacie: *Polskie czasopisma w XIX-wiecznych zbiorach klemensowskich rodziny Zamojskich*. Podczas II Ogólnopolskiej Konferencji Opracowawczej *Introligatorzy i ich klienci* w Toruniu, w 2016 roku, przedstawiła referat *Znaki własnościowe i oprawy w księgozbiorze klemensowskim rodziny Zamojskich*. Kolekcję uznano za ciekawy przedmiot badań naukowych.

Zapoczątkowała w Książnicy Zamojskiej seminaria organizowane przy współpracy z Urzędem Statystycznym w Lublinie (od 2015), podejmujące tematykę bibliotek i czytelnictwa w ujęciu statystycznym.

Zainicjowała od 2016 r. *Spotkania z literaturą* dla seniorów w Dziennym Domu Senior-Wigor w Zamościu, przygotowywane przez pracownika Ośrodka Czytelnictwa Niepełnosprawnych oraz *Noc Bibliotek* – otwarte spotkania pokoleniowe w bibliotece.

W czasie sprawowania przez Panią Danutę R. Kawałko funkcji dyrektora biblioteki Książnica wydała 10 publikacji.

Zainteresowanie książką i biblioteką przez panią Danutę nie ograniczało się jedynie do Książnicy Zamojskiej. Z jej inicjatywy zostały spisane rękopisy i starodruki z Muzeum Sanktuarium Nawiedzenia Matki Bożej w Krasnobrodzie i zamieszczone w wydawnictwie Biblioteki Narodowej. Odkrycie księgozbioru poddominikańskiego w klasztorze zaowocowało referatem, poświęconym księgozbiorom klasztornym oraz charakterystyce odnalezionego zbioru, zaprezentowanym podczas konferencji *Przeszłość i teraźniejszość Sanktuarium w Krasnobrodzie*, zorganizowanej w ramach jubileuszu 50-lecia koronacji cudownego obrazu. Jej staraniem w Bibliotece Cyfrowej zostały zamieszczone 54 dokumenty z kolekcji Poddominikański Księgozbiór z Krasnobrodu.

Dorobek wydawniczy Danuty Reginy Kawałko liczy ponad 260 pozycji książek, referatów i artykułów.

Jako dyrektor Książnicy Zamojskiej, zachęcała także wszystkich pracowników do podejmowania pracy nad artykułami do czasopism zamojskich i ogólnopolskich. Wielu z nas podjęło takie wyzwanie, niektórzy pierwszy raz w życiu. Przy pisaniu artykułów, referatów, opracowań, a nawet wniosków na pozyskiwanie dodatkowych funduszy na działalność biblioteki, można było zawsze liczyć na jej pomoc, zwłaszcza redakcyjną.

Duży nacisk kładła na samokształcenie i doskonalenie zawodowe pracowników, kilka osób podjęło i ukończyło studia wyższe, każdy z bibliotekarzy przynajmniej kilka razy w roku uczestniczył w szkoleniach.

Dawała „zielone światło” młodym pracownikom, zachęcając do podejmowania wyzwań, jakie stoją przed współczesnymi bibliotekami. Młodych pracowników zmotywowała do wystąpienia z referatem i prezentacją *Kreowanie dynamicznego wizerunku biblioteki na przykładzie Książnicy Zamojskiej* na V Forum Młodych Bibliotekarzy w 2010 roku.

Dla skonfrontowania działalności Książnicy Zamojskiej z wyzwaniami współczesnej kultury, czytelnictwa i bibliotekarstwa zachęciła pracowników do uczestniczenia w *Kongresie Kultury Małych i Średnich Miast* w Radomsku, w *I Kongresie Kultury woj. lubelskiego*.

Prywatnie interesuje się sztuką, fotografowaniem architektury i krajobrazu. Jej pasją jest turystyka, zwiedziła wiele ciekawych miejsc. Doświadczeniami ze swoich wyjazdów chętnie dzieliła się z innymi, przygotowując wystawy m. in. *Śladami Chrystusa*, wykłady i prezentacje multimedialne m.in. *Śladami dziedzictwa kulturowego Gruzji i Armenii*.

Uroczyste spotkanie z pracownikami, z okazji zakończenia pracy zawodowej Pani Danuty R. Kawalko, odbyło się 6 grudnia 2017 roku. Przy kawie wspomniano z uśmiechem i wzruszeniem 10 lat wspólnej pracy.

Edyta Wójcik, Książnica Zamojska

Odeszli na emeryturę

Krzysztof Szykuła ur. 17.09.1952 r. dyrektor Biblioteki Publicznej Gminy Nielisz, absolwent zamojskiego Technikum Rolniczego, wykształcenie bibliotekarskie zdobywał dwustopniowo, najpierw w Policealnym Studium Bibliotekarskim w Zamościu a potem na studiach zaocznych na UMCS w Lublinie. W 1986 r. uzyskał tytuł magistra bibliotekoznawstwa i informacji naukowej. Pracę zawodową rozpoczął 1.05.1975 w Muzeum Okręgowym w Zamościu. 15.11.1978 r. przeszedł do Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej jako kierownik magazynu książek w Ruskich Piaskach. W lutym 1982 r. został mianowany kierownikiem Filii Bibliotecznej nr 3 (Metalplast) WiMBP w Zamościu, gdzie pracował prawie 3 lata. Od 1.02.1985 r. przeniósł się do Biblioteki Publicznej Gminy Nielisz, gdzie pracował prawie 33 lata, pełniąc funkcję dyrektora tej instytucji. BPG Nielisz w tym okresie kilkakrotnie zmieniała swoją lokalizację (2 razy w Nieliszu i 2 razy w Krzaku gdzie przeniesiona została w 2000 r). W okresie swojej pracy zawodowej stale zabiegał o unowocześnienie Biblioteki. Przystąpił do Programu Rozwoju Bibliotek, samodzielnie stworzył i prowadził www. biblioteki, opracował elektroniczny katalog zbiorów w programie bibliotecznym *PROGMAN*, prowadził biblioteczny Facebook, zabiegał o aktualizację księgozbioru. Zainicjował i rozwinął akcję tworzenia *Galerii Przeszłości* w oparciu o udostępniane przez mieszkańców gminy stare zdjęcia. Na emeryturę odszedł w listopadzie 2017 r.

Alina Komisarczuk – ur. 1.01.1957 r. bibliotekarka Biblioteki Publicznej Gminy Adamów. Pracę zawodową rozpoczęła w 1976 r. w Sanatorium Rehabilitacyjnym dla Dzieci im. J. Korczaka w Krasnobrodzie. Od początku 1981 r. podjęła pracę w Bibliotece w Bondyrzu – filii BPG Adamów, którą prowadziła do 31 sierpnia 2012 r., do czasu jej likwidacji. Wraz z majątkiem zlikwidowanej placówki przeszła do biblioteki gminnej. Po 36 latach pracy w bibliotece 30 listopada 2017 r. odeszła na emeryturę. Podczas swojej kariery zawodowej dokładała starań, aby biblioteka była dobrze postrzegana w środowisku lokalnym. W trakcie swojej pracy uczestniczyła w różnych formach dokształcania zawodowego. W zakresie upowszechniania czytelnictwa współpracowała ze szkołami. Za współpracę ze Szkołą Podstawową w Suchowoli otrzymała 22 maja 2014 r. po-

dziękowanie „za piękną podróż w krainę książki. Pracując w Bibliotece w Bondyrzu, oprócz podstawowej pracy bibliotekarskiej angażowała się w działalność lokalnego środowiska aktywnych bondyrzan.

Teresa Welcz ur. 13.05.1956 r. Trzydzieści pięć lat, w okresie 40-letniej pracy zawodowej, poświęciła bibliotekarstwu, pracując zarówno w Bibliotece Publicznej Gminy Zamość jak też w jej filiach (Kalinowice i Wysokie). W latach 1989-1995 była kierownikiem, a potem (do 2006 r.) dyrektorem biblioteki gminnej.

Jako bibliotekarz niezwykle obowiązkowa, aktywna, zaangażowana w działalność na rzecz lokalnej społeczności. Była stale obecna w życiu tej społeczności. Aktywnie współpracowała z lokalnymi instytucjami i organizacjami w zakresie rozwijania i zaspokajania potrzeb oświatowych, kulturalnych i informacyjnych mieszkańców Gminy Zamość. Jest osobą dobrze w środowisku postrzeganą i szanowaną za upowszechnianie regionalizmu. Z dużym zaangażowaniem włączyła się w działalność na forum Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich. W swojej 33-letniej służbie w Stowarzyszeniu przez kilka kadencji pełniła funkcje kierownicze. W l. 2005-2009 była przewodniczącą Zamojskiego Oddziału SBP, kierowała też działalnością Koła Sitaniec. W następnej kadencji była członkiem Zarządu Oddziału i przewodniczącą Koła Sitaniec, aż do 2017 r.

Na zasłużoną emeryturę odeszła w październiku 2017 r. Podczas uroczystego pożegnania 9 listopada władze gminy, bibliotekarze i przedstawiciele zaprzyjaźnionych instytucji dziękowali Pani Teresie za wieloletnią współpracę i życzyli wszystkiego najlepszego w nowym okresie życia.

Krystyna Dras – ur. 3.11.1957 r. całe swoje życie zawodowe związała z Biblioteką Publiczną w Michalowie (gm. Sulów). Pracę zawodową rozpoczęła 16.07.1984 r. (nazywała się K. Kukułowicz). Do 1990 r. Biblioteka mieściła się w małym pomieszczeniu budynku prywatnego. Na następne 5 lat Bibliotekę przeniesiono do budynku Spółdzielni Mieszkaniowej PGR w Michalowie. Od 1996 r. Filia w Michalowie mieści się w budynku miejscowej Szkoły, choć tu też przenoszona była dwukrotnie. Podczas 33 letniej pracy zawodowej oprócz systematycznego rozbudowywania zbiorów i warsztatu informacyjnego, a w ostatnich latach automatyzacji procesów bibliotecznych, dbała o upowszechnianie czytelnictwa wśród różnych grup społeczności lokalnej: dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów. W tym zakresie współpracowała z najbliższym sąsiadem, czyli Szkołą Podstawową w Michalowie oraz mieszkańcami miejscowego osiedla. Na emeryturę odeszła 5 listopada 2017 r.

Danuta Zwolińska, Książnica Zamojska

TO WARTO WIEDZIEĆ

Rok 2018 ogłoszono

- Rokiem Jubileuszu 100-lecia odzyskania przez Polskę Niepodległości
- Rokiem Ireny Sendlerowej (w 10. rocznicę śmierci)
- Rokiem abp Ignacego Tokarczuka (w 100. rocznicę urodzin)
- Rokiem Jubileuszu konfederacji barskiej (w 250. rocznicę zawiązania Konfederacji)
- Rokiem Praw Kobiet (w 100. rocznicę przyznania Polkom praw wyborczych)

UCHWAŁA

SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 25 maja 2017 r.

w sprawie ustanowienia roku 2018 Rokiem Jubileuszu 100-lecia odzyskania przez Polskę Niepodległości

11 listopada 1918 roku spełnił się sen pokoleń Polaków – Państwo Polskie narodziło się na nowo. Po rozbiorach i 123 latach niewoli, rusyfikacji i germanizacji, po wielkich powstaniach – wolna Polska powróciła na mapę świata. Z tej dziejowej próby nasz Naród wyszedł zwycięsko dzięki tym, którzy pozostali nieugięci. Symboliczna data 11 Listopada zakorzeniła się mocno w narodowej tradycji.

Odzyskanie niepodległości dokonało się poprzez walkę pełną poświęcenia i bohaterstwa nie tylko na polach bitew, ale i w codziennych zmaganiach o zachowanie duchowej i materialnej substancji narodowej oraz w codziennym trwaniu polskich rodzin. Dokonało się również dlatego, że ludzie, reprezentujący różne obozy – lewicy niepodległościowej, narodowy, ludowy – potrafili się porozumieć w sprawach najważniejszych.

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej składa hołd pokoleniom, dzięki którym Polska odzyskała niepodległość. Składa hołd pamięci obrońców Konstytucji 3 maja, żołnierzy Insurekcji Kościuszkowskiej i kolejnych powstań narodowych. Składa hołd pamięci legionistów polskich i wszystkich walczących w I wojnie światowej oraz w latach 1918–1921: obrońców Lwowa, żołnierzy Powstania Wielkopolskiego i Powstań Śląskich oraz bohaterów wojny polsko-bolszewickiej, którzy obronili młodą niepodległość.

Wdzięczność należy się także tym, którzy po odzyskaniu niepodległości podjęli trud budowy silnego i nowoczesnego państwa – II Rzeczypospolitej.

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej ogłasza rok 2018 Rokiem Jubileuszu 100-lecia odzyskania przez Polskę Niepodległości. Wyraża także nadzieję, że wzorem

Ojców Niepodległości – Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego, Ignacego Paderewskiego, Wincentego Witosa, Wojciecha Korfanteo i Ignacego Daszyńskiego – Polacy porzucą spory, by wspólnie świętować ten radosny Jubileusz w jedności i pojednaniu.

Marszałek Sejmu: *M. Kuchciński*

UCHWAŁA
SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 8 czerwca 2017 r.

w sprawie ustanowienia roku 2018 Rokiem Praw Kobiet

28 listopada 1918 r. Józef Piłsudski, Tymczasowy Naczelnik Państwa, podpisał dekret o ordynacji wyborczej do Sejmu Ustawodawczego. W art. 1 tego dekretu określono, że wyborcą do Sejmu jest każdy obywatel państwa bez różnicy płci. W art. 7 stwierdzono, że wybieralni do Sejmu są wszyscy obywatele i obywatelki państwa posiadający czynne prawo wyborcze. Ta decyzja, potwierdzona w Konstytucji Marcowej, wynikała z polskiej tradycji republikańskiej, w której kobiety miały usankcjonowaną prawnie podmiotowość. Odrodzona Rzeczpospolita zapewniła im pełnię praw wyborczych.

W przededniu stulecia tych wydarzeń Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, ustanawiając rok 2018 Rokiem Praw Kobiet, wyraża uznanie pierwszym parlamentarzystkom: Gabrieli Balickiej, Jadwidze Dziubińskiej, Irenie Kosmowskiej, Marii Moczydłowskiej, Zofii Moraczewskiej, Annie Piaseckiej, Zofii Sokolnickiej i Franciszce Wilczkowiakowej oraz wszystkim orędowniczkom walki o równoprawienie.

Marszałek Sejmu: *M. Kuchciński*

UCHWAŁA
SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 27 października 2017 r.

w sprawie ustanowienia roku 2018 Rokiem Zbigniewa Herberta

W dniu 28 lipca 2018 roku minie 20 lat od śmierci Zbigniewa Herberta – jednego z najwybitniejszych poetów polskich i europejskich XX wieku. Z tej okazji Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, w uznaniu ogromnych zasług Artysty, postanawia oddać Mu hołd.

W epoce kryzysu wartości i głębokiego zwątpienia Zbigniew Herbert zawsze stał po stronie zasad: w sztuce – kanonu piękna, hierarchii i rzemiosła, w życiu – kodeksów etycznych, jasno rozróżniających pojęcia dobra i zła. Był uosobieniem wierności – samemu sobie i słowu.

W swojej poezji wyrażał umiłowanie wolności, wiarę w godność jednostki i jej moralną siłę. Patriotyzm rozumiał jako miłość surową, wymagającą solidarności z poniżonymi i cierpliwej pracy nad przywracaniem pojęciom ich rzeczywistych znaczeń.

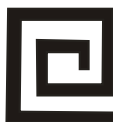
Przestrzegał: „Naród, który traci pamięć, traci sumienie”. A zatem „Należy [...] zrobić wszystko, by odbudować imponderabilia i autorytety. Ich brak bowiem to dla losów narodu śmiertelne zagrożenie”.

Wprowadził do polszczyzny wiele zdań budujących naszą tożsamość i wyobraźnię, z których najważniejsze brzmi: „Bądź wierny Idź”.

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, głęboko przekonany o wyjątkowym znaczeniu Jego twórczości, ustanawia rok 2018 Rokiem Zbigniewa Herberta.

Marszałek Sejmu: *M. Kuchciński*

POMOCE METODYCZNE

Opowiem Ci o Polsce regulamin konkursu

*(...) Ziemia ojczysta, ziemia jasna,
nie będę powalonym drzewem.
Codziennie mocniej w ciebie wrastam
radością, smutkiem, dumą, gniewem (...).*

Gawęda o miłości do ziemi ojczystej
Wisława Szymborska

I. Organizatorzy:

Książnica Zamojska im. Stanisława Kostki Zamoyskiego w Zamościu – Ośrodek Czytelnictwa Niepełnosprawnych, Zamość ul. Kamienna 20.

II. Cele konkursu:

- popularyzacja wiedzy o Polsce,
- propagowanie wartości, ideałów i postaw patriotycznych,
- edukacja historyczna poprzez wybór tematu związanego z historią Polski,
- motywowanie uczestników do przedstawiania ważnych wydarzeń, postaci z historii i kultury Polski, symboli narodowych, polskich krajobrazów czy ciekawych tradycji i obyczajów,
- rozwijanie inwencji twórczej przez poszukiwanie różnorodnych rozwiązań artystycznych,
- stworzenie możliwości osobom niepełnosprawnym i wykluczonym społecznie do twórczego zaprezentowania się środowisku.

III. Warunki uczestnictwa:

1. Konkurs adresowany jest do osób niepełnosprawnych (dzieci, młodzieży, dorosłych, seniorów), wykluczonych społecznie (osadzonych) z Miasta Zamość i regionu.
2. Zadaniem konkursowym jest wykonanie pracy zainspirowanej tematem w formie literackiej lub plastycznej. Praca powinna dotyczyć szeroko pojętej tematyki związanej z Polską, jej historią, kulturą, tradycjami, symbolami, wydarzeniami historycznymi, miejscami i krajobrazami.
3. Organizatorzy pozostawiają zainteresowanym wybór, zarówno formy literackiej (poezja, proza), jak i plastycznej (dowolna technika i dobór materiałów).

4. Prace powinny być zaopatrzone w metryczkę zawierającą: nazwisko, imię, wiek autora oraz dokładny adres do korespondencji lub nr telefonu. W przypadku uczestników zrzeszonych w ośrodkach, stowarzyszeniach lub innych instytucjach, również adres placówki i e-mail.
5. Zgłoszenie prac do konkursu jest równoznaczne z przekazaniem praw autorskich na rzecz Organizatora, o których mowa w art. 50 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. z 1994, Nr 24, poz. 83). Dane uczestników będą wykorzystane wyłącznie w celu wyłonienia zwycięzcy i przyznania nagrody.
6. Organizator konkursu zastrzega sobie prawo do opublikowania informacji o laureacie, tj. imienia, nazwiska oraz umieszczenie tych informacji w materiałach promujących Organizatora, a także w mediach i Internecie.
7. Udział w konkursie jest jednoznaczny z udzieleniem prawa na wykorzystanie prac do realizacji wystawy plastycznej.
8. Nadesłanie prac na konkurs jest równoznaczne z uznaniem niniejszego regulaminu.

IV. Kategorie i przedziały wiekowe grup konkursowych:

1. Nadesłane prace oceniane będą w dwóch kategoriach:
I kategoria – prace literackie
II kategoria – prace plastyczne
2. Przedziały wiekowe:
grupa – dzieci i młodzież do lat 16
grupa – dorośli od lat 17

V. Termin i warunki dostarczania prac:

1. Prace należy przesłać pocztą na adres: Książnica Zamojska, 22-400 Zamość, ul. Kamienna 20 lub dostarczyć osobiście (Ośrodek Czytelnictwa Niepełnosprawnych, pok. nr 9) w terminie do 11.05.2018 r.
2. Prace dostarczone na konkurs można odbierać od 1 do 31 października br. Prace nieodebrane w ww. terminie przechodzą na własność Organizatora.

VI. Postanowienia ogólne:

1. Oceny prac dokona komisja powołana przez Organizatora.
2. Ogłoszenie wyników i wręczenie nagród nastąpi w czerwcu 2018 r. O wynikach konkursu i dokładnym terminie imprezy finałowej laureaci zostaną powiadomieni listownie lub telefonicznie.
3. Organizator nie wysyła nagród pocztą.
4. Za przyjazd na imprezę finałową nie będą zwracane koszty podróży.
5. W sprawach spornych ostateczna decyzja należy do organizatorów.

Rocznice literackie 2019

- wybór -

490 rocz. śm. – BIERNAT Z LUBLINA, Lubelczyk, Bernardus Lublinensis, Bernardus Lublinius, (ok. 1465 - ok. 1529), pol. poeta, tłumacz, bajkopisarz

STYCZEŃ

- 1.01 90 rocz. ur. – ZBIGNIEW NIENACKI, właśc. Zbigniew Tomasz Nowicki (1929-1994), pisarz pol.; 23.09 – 25 rocz. śm.
- 1.01 100 rocz. ur. – JEROME DAVID SALINGER (1919-2010), pisarz amer.
- 4.01 15 rocz. śm. – DOROTA TERAŁOWSKA (1938-2004), pol. dziennikarka i pisarka, autorka literatury młodzieżowej
- 7.01 90 rocz. ur. – JANUSZ PASIERB (1929-1993), pol. ksiądz, poeta
- 8.01 135 rocz. ur. – KORNEL MAKUSZYŃSKI (1884-1953), pol. prozaik, poeta, autor książek dla dzieci i młodzieży
- 12.01 100 rocz. ur. – JAN JÓZEF SZCZEPAŃSKI (1919-2003), pisarz pol.
- 14.01 85 rocz. ur. – MAREK HŁASKO (1934-1969), pisarz pol.; 14.06 – 50 rocz. śm.
- 15.01 150 rocz. ur. – STANISŁAW WYSPIAŃSKI (1869-1907), pol. dramaturg, poeta, malarz, grafik, architekt, projektant mebli
- 19.01 210 rocz. ur. – EDGAR ALLAN POE (1809-1849), amer. poeta i nowelista; 7.10 – 170 rocz. śm.
- 21.01 100 rocz. ur. – STANISŁAWA FLESZAROWA-MUSKAT (1919-1989), pisarka pol.; 1.10 – 30 rocz. śm.
- 21.01 60 rocz. śm. – STANISŁAW MŁODOŻENIEC (1895-1959), poeta pol.
- 22.01 170 rocz. ur. – AUGUST STRINDBERG (1849-1912), dramatopisarz szwedz.
- 24.01 85 rocz. ur. – STANISŁAW GROCHOWIAK, ps. Kain (1934-1976), pol. poeta, prozaik i dramaturg
- 27.01 100 rocz. śm. – ENDRE ADY (1877-1919), poeta węg.
- 27.01 55 rocz. śm. – STANISŁAW PIĘTAK (1909-1964), pol. poeta i prozaik; 3.08 – 55 rocz. ur.
- 27.01 10 rocz. śm. – JOHN UPDIKE (1932-2009), amer. pisarz, poeta
- 31.01 75 rocz. śm. – JEAN GIRAUDOUX (1882-1944), franc. pisarz i dramaturg

LUTY

- 7.02 110 rocz. ur. – ANNA ŚWIRSZCZYŃSKA (1909-1984), pol. poetka, pisarka, autorka utworów dla dzieci i młodzieży; 30.09 – 35 rocz. śm.
- 8.02 60 rocz. ur. – ARKADIUSZ SANN, właśc. Arkadiusz Jan Gałązka (1959-2016), pol. poeta i prozaik

- 12.02 35 rocz. śm. – JULIO CORTÁZAR (1914-1984), pisarz argent.; 26.08 – 105 rocz. ur.
- 13.02 255 rocz. ur. – IWAN KRYŁOW (1769-1844), ros. poeta, dramaturg, bajkopisarz; 21.11 – 175 rocz. śm.
- 13.02 50 rocz. śm. – KAZIMIERZ WIERZYŃSKI (1894-1969), pol. poeta, prozaik, eseista
- 14.02 100 rocz. śm. – WIKTOR GOMULICKI, ps. Fantazy (1848-1919), pol. poeta, pisarz i publicysta
- 15.02 25 rocz. śm. – WACŁAW KORABIEWICZ (1903-1994), pisarz pol.
- 21.02 35 rocz. śm. – MICHAŁ SZOŁOCHOW (1905-1984), pisarz ros.; 1965 – Nagroda Nobla
- 23.02 120 rocz. ur. – ERICH KÄSTNER (1899-1974), niem. pisarz, satyryk, krytyk teatralny, autor książek dla dzieci; 29.07 – 45 rocz. śm.
- 23.02 30 rocz. śm. – HANS HELLMUT KIRST (1914-1989), pisarz niem.; 5.12 – 105 rocz. ur.
- 23.02 160 rocz. śm. – ZYGMUNT KRASIŃSKI (1812-1859), pol. poeta i dramaturg
- 27.02 115 rocz. ur. – JALU KUREK, właśc. Franciszek Kurek, ps. mafarka, Jan Skowron (1904-1983), pol. poeta i prozaik

MARZEC

- 4.03 15 rocz. śm. – JEREMI PRZYBORA (1915-2004), pol. poeta, prozaik, kompozytor, piosenkarz, satyryk, aktor
- 5.03 25 rocz. śm. – JAN DOBRACZYŃSKI, ps. Eugeniusz Kurowski, j.d., J.D. (1910-1994), pisarz pol.
- 6.03 110 rocz. ur. – STANISŁAW JERZY LEC, właśc. Stanisław Jerzy de Tusch-Letz, ps. Stach, (1909-1966), pol. poeta, satyryk i aforysta
- 7.03 95 rocz. ur. – KŌBŌ ABE, właśc. Kimifusa Abe; (1924-1993), jap. prozaik, dramaturg i scenarzysta
- 7.03 180 rocz. ur. – ADOLF DYGASIŃSKI (1839-1902), pisarz pol.
- 7.03 50 rocz. śm. – ANNA KOWALSKA (1903-1969), pisarka pol.
- 8.03 160 rocz. ur. – KENNETH GRAHAME (1859-1932), bryt. pisarz pochodzenia szkoc., autor utworów dla dzieci
- 16.03 180 rocz. ur. – SULLY PRUDHOMME (1839-1907), franc. poeta; 1901 – Nagroda Nobla
- 24.03 105 rocz. ur. – KRYSZYNA KRAHELSKA, ps. Danuta (1914-1944), poetka, harcerka, żołnierz AK, sanitariuszka; 2.08 – 75 rocz. śm.
- 25.03 105 rocz. śm. – FRÉDÉRIC MISTRAL (1830-1914), franc. poeta i leksykograf; 1904 – Nagroda Nobla
- 25.03 65 rocz. śm. – LEON SCHILLER, właśc. Leon Schiller de Schildenfeld (1887-1954), pol. dramaturg, reżyser, krytyk i teoretyk teatralny

- 25.03 10 rocz. śm. – ANDRZEJ TREPKA (1923-2009), pol. pisarz, dziennikarz i popularyzator nauki
- 26.03 60 rocz. śm. – RAYMOND CHANDLER (1888-1959), pisarz amer.
- 28.03 105 rocz. ur. – BOHUMIL HRABAL (1914-1997), pisarz czes.
- 28.03 25 rocz. śm. – EUGÈNE IONESCO (1909-1994), dramaturg franc. pochodzenia rum.; 26.11 – 110 rocz. ur.
- 30.03 175 rocz. ur. – PAUL VERLAINE (1844-1896), poeta franc.
- 31.03 105 rocz. ur. – OCTAVIO PAZ (1914-1998), meksyk. poeta; 1990 – Nagroda Nobla

KWIECIEŃ

- 3.04 170 rocz. śm. – JULIUSZ SŁOWACKI (1809-1849), pol. poeta; 4.09 – 210 rocz. ur.
- 10.04 15 rocz. śm. – JACEK KACZMARSKI (1957-2004), pol. poeta i prozaik, piosenkarz
- 10.04 120 rocz. ur. – EWA SZELBURG-ZAREMBINA (1899-1986), pol. pisarka, poetka, dramaturg, autorka utworów dla dzieci i młodzieży
- 10.04 5 rocz. śm. – SUSAN LILLIAN TOWNSEND (1946-2014), pisarka ang.
- 11.04 75 rocz. śm. – BRUNO WINAWER (1883-1944), pol. komediopisarz, popularyzator fizyki i felietonista
- 13.04 80 rocz. ur. – SEAMUS HEANEY (1939-2013), poeta irl.; 1995 – Nagroda Nobla
- 13.04 40 rocz. śm. – MARIAN ZAŁUCKI (1920-1979), poeta, satyryk i pisarz, pol. poeta i satyryk
- 14.04 10 rocz. śm. – MAURICE DRUON, właśc. Maurice Kessel (1918-2009), franc. pisarz i polityk
- 16.04 175 rocz. ur. – ANATOLE FRANCE (1844-1924), franc. pisarz; 12.10 – 95 rocz. śm.
- 17.04 5 rocz. śm. – GABRIEL GARCÍA MÁRQUEZ (1927-2014), prozaik kolumb.; 1982 – Nagroda Nobla
- 22.04 120 rocz. ur. – VLADIMIR NABOKOV (22.04 1899-1977), pisarz amer. pochodzenia ros.
- 23.04 455 rocz. ur. – WILLIAM SZEKSPIR (1564-1616), ang. poeta, dramaturg, aktor
- 24.04 5 rocz. śm. – TADEUSZ RÓŻEWICZ (1921-2014), pol. poeta, dramaturg, prozaik i scenarzysta
- 25.04 10 rocz. śm. – JADWIGA ŻYLIŃSKA (1910-2009), pol. pisarka, autorka książek dla młodzieży
- 27.04 30 rocz. śm. – LEOPOLD BUCZKOWSKI, ps. Paweł Makutra (1905-1989), pol. pisarz, poeta, malarz, artysta grafik, rzeźbiarz
- 28.04 115 rocz. ur. – JAN SZTAUDYNGER (1904-1970), pol. poeta, satyryk

MAJ

- 2.05 500 rocz. śm. – LEONARDO DA VINCI (1452-1519), wł. malarz, architekt, filozof, pisarz, muzyk, matematyk, wynalazca, rzeźbiarz
- 3.05 550 rocz. ur. – NICCOLÒ MACHIAVELLI (1469-1527), wł. pisarz, prawnik, filozof, historyk i dyplomata
- 3.05 115 rocz. ur. – MARIA SKIBNIEWSKA (1904-1984), pol. tłumaczka literatury anglosaskiej; 28.10 – 35 rocz. śm.
- 3.05 20 rocz. śm. – WŁADYSŁAW TERLECKI (1933-1999), prozaik pol.
- 4.05 95 rocz. śm. – EDITH NESBIT (1858-1924), ang. pisarka i poetka, autorka powieści dla dzieci
- 4.05 75 rocz. ur. – EDMUND WNUK-LIPIŃSKI (1944-2015), pol. socjolog, pisarz
- 5.05 390 rocz. śm. – SZYMON SZYMONOWIC (1558-1629), poeta pol.
- 6.05 115 rocz. ur. – HARRY MARTINSON (1904-1978), szwedz. pisarz, poeta, dramaturg i malarz; 1974 – Nagroda Nobla
- 8.05 105 rocz. ur. – ROMAIN GARY, właśc. Roman Kacew (1914-1980), pisarz franc. pochodzenia ros.
- 9.05 95 rocz. ur. – BUŁAT OKUDŻAWA (1924-1997), ros. pieśniarz, poeta, prozaik
- 16.05 95 rocz. ur. – TADEUSZ KUBIAK (1924-1979), pol. poeta, satyryk, autor utworów dla dzieci i słuchowisk radiowych
- 16.05 5 rocz. śm. – MAREK NOWAKOWSKI (1935-2014), prozaik pol.
- 16.05 35 rocz. śm. – IRWIN SHAW, właśc. Irwin Gilbert Shamforoff (1913-1984), pisarz amer.
- 16.05 75 rocz. ur. – MACIEJ ZEMBATY (1944-2011), pol. poeta, satyryk, muzyk, tłumacz
- 19.05 155 rocz. śm. – NATHANIEL HAWTHORNE (1804-1864), pisarz amer.; 4.07 – 2015 rocz. ur.
- 20.05 100 rocz. ur. – GUSTAW HERLING-GRUDZIŃSKI (1919-2000), pol. pisarz, publicysta, prozaik
- 22.05 160 rocz. ur. – ARTHUR CONAN DOYLE (1859-1930), pisarz bryt.
- 24.05 20 rocz. śm. – JÓZEF RATAJCZAK (1932-1999), pol. poeta, pisarz
- 27.05 105 rocz. ur. – BOHDAN ARCT (1914-1973), pol. pilot myśliwski, pisarz
- 28.05 170 rocz. śm. – ANNE BRONTĚ (1820-1849), pisarka ang.
- 28.05 90 rocz. ur. – JANUSZ WOLNIEWICZ (1929-2006), pol. pisarz, dziennikarz, reportażysta i publicysta
- 31.05 200 rocz. ur. – WALT WHITMAN (1819-1892), poeta amer.

CZERWIEC

- 3.06 95 rocz. śm. – FRANZ KAFKA (1883-1924), pisarz austr.
- 3.06 55 rocz. śm. – FRANS SILLANPÄÄ (1888-1964), prozaik fiń.; 1939 – Nagroda Nobla

- 4.06 80 rocz. ur. – IRENEUSZ IREDYŃSKI (1939-1985), pol. prozaik, dramaturg, poeta
- 7.06 35 rocz. śm. – STANISŁAW PAGACZEWSKI (1916-1984), pol. prozaik, poeta, autor książek dla dzieci
- 9.06 45 rocz. śm. – MIGUEL ÁNGEL ASTURIAS (1899-1974), gwatemalski pisarz i poeta; 1967 – Nagroda Nobla; 19.10 – 120 rocz. ur.
- 10.06 5 rocz. śm. – FILIP TRZASKA (1919-2014), księgarz, wydawca, autor podręczników z dziedziny poligrafii; 16.12 – 100 rocz. ur.
- 10.06 70 rocz. śm. – SIGRID UNDSSET (1882-1949), pisarka norw.; 1928 – Nagroda Nobla
- 14.06 50 rocz. śm. – MAREK HŁASKO (1934-1969), pisarz pol.; 14.01 – 85 rocz. ur.
- 14.06 120 rocz. ur. – YASUNARI KAWABATA (1899-1972), pisarz jap.; 1968 – Nagroda Nobla
- 20.06 30 rocz. śm. – GEORGE BIDWELL (1905-1989), pisarz ang.
- 22.06 115 rocz. ur. – MICHAŁ CHOROMAŃSKI (1904-1972), pisarz pol.
- 23.06 130 rocz. ur. – ANNA ACHMATOWA (1889-1966), poetka ros.
- 27.06 150 rocz. ur. – WACŁAW GAŚSIOROWSKI, ps. Wiesław Selavus (1869-1939), pol. pisarz, publicysta; 30.10 – 80 rocz. śm.
- 27.06 40 rocz. śm. – ANTONI GOŁUBIEW (1907-1979), pol. pisarz, publicysta

LIPIEC

- 2.07 20 rocz. śm. – MARIO PUZO (1920-1999), amer. pisarz pochodzenia wł.
- 3.07 115 rocz. ur. – HALINA AUDERSKA (1904-2000), pisarka pol.
- 3.07 75 rocz. śm. – ADOLF NOWACZYŃSKI (1876-1944), pol. pisarz, dramaturg, satyryk, poeta, publicysta, eseista, krytyk
- 4.07 10 rocz. śm. – MARTA TOMASZEWSKA (1933-2009), pol. pisarka, poetka, autorka utworów dla dzieci i młodzieży
- 6.07 160 rocz. ur. – VERNER VON HEIDENSTAM (1859-1940), szwedz. poeta i prozaik; 1916 – Nagroda Nobla
- 7.07 135 rocz. ur. – LION FEUCHTWANGER, właśc. Jacob Arje, ps. J.L. Wetchek (1884-1958), pisarz niem.
- 11.07 45 rocz. śm. – PÄR LAGERKVIST (1891-1974), szwedz. prozaik, poeta, dramaturg; 1951 – Nagroda Nobla
- 12.07 115 rocz. ur. – PABLO NERUDA, właśc. Ricardo Eliecer Neftalí Reyes Besualto (1904-1973), poeta chil.; 1971 – Nagroda Nobla
- 13.07 5 rocz. śm. – NADINE GORDIMER (1923-2014), południowoafryk. prozatorka, 1991 – Nagroda Nobla
- 13.07 85 rocz. ur. – WOLE SOYINKA (1934-), pisarz nigeryjski; 1986 – Nagroda Nobla
- 14.07 30 rocz. śm. – ARTUR SANDAUER (1913-1989), pol. krytyk literacki, pisarz, tłumacz

- 14.07 145 rocz. ur. – JERZY ŻUŁAWSKI (1874-1915), pol. pisarz, poeta
 15.07 115 rocz. śm. – ANTON CZECHOW (1860-1904), ros. pisarz, dramaturg
 15.07 30 rocz. śm. – MARIA KUNCEWICZOWA (1895-1989), pisarka pol.
 16.07 425 rocz. śm. – THOMAS KYD (1558-1594), dramaturg ang.
 17.07 10 rocz. śm. – LESZEK KOŁAKOWSKI (1927-2009), pol. filozof, ese-
 ista, publicysta
 19.07 645 rocz. śm. – FRANCESCO PETRARCA (1304-1374), poeta wł.;
 20.07 – 715 rocz. ur.
 20.07 155 rocz. ur. – ERIK AXEL KARLFELDT (1864-1931), szwedz. pisarz;
 1931 – Nagroda Nobla (pośmiertnie, w 1918 odmówił jej przyjęcia)
 20.07 115 rocz. ur. – HANNA OŻOGOWSKA (1904-1995), pol. pisarka, po-
 etka i tłumaczka, autorka utworów dla młodzieży
 21.07 120 rocz. ur. – ERNEST HEMINGWAY (1899-1961), amer. pisarz,
 dziennikarz; 1954 – Nagroda Nobla
 24.07 40 rocz. śm. – EDWARD STACHURA (1937-1979), pol. poeta, pisarz,
 pieśniarz, tłumacz
 25.07 50 rocz. śm. – WITOLD GOMBROWICZ (1904-1969), pol. pisarz, no-
 welista i dramaturg; 4.08 – 115 rocz. ur.
 26.07 40 rocz. śm. – STEFAN WIECHECKI, ps. Wiech (1896-1979), pol. pro-
 zaik, satyryk, publicysta i dziennikarz
 31.07 235 rocz. śm. – DENIS DIDEROT (1713-1784), franc. pisarz, krytyk
 literatury i sztuki, filozof
 31.07 170 rocz. śm. – SÁNDOR PETŐFI (1823-1849), poeta węg.
 31.07 75 rocz. śm. – ANTOINE DE SAINT-EXUPÉRY (1900-1944), pisarz
 franc.

SIERPIEŃ

- 1.08 200 rocz. ur. – HERMAN MELVILLE (1819-1891), pisarz amer.
 1.08 110 rocz. ur. – HENRYK WORCELL, właśc. Tadeusz Kurtyka (1909-
 1982), pisarz pol.
 3.08 95 rocz. śm. – JOSEPH CONRAD, właśc. Józef Teodor Konrad Korze-
 niowski (1857-1924), pisarz ang. pochodzenia pol.
 4.08 75 rocz. śm. – KRZYSZTOF KAMIL BACZYŃSKI, ps. Jan Bugaj,
 Krzysztof i in. (1921-1944), poeta pol.
 4.08 160 rocz. ur. – KNUT HAMSUN, właśc. Knud Pedersen (1859-1952),
 pisarz norw.; 1920 – Nagroda Nobla
 6.08 115 rocz. ur. – ALEKSANDER BOCHEŃSKI (1904-2001), pisarz pol.
 7.08 90 rocz. ur. – TADEUSZ ZIMECKI, ps. Tomasz Latecki (1929-2007),
 pol. prozaik, dziennikarz, reportażysta, autor utworów dla młodzieży
 8.08 75 rocz. śm. – JULIUSZ KADEN-BANDROWSKI (1885-1944), pol.
 pisarz i publicysta
 9.08 80 rocz. ur. – MARIA CZUBASZEK (1939-2016), pol. pisarka, satyryk

- 9.08 105 rocz. ur. – TOVE JANSSON (1914-2001), fiń. pisarka pisząca po szwedz., malarka
- 10.08 130 rocz. ur. – ZOFIA KOSSAK-SZCZUCKA (1889-1968), pisarka pol.
- 13.08 20 rocz. śm. – MARIA KRÜGER (1904-1999), pol. pisarka literatury dziecięcej; 6.09 – 115 rocz. ur.
- 14.08 25 rocz. śm. – ELIAS CANETTI (1905-1994), pisarz, poeta, dramaturg, tłumacz austr. pochodzenia żyd.; 1981 – Nagroda Nobla
- 16.08 75 rocz. śm. – TADEUSZ GAJCY, ps. Karol Topornicki, Roman Oścień, Topór (1922-1944), poeta pol.
- 16.08 40 rocz. śm. – JERZY JURANDOT, właśc. Jerzy Glejgewicht (1911-1979), pol. poeta, dramaturg, satyryk i autor tekstów piosenek
- 16.08 70 rocz. śm. – MARGARET MITCHELL (1900-1949), pisarka amer.
- 16.08 75 rocz. śm. – ZDZISŁAW STROIŃSKI, ps. Marek Chmura (1921-1944), pol. poeta
- 19.08 110 rocz. ur. – JERZY ANDRZEJEWSKI (1909-1983), pol. prozaik, publicysta, felietonista
- 21.08 20 rocz. śm. – JERZY HARASYMOWICZ (1933-1999), poeta pol.
- 22.08 435 rocz. śm. – JAN KOCHANOWSKI (1530-1584), poeta pol.
- 22.08 75 rocz. śm. – LUCJAN SZENWALD (1909-1944), pol. poeta; 13.03 – 110 rocz. ur.
- 24.08 120 rocz. ur. – JORGE LUIS BORGES (1899-1986), pisarz argent.
- 25.08 35 rocz. śm. – TRUMAN CAPOTE, właśc. Truman Streckfus Persons (1924-1984), pisarz amer.; 30.09 – 95 rocz. ur.
- 26.08 30 rocz. śm. – IRVING STONE (1903-1989), pisarz amer.
- 27.08 10 rocz. śm. – SIERGIEJ MICHAŁKOW (1913-2009), ros. poeta i bajkopisarz

WRZESIEŃ

- 4.09 30 rocz. śm. – GEORGES SIMENON (1903-1989), pisarz belg.
- 9.09 80 rocz. śm. – JÓZEF CZECHOWICZ (1903-1939), poeta pol.
- 9.09 35 rocz. ur. – MIROŚLAW NAHACZ (1984-2007), pol. pisarz, scenarzysta
- 10.09 45 rocz. śm. – MELCHIOR WAŃKOWICZ (1892-1974), pol. pisarz, dziennikarz, reportażysta i publicysta
- 11.09 125 rocz. ur. – MARIA KOWNACKA (1894-1982), pisarka pol.
- 12.09 55 rocz. śm. – SERGIUSZ PIASECKI (1901-1964), pisarz pol.
- 12.09 10 rocz. śm. – ALEKSANDER ZIEMNY, pierwotnie A. Keiner; ps.: Ingratus i in. (1924-2009), pol. poeta, prozaik, reportażysta; 11.06 – 95 rocz. ur.
- 18.09 80 rocz. śm. – STANISŁAW IGNACY WITKIEWICZ, ps. Witkacy (1885-1939), pol. pisarz, malarz i filozof
- 20.09 80 rocz. śm. – TADEUSZ DOŁĘGA-MOSTOWICZ (1898-1939), pi-sarz pol.

- 21.09 85 rocz. ur. – LEONARD COHEN (1934-2016), poeta i pieśniarz kanad.
 29.09 35 rocz. śm. – JERZY WASOWSKI (1913-1984), pol. dziennikarz, współtwórca Kabaretu Starszych Panów
 30.09 15 rocz. śm. – ZYGMUNT KAŁUŻYŃSKI (1918-2004), pol. publicysta, krytyk filmowy i eseista
 30.09 5 rocz. śm. – JULIAN KAWALEC (1916-2014), pol. prozaik, publicysta i poeta

PAŹDZIERNIK

- 2.10 115 rocz. ur. – GRAHAM GREENE (1904-1991), pisarz ang.
 5.10 10 rocz. śm. – MIRA JAWORCZAKOWA (1917-2009), pol. autorka książek dla dzieci i młodzieży
 10.11 135 rocz. ur. – ZOFIA NAŁKOWSKA (1884-1954), pol. pisarka, publicystka i dramatopisarka; 17.12 – 65 rocz. śm.
 13.10 100 rocz. śm. – KARL GJELLERUP, ps. Epigonos (1857-1919), duński poeta, dramaturg i powieściopisarz; 1917 – Nagroda Nobla
 14.10 155 rocz. ur. – STEFAN ŻEROMSKI (1864-1925), pol. prozaik, publicysta, dramaturg
 15.10 30 rocz. śm. – DANILO KIŠ (1935-1989), pisarz serb.
 15.10 175 rocz. ur. – FRIEDRICH NIETZSCHE (1844-1900), niem. filozof, filolog klasyczny, prozaik i poeta
 16.10 165 rocz. ur. – OSCAR WILDE (1854-1900), irl. poeta, prozaik, dramaturg
 17.10 75 rocz. śm. – ZENON PRZESMYCKI, ps. Miriam, Jan Żagiel (1861-1944), pol. poeta, tłumacz, krytyk literacki i wydawca
 18.10 85 rocz. ur. – KIR BUŁYCZOW, właśc. Igor W. Możejko (1934-2003), ros. historyk, pisarz
 18.10 115 rocz. ur. – CZESŁAW CENTKIEWICZ (1904-1996), pol. pisarz, reportażysta i podróżnik, autor powieści dla młodzieży
 18.10 450 rocz. ur. – GIAMBATTISTA MARINO (1569-1625), poeta wł.
 21.10 50 rocz. śm. – JACK KEROUAC, właśc. Jean-Louis Lebris de Kérouac (1922-1969), amer. pisarz i poeta kanad. pochodzenia
 21.10 90 rocz. ur. – URSULA K. LE GUIN (1929-2018), pisarka amer.
 22.10 100 rocz. ur. – DORIS LESSING (1919-2013), bryt. pisarka; 2007 – Nagroda Nobla
 26.10 90 rocz. ur. – WANDA CHOTOMSKA (1929-2017), pol. pisarka, autorka utworów dla dzieci i młodzieży
 29.10 95 rocz. śm. – FRANCES HODGSON BURNETT (1849-1924), ang. pisarka, autorka utworów dla dzieci; 24.11 – 170 rocz. ur.
 29.10 95 rocz. ur. – ZBIGNIEW HERBERT (1924-1998), pol. poeta

LISTOPAD

- 6.11 10 rocz. śm. – NIKOS CHADZINIKOLAU (1935-2009), pol. pisarz, poeta, prozaik, tłumacz pochodzenia gr.

- 6.11 75 rocz. śm. – MARIA RODZIEWICZÓWNA (1864-1944), pol. pisarka; 2.02 – 155 rocz. ur.
- 8.11 65 rocz. śm. – KAZUO ISHIGURO (1954-), bryt. pisarz pochodzenia jap.; 2017 – Nagroda Nobla
- 8.11 345 rocz. śm. – JOHN MILTON (1608-1674), poeta ang.
- 9.11 90 rocz. ur. – IMRE KERTÉSZ (1929-2016), węg. pisarz żyd. pochodzenia; 2002 – Nagroda Nobla
- 9.11 85 rocz. ur. – CARL SAGAN (1934-1996), amer. pisarz, astronom
- 10.11 110 rocz. ur. – PAWEŁ JASIENICA, właśc. Leon Lech Beynar (1909-1970), pol. historyk, pisarz historyczny, eseista i publicysta
- 10.11 135 rocz. ur. – ZOFIA NAŁKOWSKA (1884-1954), pol. pisarka, publicystka i dramatopisarka; 17.12 – 65 rocz. śm.
- 10.11 50 rocz. śm. – TADEUSZ PEIPER (1891-1969), pol. poeta, krytyk literacki, teoretyk poezji, eseista
- 12.11 90 rocz. ur. – MICHAEL ENDE (1929-1995), pisarz niem.
- 21.11 175 rocz. śm. – IWAN KRYŁÓW (1769-1844), ros. poeta, dramaturg, bajkopisarz; 13.02 – 250 rocz. ur.
- 21.11 325 rocz. ur. – WOLTER, właśc. François-Marie Arouet (1694-1778), pisarz franc.
- 22.11 150 rocz. ur. – ANDRÉ GIDE (1869-1951), franc. prozaik; 1947 – Nagroda Nobla
- 24.11 170 rocz. ur. – FRANCES HODGSON BURNETT (1849-1924), ang. pisarka, autorka książek dla dzieci; 29.10 – 95 rocz. śm.
- 28.11 125 rocz. ur. – ARKADY FIEDLER (1894-1985), pol. pisarz, reportażysta, przyrodnik i podróżnik

GRUDZIEŃ

- 5.12 105 rocz. ur. – STANISŁAW DYGAT (1914-1978), prozaik pol.
- 12.12 95 rocz. ur. – MIECZYŚLAWA BUCZKÓWNA (1924-2015), pol. poetka, tłumaczka i pisarka
- 12.12 20 rocz. śm. – JOSEPH HELLER (1923-1999), pisarz amer.
- 13.12 330 rocz. śm. – ZBIGNIEW MORSZTYN (ok. 1625-1689), poeta pol.
- 14.12 35 rocz. śm. – VICENTE PÍO MARCELINO CIRILO ALEIXANDRE Y MERLO (1898-1984) – poeta hiszp.; 1977 – Nagroda Nobla
- 16.12 160 rocz. śm. – WILHELM KARL GRIMM (1786-1859), niem. filolog, zbieracz baśni i podań ludowych, wydawca baśniopisarz
- 21.12 145 rocz. ur. – TADEUSZ BOY-ŻELEŃSKI, ps. Boy (1874-1941), pol. pisarz, poeta, tłumacz
- 22.12 30 rocz. śm. – SAMUEL BECKETT (1906-1989), irl. dramaturg, prozaik, eseista
- 25.12 10 rocz. śm. – TYTUS KARPOWICZ (1915-2009), pol. pisarz dla dzieci i młodzieży

- 26.12 5 rocz. śm. – STANISŁAW BARAŃCZAK (1946-2014), pol. poeta, krytyk literacki i tłumacz
- 26.12 115 rocz. ur. – ALEJO CARPENTIER(1904-1980), kubański pisarz, muzykolog i dziennikarz
- 29.12 95 rocz. śm. – CARL SPITTELER (1845-1924), szwajc. pisarz; 1919 – Nagroda Nobla
- 29.12 20 rocz. śm. – JERZY WALDORFF (1910-1999), pisarz, publicysta, krytyk muzyczny
- 29.12 115 rocz. ur. – WITOLD ZECHENTER (1904-1978), pol. poeta, prozaik, publicysta
- 30.12 75 rocz. śm. – ROMAIN ROLLAND (1866-1944), franc. pisarz
- 31.12 65 rocz. śm. – WŁADYSŁAW UMIŃSKI (1865-1954), pisarz pol.

Anna Kalniuk, Książnica Zamojska

Rocznice regionalne 2019

1. Białówna, Halina (1923-1944) – harcerka, żołnierz Podziemia – 75 rocznica śmierci
2. Bołtuć, Mikołaj (1893-1939) – generał, obrońca Zamościa – 80 rocznica śmierci
3. Bronicka, Krystyna (1904-1983) – zamojska malarka – 115 rocznica urodzin
4. Bryk, Stanisław (1882-1974) – muzyk, nauczyciel, kapelmistrz – 45 rocznica śmierci
5. Cabaj, Bogdan (1949-) – fotoreporter – 70 rocznica urodzin
6. Cabaj, Jerzy (1954-) – fotografik – 65 rocznica urodzin
7. Cichosz, Jan Henryk (1949-) – poeta – 70 rocznica urodzin
8. Cimek, Edward Franciszek (1934-2015) – poeta – 85 rocznica urodzin
9. Ciżmiński, Zdzisław (1944-) – ksiądz prałat, kapelan zamojskiej „Solidarności” – 75 rocznica urodzin
10. Cybulski, Eugeniusz (1934-) – były prezydent Zamościa, nauczyciel, poeta – 85 rocznica urodzin
11. Czubara, Krzysztof (1949-2008) – dziennikarz, historyk, regionalista – 70 rocznica urodzin
12. Ćwik, Władysław (1929-2009) – historyk prawa, autor książek o tematyce regionalnej – 90 rocznica urodzin i 10 rocznica śmierci
13. Dudzińska, Bożena (1949-) – artystka, śpiewaczka, reżyser – 70 rocznica urodzin
14. Dudziński, Paweł (1944-) – rzeźbiarz, performer – 75 rocznica urodzin

15. Dudziński, Sambor (1974 -) – wokalista, muzyk, kompozytor, aktor – 45 rocznica urodzin
16. Fajdek, Paweł (1989-) – lekkoatleta, młociarz – 30 rocznica urodzin
17. Fudali, Włodzimierz (1954-) – dziennikarz, działacz sportowy – 65 rocznica urodzin
18. Gajewski, Paweł (1889-1950) – artysta malarz, autor polichromii w kościołach regionu – 130 rocznica urodzin
19. Garbuz, Grzegorz (1959-) – dyrektor zamojskiego ZOO – 60 rocznica urodzin
20. Gnyp, Elżbieta (1954-) – artysta plastyk – 65 rocznica urodzin
21. Goliński, Eugeniusz (1929-) – ksiądz, kanonik – 90 rocznica urodzin
22. Grygiel, Jan (1907-1999) – żołnierz Podziemia, więzień czasów stalinowskich, pedagog – 20 rocznica śmierci
23. Jawor, Marek (1954-) – wydawca, fotograf, regionalista – 65 rocznica urodzin
24. Klukowski, Zygmunt (1885-1959) – lekarz, społecznik, bibliofil, pamiętnikarz – 60 rocznica śmierci
25. Kłossowska, Regina (1869-1947) – społeczniczka, działaczka organizacji dobroczynnych – 150 rocznica urodzin
26. Kłossowski, Zdzisław (1853-1919) – farmaceuta, działacz społeczny, regionalista – 100 rocznica śmierci
27. Kosmański, Henryk (1883-1929) – burmistrz, wzorowy gospodarz miasta, społecznik – 90 rocznica śmierci
28. Kościński, Zbigniew Marian (1924-1996) – poeta, prozaik, historyk literatury – 95 rocznica urodzin
29. Królikowski, Bogdan (1934-) – pisarz i historyk – 85 rocznica urodzin
30. Kunczewiczowa, Cecylia (1869-1951) – działaczka oświatowa i społeczna, nauczycielka, dyrektorka Seminarium Żeńskiego w Zamościu – 150 rocznica urodzin
31. Lewicki, Kazimierz (1884-1948) – nauczyciel, organizator szkolnictwa średniego w Zamościu, bibliofil, społecznik – 135 rocznica urodzin
32. Linek, Piotr (1964-) – poeta, nauczyciel – 55 rocznica urodzin
33. Ładyński, Ryszard (1913-1979) – słynny zamojski cukiernik – 40 rocznica śmierci
34. Łupina, Zygmunt (1929-2017) – nauczyciel, działacz „Solidarności”, pisarz, publicysta – 90 rocznica urodzin
35. Madlerowa, Wanda (1891-1969) – nauczycielka i dyrektorka gimnazjum żeńskiego, działaczka społeczna – 50 rocznica śmierci
36. Mastaliński, Adam (1899-1963) – urzędnik, pamiętnikarz – 120 rocznica urodzin
37. Michalski, Mieczysław (1912-1989) – ksiądz, długoletni rektor kościoła św. Katarzyny, działacz „Caritasu” – 30 rocznica śmierci

38. Młodożeniec, Stanisław (1895-1959) – poeta, współtwórca polskiego futuryzmu, działacz Zamojskiego Koła Miłośników Książki – 60 rocznica śmierci
39. Namysłowski, Stanisław (1879-1963) – dyrygent, skrzypek, syn i następca Karola, twórcy orkiestry włościańskiej – 140 rocznica urodzin
40. Niewieski, Stanisław (ok. 1645-1699) – profesor i rektor Akademii Zamojskiej, autor i wydawca kalendarzy – 320 rocznica śmierci
41. Nowosad, Janusz (1959-) pedagog, harcmistrz, dyr. Zamojskiego Domu Kultury – 60 rocznica urodzin
42. Ogińska, Lusja (1974-) – poetka, autorka bajek dla dzieci – 45 rocznica urodzin
43. Onyszkiewicz, Tadeusz (1906-1989) – chirurg, długoletni dyrektor szpitala, społecznik – 30 rocznica śmierci
44. Orłowski, Stanisław (1934-) – fotografik, działacz, turystyczny, pracownik służb konserwatorskich – 85 rocznica urodzin
45. Ostrowska, Eda (1959-) – poetka, prozaik – 60 rocznica urodzin
46. Pałczyński, Jerzy (1949-2006) – malarz, rzeźbiarz – 70 rocznica urodzin
47. Pasieczny, Stanisław (1939-) – malarz i grafik – 80 rocznica urodzin
48. Pieszko, Michał (1890-1969) – nauczyciel, regionalista – 50 rocznica śmierci
49. Podobińska, Halina (1909-1975) – pedagog, działaczka społeczna – 110 rocznica urodzin
50. Podobiński, Feliks, (1905-1969) – malarz i pedagog – 50 rocznica śmierci
51. Pomarański, Stefan (1893-1944) – twórca „Teki Zamojskiej”, historyk wojkowości, wydawca – 75 rocznica śmierci
52. Rogińska, Halina (1884-1972) – nauczycielka, dyrektorka PSLP, poetka, animatorka życia teatralnego w Zamościu – 135 rocznica urodzin
53. Rudomicz, Bazyli (ok. 1624-1672) – profesor i rektor Akademii Zamojskiej, prawnik, lekarz, kronikarz – 395 rocznica urodzin
54. Rzeźniak, Marek (1944-) – malarz, pedagog – 75 rocznica urodzin
55. Sendlak, Stefan (1889-1978) – działacz socjalistyczny, założyciel Zamojsko-Lubelskiego Komitetu Niesienia Pomocy Żydom – 130 rocznica urodzin
56. Sochański, Marian (1899-1954) – starosta zamojski, inicjator odbudowy Starego Miasta – 120 rocznica urodzin i 65 rocznica śmierci
57. Stankiewicz, Zbigniew (1954-) – regionalista, przewodnik – 65 rocznica urodzin
58. Stroński, Zdzisław (1921-1944) – poeta – 75 rocznica śmierci
59. Sulmicki, Paweł (1909-1980) – ekonomista, profesor – 110 rocznica urodzin
60. Szczerbowski, Adam (1894-1956) – pedagog, poeta, krytyk literacki – 125 rocznica urodzin
61. Szczygieł, Ryszard (1944-) – historyk, nauczyciel akademicki – 75 rocznica urodzin

62. Szymonowic, Szymon (1558-1629) – poeta, lekarz, filolog, współtwórca Akademii Zamojskiej – 390 rocznica śmierci
63. Tyburski, Jerzy (1964-) – malarz, wieloletni dyrektor BWA – 55 rocznica urodzin
64. Wiktorowicz, Zofia (1909-1989) – choreograf, pedagog, reżyser widowisk plenerowych – 110 rocznica urodzin i 30 rocznica śmierci
65. Zamoyski, Maurycy Klemens (1871-1939) – XV ordynat, polityk dyplomata, mecenas kultury – 80 rocznica śmierci
66. Zamoyski, Tomasz (1594-1638) – II ordynat, kanclerz wielki koronny – 425 rocznica urodzin
67. Żelazny, Waldemar (1959-) – poeta, prozaik – 60 rocznica urodzin

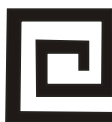
W 2019 ROKU MIJA:

- 430 rocznica utworzenia Ordynacji Zamojskiej (1589)
- 425 rocznica powstania Akademii Zamojskiej (1594)
- 425 rocznica powstania Kapituły Zamojskiej (1594)
- 210 rocznica oblężenia Zamościa przez Austriaków (1809)
- 100 rocznica ukazania się pierwszego numeru „Teki Zamojskiej” (1919)
- 100 rocznica założenia Zamojskiego Ogrodu Zoologicznego (1919)
- 90 rocznica Zjazdu Naukowego im. Szymona Szymonowica (1929)
- 80 rocznica wybuchu II wojny światowej (1939)
- 75 rocznica zakończenia Powstania Zamojskiego (1944)
- 70 rocznica utworzenia Młodzieżowego Domu Kultury im. K. Makuszyńskiego w Zamościu (1949)
- 70 rocznica utworzenia Państwowej szkoły Muzycznej I Stopnia im. Karola Szymanowskiego (1949)
- 40 rocznica powstania Tygodnika Zamojskiego (1979)
- 35 rocznica powstania Zamojskiego Kwartalnika Kulturalnego (1984)
- 30 rocznica powstania Oddziału Związku Sybiraków w Zamościu (1989)
- 20 rocznica likwidacji województwa zamojskiego (1999)
- 15 rocznica powstania Zamojskiego Bractwa Rycerskiego (2004)
- 10 rocznica powstania zespołu wokalnno-muzycznego *Ofensywa Brunetów* (2009)

Na podstawie:

- Kędziora, A.: Encyklopedia miasta Zamościa, Zamość 2012
- Smolarz, J.: Pisarze współcześni regionu lubelskiego. Leksykon, Lublin 1999

Anna Rychter, Książnica Zamojska

ZESTAWIENIA BIBLIOGRAFICZNE

Bogumiła Sawa – historyk, regionalista bibliografia

Bogumiła Sawa urodziła się w 1940 r. w Kamionce k. Kozłówki. W Zamościu mieszka od 1951 r. Ukończyła studia historyczne, początkowo na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej (1957-1959) a następnie na Uniwersytecie Warszawskim (1959-1962). Od 1962 r. pracowała jako bibliotekarka i nauczycielka w I LO w Zamościu.

W 1978 r. na UMCS obroniła pracę doktorską *Przemiany miasta Zamościa w latach 1772-1866*. Przez 12 lat pracowała jako dokumentalistka w Zamojskim Oddziale Państwowego Przedsiębiorstwa Pracowni Konserwacji Zabytków.

Bogumiła Sawa jest autorką wielu cennych studiów historyczno-architektonicznych dotyczących miasta Zamościa i jego przedmieść. Przez wiele lat prowadziła wnikliwe kwerendy biblioteczne i archiwalne dotyczące staropolskiego i XIX-wiecznego Zamościa, dokonując ciekawych odkryć. Odnalazła rysunki attyki na kamienicy przy Rynku Wielkim nr 5a, sfinansowała z własnych oszczędności projekt budowlany i w 2006 r. udało się doprowadzić do końca jej rekonstrukcję.

Na początku lat 80. XX w. Bogumiła Sawa rozpoczęła, wraz z innymi osobami prywatnymi i instytucjami miasta Zamościa, zbiórkę pieniędzy na budowę pomnika założyciela miasta Jana Zamoyskiego. W 1988 r. ofiarowała znaczną kwotę na ten cel ; w 2005 r. wzięła udział w odsłonięciu pomnika.

W latach dziewięćdziesiątych 20 w. zajmowała się własną działalnością wydawniczą. Jest autorką wydawnictw książkowych, publikacji naukowych, popularnonaukowych. W różnym okresie życia podpisywała swoje publikacje jako Bogumiła Sawa, Bogumiła Sroczyńska, Bogumiła Sawa-Sroczyńska

Działała w różnych organizacjach, m.in. była prezesem Towarzystwa Przyjaciół Zamościa i sekretarzem Zamojskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk.

Cz. I. Podmiotowa

1973

Walerian Łukasiński, więzień twierdzy zamojskiej / Bogumiła Sawa // Sztandar Ludu. – 1973, nr 286, s. 4

1974

Gdy ratusz zamojski był więzieniem... / Bogumiła Sawa // Kamena. – 1974, nr 2, s. 6-7

1976

Przyczynek do sytuacji prawnej Żydów zamojskich od II połowy XVI do XIX w. / Bogumiła Sawa // Biuletyn Żydowskiego Instytutu Historycznego. – 1976, nr 3, s. 27-40

1978

Przemiany miasta Zamościa latach 1772-1866 / Bogumiła Sawa. – Lublin, 1978 [Maszynopis]

Szkolnictwo wyższe, średnie i elementarne w Zamościu w XVIII i XIX wieku / Bogumiła Sawa // Przegląd Historyczno-Oświatowy. – 1978, nr 1, s. 12-34

1979

Historia zamiany Zamościa na miasto rządowe – twierdzę 1810-1821 r. / Bogumiła Sroczyńska // W: Rewaloryzacja Zamościa (1.07.1978 - 31.12.1978). – Warszawa – Zamość, 1979. – S. 25-53

Likwidacja twierdzy / Bogumiła Sawa-Sroczyńska // Tygodnik Zamojski. – 1979, nr 6, s. 8-9

Tajemnice zamojskiej „centralki” / Bogumiła Sroczyńska // Kamena. – 1979, nr 22, s. 4-5

1980

Galicja i cyrkul zamojski w świetle kopiarusza rozporządzeń Urzędu Cyrkularnego zamojskiego z lat 1782-1788. Część 1 / Bogumiła Sroczyńska // W: Rewaloryzacja Zamościa 1.I.1979 - 30.IX.1979. – Warszawa – Zamość, 1980. – S. 24-60

Jatki i kuźnia przy Zamenhofs / Bogumiła Sawa-Sroczyńska // Tygodnik Zamojski. – 1980, nr 21, s. 4-5

Jodko-Narkiewicz i jego Łazienki / Bogumiła Sroczyńska // Tygodnik Zamojski. – 1980, nr 8, s. 9

Kancelerskie gody / Bogumiła Sawa-Sroczyńska // Tygodnik Zamojski. – 1980, nr 25, s. 12

Likwidacja zamojskiej twierdzy / Bogumiła Sawa-Sroczyńska // W: Zamość : z przeszłości twierdzy i miasta / pod red. Albina Kopruckowniaka, Adama Andrzeja Witusika. – Lublin, 1980. – S. 193-200

Odkrywca Światowida Zbruczańskiego / Bogumiła Sawa-Sroczyńska // W Otcłani Wieków. – 1980, nr 3, s. 171-176

Opracowanie rękopisu M. Potockiego „Zamość i jego instytucje pod względem dziejów, religii i oświaty krajowej przez C.M.T,N.P.K” / oprac. Bogumiła Sroczyńska // W: Konserwatorska Teka Zamojska 1580-1980. – Zamość, 1980. – S. 1-64

Pałacyk miejski i kamieniczka mieszczańska / Bogumiła Sawa-Sroczyńska // Tygodnik Zamojski. – 1980, nr 13, s. 10-11

Plac Autobusowy / Bogumiła Sawa-Sroczyńska // Tygodnik Zamojski. – 1980, nr 50, s. 10

Rozplanowanie i zabudowa Zamościa w okresie Królestwa Kongresowego / Bogumiła Sroczyńska // W: Zamość miasto idealne : studia z dziejów rozwoju przestrzennego i architektury / pod red. Jerzego Kowalczyka. – Zamość, 1980. – S. 143-167

Spółceństwo Galicji i cyrkułu zamojskiego w świetle kopiarusza rozporządzeń Urzędu Cyrkularnego z lat 1782-1788 / Bogumiła Sroczyńska // *Studia Historyczne*. – R. 23, z. 2 (1980), s. 173-189

W Księstwie Warszawskim / Bogumiła Sawa-Sroczyńska // *Tygodnik Zamojski*. – 1980, nr 17, s. 8-9

We wspomnieniach warszawianki / Bogumiła Sawa-Sroczyńska // *Tygodnik Zamojski*. – 1980, nr 10, s. 4-6

Z dziejów oświaty / Bogumiła Sawa-Sroczyńska // *Tygodnik Zamojski*. – 1980, nr 30, s. 6-7

Z przeszłości Akademii Zamojskiej / Bogumiła Sawa-Sroczyńska // *Tygodnik Zamojski*. – 1980, nr 12, s. 6-9

Zamojski Merkury w XVIII stuleciu / Bogumiła Sawa Sroczyńska // *Tygodnik Zamojski*. – 1980, nr 31, s. 4-6

Życie towarzyskie i kulturalne na przełomie XIX i XX w. / Bogumiła Sawa-Sroczyńska // *Tygodnik Zamojski*. – 1980, nr 47, s. 10-12

1981

Mieczysław Ludwik Potocki – konserwator zabytków i historyk Zamościa / Bogumiła Sawa-Sroczyńska // *Ochrona Zabytków*. – 1981, nr 3/4, s. 161-165

Zamość w powstaniu styczniowym / Bogumiła Sawa-Sroczyńska // *Tygodnik Zamojski*. – 1981, nr 2, s. 11, 12 ; nr 4, s. 13

1983

Zamojski rozdział życia Marii Kazimiery / Bogumiła Sroczyńska // *Kobieta*. – 1983, nr 29, s. 14-15 : fot.

1984

„Dziennik Ekonomiczny Zamojski” (1803-1804) i jego redaktorzy Bazyl Kukulnik i Wojciech Gutkowski / Bogumiła Sroczyńska // *Kwartalnik Historii Prasy*. – 1984, nr 3, s. 5-14

Jeszcze o Muzeum Ormian / Bogumiła Sawa-Sroczyńska // *Tygodnik Zamojski*. – 1984, nr 46, s. 11

Okruchy zamku / Bogumiła Sawa-Sroczyńska // *Tygodnik Zamojski*. – 1984, nr 44, s. 7

Pierwsze pismo „nadobnych czytelnic” / Bogumiła Sroczyńska // *Kobieta i Życie*. – 1984, nr 6, s. 14-15

Tajemnic kościoła ciąg dalszy / Bogumiła Sawa-Sroczyńska // *Tygodnik Zamojski*. – 1984, nr 39, s. 7

Zamojska twierdza w latach 1809-1825 / Bogumiła Sawa-Sroczyńska // *Rocznik Zamojski*. – T. 1 (1984), s. 211-237

1985

Ach, co to był za ślub! / Bogumiła Sawa-Sroczyńska // *Tygodnik Zamojski*. – 1985, nr 20, s. 8-9

Działalność publicystyczna i literacka pierwszej polskiej redaktorki Wandy Ma-leckiej 1800-1860 / Bogumiła Sroczyńska // Kwartalnik Historii Prasy Polskiej. – 1985, nr 4, s. 5-26

Frampol i inne / Bogumiła Sawa-Sroczyńska // Tygodnik Zamojski. – 1985, nr 30, s. 5

Łabuńki przed stu laty / Bogumiła Sawa-Sroczyńska // Tygodnik Zamojski. – 1985, nr 1, s. 5

Zagłada zamojskiej oberży / Bogumiła Sawa-Sroczyńska // Spotkania z Zabytkami. – 1985, nr 3-4, s. 46-48

Zamojscy ułani powstania listopadowego / Bogumiła Sawa-Sroczyńska // Tygodnik Zamojski. – 1985, nr 46, s. 6-9

Zamojskie skwery, ogrody i parki w XIX i XX wieku. / Bogumiła Sroczyńska // Kwartalnik Architektury i Urbanistyki. – 1985, nr 1, s. 51-63 : rys, fot.

1986

Gmach Akademii Zamojskiej i jego służba miejscowemu szkolnictwu w drugiej połowie XVIII wieku / Bogumiła Sroczyńska // Region Lubelski. – R. 1 (1986), s. 131-145

Tragiczny życiorys / Bogumiła Sawa-Sroczyńska // Tygodnik Zamojski. – 1986, nr 6, s. 6-8, 10

Zamość w XIX stuleciu / Bogumiła Sroczyńska. – Warszawa ; Zamość : Wydawnictwa PKZ, 1986. – (Konserwatorska Teka Zamojska)

Zawiera: Zamojska twierdza w pierwszym dziesięcioleciu Królestwa Polskiego (1815-1825), s. 7-31 ; Zamojskie skwery, ogrody i parki w XIX i XX wieku, s. 32-47 ; Rozwój przestrzenny przedmieść Zamościa w latach 1580-1939, s. 48-126

1987

Akademia nieznana / Bogumiła Sawa-Sroczyńska // Tygodnik Zamojski. – 1987, nr 21, s. 7-9

Był rok 1905 / Bogumiła Sawa-Sroczyńska // Tygodnik Zamojski. – 1987, nr 45, s. 7-9 ; nr 46, s. 8-9

Inskrypcje na pomnik / Bogumiła Sawa-Sroczyńska // Tygodnik Zamojski. – 1987, nr 20, s. 12

Jeszcze jedna z attyką / Bogumiła Sawa-Sroczyńska // Tygodnik Zamojski. – 1987, nr 29, s. 5-7

Pałac w Zamościu / Bogumiła Sawa-Sroczyńska // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 1987, nr 4, s. 26-31 ; 1988, nr 1, s. 55-61

Pomnik dla oratora / Bogumiła Sawa-Sroczyńska // Tygodnik Zamojski. – 1987, nr 10, s. 6

1988

Diamenty z archiwum / Bogumiła Sawa-Sroczyńska // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 1988, nr 3, s. 13-19 ; nr 4, s. 47-51 ; 1989, nr 1, s. 28-33 ; nr 2, s. 21-26

Grodzka i Wiejska : memoriał w sprawie ulic / Bogumiła Sawa-Sroczyńska // Tygodnik Zamojski. – 1988, nr 10, s. 6-9 ; nr 11, s. 7-9
Polem.: Smyrski Bolesław. Memoriał w sprawie ulic // Tamże. – nr 16, s. 6
Jan Zamoyski i Radziwiłłowie / Bogumiła Sawa-Sroczyńska // Tygodnik Zamojski. – 1988, nr 40, s. 8-9
Jeszcze o pomniku / Bogumiła Sawa-Sroczyńska // Tygodnik Zamojski. – 1988, nr 24, s. 4
Ordynackie pogrzeby / Bogumiła Sawa-Sroczyńska // Tygodnik Zamojski. – 1988, nr 44, s. 8-9
Zob. też: Rozigrał się chochlik // Tygodnik Zamojski. – 1988, nr 47, s. 7
Pomnik – ale jaki? / Bogumiła Sawa-Sroczyńska // Tygodnik Zamojski. – 1988, nr 17, s. 8-9
W sprawie pałacu / Bogumiła Sawa-Sroczyńska // Tygodnik Zamojski. – 1988, nr 15, s. 7-9

1989

Gryzelda Celestyna z Zamojskich - Działyńska : portret słowem odtwarzany / Bogumiła Sawa-Sroczyńska // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 1989, nr 3, s. 43-46 ; nr 4, s. 19-24
Ogród profesora Milera / Bogumiła Sawa-Sroczyńska // Tygodnik Zamojski. – 1989, nr 17, s. 4 ; nr 18, s. 7 ; nr 19, s. 7
Wrześniowe bezdroża / oprac. Bogumiła Sawa-Sroczyńska // Tygodnik Zamojski. – 1989, nr 37, s. 5 ; nr 38, s. 5

1990

Banki w dawnym Zamościu / Bogumiła Sawa-Sroczyńska // Przegląd Kresowy. – 1990, nr 9, s. 8-9 ; nr 10, s. 9
Jaśnie wielmożni na Dorohusku / Bogumiła Sawa-Sroczyńska // Przegląd Kresowy. – 1990, nr 33, s. 1, 10 ; nr 34, s. 8-9 ; nr 35, s. 10 ; nr 36, s. 10 ; nr 37, s. 10
Kawałek życia / Bogumiła Sawa-Sroczyńska // Tygodnik Zamojski. – 1990, nr 51-52, s. 14
Listopadowy nokturn / Bogumiła Sawa-Sroczyńska // Tygodnik Zamojski. – 1990, nr 45, s. 6 : fot.
Mapa Antona Mayera von Heldensfelda / Bogumiła Sawa-Sroczyńska. – (Mapy województwa chełmskiego) // Przegląd Kresowy. – 1990, nr 18, s. 8
Mapa Kwatermistrzostwa Generalnego / Bogumiła Sawa-Sroczyńska. – (Mapy województwa chełmskiego) // Przegląd Kresowy. – 1990, nr 32, s. 11
Mapy XVIII stulecia / Bogumiła Sawa-Sroczyńska // Przegląd Kresowy. – 1990, nr 15, s. 7-10 ; nr 16, s. 8-9
Mapy z XVI i XVII wieku : mapy chełmskie w zwierciadle zabytkowej kartografii / Bogumiła Sawa-Sroczyńska // Przegląd Kresowy. – 1990, nr 14, s. 4

Między „Heldensfeldem” a mapą Kwatermistrzostwa Generalnego. – (Mapy województwa chełmskiego) / Bogumiła Sawa-Sroczyńska // Przegląd Kresowy. – 1990, nr 24, s. 7

Województwo chełmskie w oczach kartografów państw zaborskich / Bogumiła Sawa-Sroczyńska // Przegląd Kresowy. – 1990, nr 34, s. 11

Województwo chełmskie w zwierciadle zabytkowej kartografii : mapy z XVI i XVIII wieku / Bogumiła Sawa-Sroczyńska // Przegląd Kresowy. – 1990, nr 14, s. 4 ; nr 15, s. 7-10 ; nr 16, s. 8-9 ; nr 18, s. 8

Zagadki zamojskiego „Zwiastowania” / Bogumiła Sawa-Sroczyńska // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 1990, nr 1, s. 5-9 ; nr 2, s. 12-16

Zob. też: Ogrodnik Andrzej. Wokół „Zwiastowania” // Tygodnik Zamojski. – 1990, nr 4, s. 46-49

Z Zamościa rodem / Bogumiła Sawa-Sroczyńska // Tygodnik Zamojski. – 1990, nr 50, s. 5

1991

Fortifikationen der Stadt Zamość vom 16. bis zum 19. Jahrhundert und ihre Restaurierung in den Jahren 1977 bis 1987 / Bogumiła Sawa Sroczyńska // W: Forschen, Erhalten, Pflegen, Nutzen Vom Umgang mit Weh – architektur Vesel 1981. – Vesel, 1991. – S. 337-360

Gdy szło nowe... (1846-1863) / Bogumiła Sawa-Sroczyńska. – (Mapy województwa chełmskiego) // Przegląd Kresowy. – 1991, nr 3, s. 10-11

Kłopotliwy sublokator 1815-1830 / Bogumiła Sawa // Tygodnik Zamojski. – 1991, nr 18, s. 7-9

Powstanie listopadowe / Bogumiła Sawa // Tygodnik Zamojski. – 1991, nr 19, s. 7

Raczkujący kapitalizm (1863-1900) / Bogumiła Sawa. – (Mapy województwa chełmskiego) // Przegląd Kresowy. – 1991, nr 12, s. 11

Ratuszny i spółka / Bogumiła Sawa // Tygodnik Zamojski. – 1991, nr 13, s. 7-9

Reprezentacja / Bogumiła Sawa // Tygodnik Zamojski. – 1991, nr 11, s. 4

Sylwetki urzędnika 1832-1866 / Bogumiła Sawa // Tygodnik Zamojski. – 1991, nr 20, s. 8-9

Urząd Muncypalny 1815-1830 / Bogumiła Sawa // Tygodnik Zamojski. – 1991, nr 15, s. 7-9

W Księstwie Warszawskim 1809-1814 / Bogumiła Sawa // Tygodnik Zamojski. – 1991, nr 14, s. 8-9

Zamojskie łaźnie / Bogumiła Sawa // Tygodnik Zamojski. – 1991, nr 6, s. 8-9

Żydzi w Zamościu / Bogumiła Sawa-Sroczyńska // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 1991, nr 2, s. 17-21

1992

Prima Aprilis Anno Domini 1960 / Bogumiła Sawa-Sroczyńska // Tygodnik Zamojski. – 1992, nr 13, s. 9

Zamojskie styczniowe gromy / Bogumiła Sawa // Kronika Tygodnia. – 1992, nr 2, s. 5

Zesłaniec w sutannie / Bogumiła Sawa // Tygodnik Zamojski. – 1992, nr 5, s. 14-15

1993

Była sobie Hyża / Bogumiła Sawa // Tygodnik Zamojski. – 1993, nr 12, s. 9-11

Oblężenie Zamościa / Bogumiła Sawa // Tygodnik Zamojski. – 1993, nr 19, s. 7, 10-11 ; nr 20, s. 7, 10-11 ; nr 21, s. 10-11

Oskalpowany kościół / Bogumiła Sawa // Tygodnik Zamojski. – 1993, nr 12, s. 9-11

Zaniedbany pomnik / Bogumiła Sawa // Tygodnik Zamojski. – 1993, nr 18, s. 10

1994

Akademickie niedyskrecje / Bogumiła Sawa // Tygodnik Zamojski. – 1994, nr 13, s. 12

Kaplice w Akademii / Bogumiła Sawa // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 1994, nr 1, s. 68-71

„Katownia w byłym domu misjonarzy” / Bogumiła Sawa // Tygodnik Zamojski. – 1994, nr 15, s. 6

Klaryski i szarytki / Bogumiła Sawa // Tygodnik Zamojski. – 1994, nr 26, s. 8-9

Kościuszek w Zamościu / Bogumiła Sawa // Tygodnik Zamojski. – 1994, nr 3, s. 10

„Miłość Ojczyzny prawdziwa...” / Bogumiła Sawa // Tygodnik Zamojski. – 1994, nr 50, s. 11

Młodość parku / Bogumiła Sawa // Tygodnik Zamojski. – 1994, nr 19, s. 10

Pomnik Kościuszki / Bogumiła Sawa // Tygodnik Zamojski. – 1994, nr 10, s. 11

Styczniowi powstańcy / Bogumiła Sawa // Tygodnik Zamojski. – 1994, nr 2, s. 10

Virtuti dla Joanny / Bogumiła Sawa // Tygodnik Zamojski. – 1994, nr 18, s. 10

Z notatnika badacza przeszłości : w kręgu Akademii Zamojskiej / Bogumiła Sawa // Kronika Zamojska. – 1994, nr 22, s. 1, 5

Zamojska mogiła Chmielnickiego? / Bogumiła Sawa // Tygodnik Zamojski. – 1994, nr 40, s. 9

1995

Baraki / Bogumiła Sawa // Tygodnik Zamojski. – 1995, nr 10, s. 9 : fot.

Rycerze św. Floriana / Bogumiła Sawa // Tygodnik Zamojski. – 1995, nr 7, s. 1

Rzeźnia nad Topornicą / Bogumiła Sawa // Tygodnik Zamojski. – 1995, nr 15, s. 12

Spacerkiem po dziewiętnastowiecznym Zamościu / Bogumiła Sawa // Kronika Tygodnia. – 1997, nr 8, s. 15

Trakty i wertepy nauki / Bogumiła Sawa // Tygodnik Zamojski. – 1995, nr 24, s. 8-9

Polem.: Szyszka Bogdan. Trakty i wertepy nauki – odpowiedź // Tamże 1995, nr 27, s. 10

W przybytku Hipokratesa : korespondencja własna z zamojskiego szpitala / Bogumiła Sawa // Tygodnik Zamojski. – 1995, nr 33, s. 7

Więzienie na przedmieściu / Bogumiła Sawa // Tygodnik Zamojski. – 1995, nr 4, s. 11
Zastał Zamość drewniany ... / Bogumiła Sawa // Tygodnik Zamojski. – 1995, nr 1, s. 11

1996

Bazylianie, Kielbińscy i inni : 400 lat Unii Brzeskiej / Bogumiła Sawa // Kronika Tygodnia. – 1996, nr 30, s. 14 ; nr 31, s. 14 ; nr 32, s. 14 ; nr 33, s. 14

Bernardo Morando (1540-1600) / Bogumiła Sawa // Kronika Tygodnia. – 1996, nr 5, s. 14 ; nr 51/52, s. 20

Budowle akademickie w Zamościu w czasach Jana Zamoyskiego / Bogumiła Sawa // W: Akademia Zamojska w dziejach i życiu miasta / pod. red. Ryszarda Szczygła, Andrzeja Urbańskiego. – Zamość, 1996. – S. 29-38

Choroby i śmierć / Bogumiła Sawa // Kronika Tygodnia. – 1996, nr 31, s. 1

Jana Zamoyskiego noce i dni / Bogumiła Sawa // Kronika Tygodnia. – 1996, nr 24, s. 14 ; nr 25, s. 14 ; nr 26, s. 14 ; nr 27, s. 14 ; nr 28, s. 14 ; nr 29, s. 14

Morando i jego kamienice / Bogumiła Sawa // Kronika Tygodnia. – 1996, nr 53, s. 14 : fot.

Silniejsze niż Oświęcim / Bogumiła Sawa // Kronika Tygodnia. – 1996, nr 42, s. 14 ; nr 43, s. 14 : fot.

Święte tradycje rudery / Bogumiła Sawa // Kronika Tygodnia. – 1996, nr 36, s. 14 ; nr 37, s. 14

Testament / Bogumiła Sawa // Kronika Tygodnia. – 1996, nr 32, s. 14

Wódz / Bogumiła Sawa // Kronika Tygodnia. – 1996, nr 30, s. 14

Zamojska „Kropla Mleka” / Bogumiła Sawa // Kronika Tygodnia. – 1996, nr 46, s. 14 : fot.

Zamojski pręgierz / Bogumiła Sawa // Kronika Tygodnia. – 1996, nr 23, s. 14 : fot.

Zamojskie Klaryski / Bogumiła Sawa // Tygodnik Zamojski. – 1996, nr 47, s. 14 ; nr 48, s. 14 : fot.

1997

Bernardo Morando / Bogumiła Sawa // Kronika Tygodnia. – 1997, nr 2, s. 14 : fot.

Chory talent / Bogumiła Sawa // Kronika Tygodnia. – 1997, nr 16, s. 5 : fot.

Czarnej Madonny droga do katedry / Bogumiła Sawa // Kronika Tygodnia. – 1997, nr 23, s. 17 : fot.

Gdy Zamość był twierdzą / Bogumiła Sawa // Kronika Tygodnia. – 1997, nr 22, s. 19 : rys

Górnice wyrobiska / Bogumiła Sawa // Tygodnik Zamojski. – 1997, nr 43, s. 4

Infułatka w Zamościu / Bogumiła Sawa // Kronika Tygodnia. – 1997, nr 25, s. 18 : fot.

Kamienica „Morandowska” – ul. Staszica 25 / Bogumiła Sawa // Kronika Tygodnia. – 1997, nr 1, s. 14 : fot.

Pałac w Stryjowie / Bogumiła Sawa // Kronika Tygodnia. – 1997, nr 16, s. 12 : fot.

Pójdź dziecko, ja cię uczyć każę, (ale po rosyjsku)! / Bogumiła Sawa // Kronika Tygodnia. – 1997, nr 7, s. 16
Seminarzyści / Bogumiła Sawa // Kronika Tygodnia. – 1997, nr 22, s. 7 : fot.
W austrijskim Zamościu / Bogumiła Sawa // Kronika Tygodnia. – 1997, nr 12, s. 12 : fot
Zamojscy kajdaniarze / Bogumiła Sawa // Tygodnik Zamojski. – 1997, nr 48, s. 11
Zamojscy majowi solenizanci Karolowie / Bogumiła Sawa // Kronika Tygodnia. – 1997, nr 18, s. 9 : fot.
Zamojska „Czarna Madonna” / Bogumiła Sawa // Kronika Tygodnia. – 1997, nr 19, s. 19 ; nr 20, s. 10 : fot.
Zamojskie bractwa religijne w XVII-XVIII wieku / Bogumiła Sawa // Kronika Tygodnia. – 1997, nr 27, s. 18 : fot.
Zamojskie Lata Teatralne w XIX wieku / Bogumiła Sawa // Kronika Tygodnia. – 1997, nr 24, s. 4

1998

Akademia Zamojska 1594-1994 : nauczyciele i wychowankowie Liceum Ogólnokształcącego im. Jana Zamoyskiego w Zamościu 1916-1998 / Bogumiła Sawa. – Zamość : Zamojska Oficyna Wydawnicza SAWA, 1998
Artyści sztuki fortecznej / Bogumiła Sawa // Tygodnik Zamojski. – 1998, nr 18, s. 10
Książd Mikołaj Kuluszyński – zamojski regionalista, zesłaniec i pisarz 1828-1901 / Bogumiła Sawa // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 1998, nr 1, s. 35-43 : portr.
Pod rosyjskim panowaniem / Bogumiła Sawa // Tygodnik Zamojski. – 1998, nr 4, s. 10
Remont Katedry w 1827 roku / Bogumiła Sawa // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 1998, nr 4, s. 36-38
Szkola w Chomęciskach Dużych / Bogumiła Sawa // Tygodnik Zamojski. – 1998, nr 8, s. 10 : fot.

1999

Jan Zamoyski - teolog / Bogumiła Sawa // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 1999, nr 1/2, s. 83-86
O faunie Zamościa / Bogumiła Sawa // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 1999, nr 3/4, s. 93-94

2000

Batalia o celę Łukasińskiego i Starą Bramę Lwowską / Bogumiła Sawa // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 2000, nr 3/4, s. 113-127
Cieślak, Maria. Pamiętniki zamojskiej licealistki 1941-1950 / Maria Cieślak ; oprac., wstęp, przypisy Bogumiła Sawa. – Zamość : Zamojska Oficyna Wydawnicza SAWA, 2000

Dziewczęta w fartuszkach czyli Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcące im. Marii Konopnickiej w Zamościu 1916-1970 / Bogumiła Sawa. – Zamość : Zamojska Oficyna Wydawnicza SAWA, 2000

Inżynierowie wojskowi w pierwszej połowie XIX wieku w Zamościu / Bogumiła Sawa // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 2000, nr 3/4, s. 100-104

Jeszcze o Janie Pawle Lelewelu : polemiki // Bogumiła Sawa // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 2000, nr 1-2, s. 97-98

Uzupełnienie do „Krajobrazów...” Wojciecha Przegona / Bogumiła Sawa // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 2000, nr 1/2, s. 99-106

Zamojskie Przedmieście Lubelskie / Bogumiła Sawa // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 2000, nr 1-2, s. 77-87

2001

Białobrzegi / Bogumiła Sawa // Kronika Tygodnia. – 2001, nr 23, s. 17

Białowola / Bogumiła Sawa // Kronika Tygodnia. – 2001, nr 24, s. 11

Bortatycze / Bogumiła Sawa // Kronika Tygodnia. – 2001, nr 26, s. 12

Budowa umocnień obronnych w Zamościu na początku XVIII wieku / Bogumiła Sawa // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 2001, nr 1-2, s. 90-96

Frampol / Bogumiła Sawa // Tygodnik Zamojski. – 2001, nr 47, s. 12

Hyża / Bogumiła Sawa // Kronika Tygodnia. – 2001, nr 27, s. 12

Jatutów / Bogumiła Sawa // Kronika Tygodnia. – 2001, nr 28, s. 5

Kalinowice / Bogumiła Sawa // Tygodnik Zamojski. – 2001, nr 44, s. 12

Kolekcjoner od zawsze / Bogumiła Sawa // Kronika Tygodnia. – 2001, nr 23, s. 17

Lipisko / Bogumiła Sawa // Kronika Tygodnia. – 2001, nr 30, s. 17

Mokre / Bogumiła Sawa // Kronika Tygodnia. – 2001, nr 33, s. 9

Plastikowa kolekcja / Bogumiła Sawa // Tygodnik Zamojski. – 2001, nr 16, s. 8

Płoskie / Bogumiła Sawa // Kronika Tygodnia. – 2001, nr 31, s. 17

Siedliska / Bogumiła Sawa // Kronika Tygodnia. – 2001, nr 25, s. 4

Sitaniec / Bogumiła Sawa // Kronika Tygodnia. – 2001, nr 32, s. 11

Sitaniec Kolonia / Bogumiła Sawa // Tygodnik Zamojski. – 2001, nr 51, s. 12

Tarnogród / Bogumiła Sawa // Tygodnik Zamojski. – 2001, nr 48, s. 12

Zawada / Bogumiła Sawa // Tygodnik Zamojski. – 2001, nr 49, s. 11

Zjazd absolwentów i nauczycieli zamojskich szkół ogólnokształcących w 85. rocznicę ich powstania / Bogumiła Sawa // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 2001, nr 3/4, s. 36-37

Żdanów / Bogumiła Sawa // Kronika Tygodnia. – 2001, nr 38, s. 12 ; nr 39, s. 17

2002

Gdzież ten zameczek w Skokówce i pałacyk na Krasnymbrzegu? / Bogumiła Sawa // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 2002, nr 1/2, s. 68-75

Inżynier Feliks Pancer (1798-1851) w Zamościu / Bogumiła Sawa // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 2002, nr 3-4, s. 100-101

Szopinek / Bogumiła Sawa // Tygodnik Zamojski. – 2002, nr 4, s. 12

2003

Apteka Rektorska / Bogumiła Sawa // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 2003, nr 1/2, s. 112-121

Przywrócić attyki / Bogumiła Sawa // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 2003, nr 3/4, s. 65-69

Zamojskie szpitale / Bogumiła Sawa // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 2003, nr 3-4, s. 91-98

Złoci absolwenci / Bogumiła Sawa // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 2003, nr 1-2, s. 122-126

2004

Dzieje zamojskiego parku / Bogumiła Sawa // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 2004, nr 1/2, s. 89-99

Jakub Bobrowski zapomniany malarz zamojski przełomu XVIII i XIX wieku / Sawa Bogumiła // Archiwariusz Zamojski. – [R. 3] (2004), s. 15-24

Podziemia zamojskiej katedry w latach 1817-1876 / Bogumiła Sawa // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 2004, nr 3/4, s. 24-35 : fot.

W jaki sposób Żydzi kupowali domy w Zamościu w drugiej połowie XVII i w XVIII wieku / Bogumiła Sawa // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 2004, nr 1/2, s. 67-68

Życie codzienne Żydów w XIX w / Bogumiła Sawa // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 2004, nr 1/2, s. 62-69

2005

Jana Zamoyskiego noce i dnie / Bogumiła Sawa // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 2005, nr 1/2, s. 16-32 : fot.

Kaplica Zamoyskich pod wezwaniem Przemienienia Pańskiego początki ... / Bogumiła Sawa // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 2005, nr 1/2, s. 87-92 : fot.

Kronika odnowienia kaplicy ordynacji w zamojskiej katedrze 1860-1891 / Bogumiła Sawa // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 2005, nr 3/4, s. 73-88 : fot.

Tajemnice grobu Zamoyskich w Żdanowie / Bogumiła Sawa // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 2005, nr 3/4, s. 89-94

2006

Hej ho! Hej ho! czyli „Witaj szkoło” / Bogumiła Sawa // Kronika Tygodnia. – 2006, nr 36, s. 16-17

I znowu matura / Bogumiła Sawa // Kronika Tygodnia. – 2006, nr 20, s. 12

Niech żyje bal : dawne studniówki w II LO w Zamościu / Bogumiła Sawa // Kronika Tygodnia. – 2006, nr 6, s. 16-17

Wnukowska attyka / Bogumiła Sawa // Kronika Tygodnia. – 2006, nr 46, s. 9 ; nr 48, s. 12

Zamojscy „Złoci Absolwenci” / Bogumiła Sawa // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 2006, nr 1/2, s. 159-163

Zofia z Czartoryskich Zamoyska (1780-1837) / Bogumiła Sawa // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 2006, nr 1-2, s. 10-20 ; nr 3-4, s. 41-47 ; 2007, nr 1, s. 64-69 ; nr 2, s. 59-63 ; nr 3, s. 119-127 ; 2009, nr 1, s. 7-10

2007

Centralka / Bogumiła Sawa // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 2007, nr 4, s. 28-32

Sawa Bogumiła. Jak Bogumiła Sawa sławę zdobywała [online] [dostęp: 2007-01-09]. Tryb dostępu:

<http://www.zamosconline.pl/text.php?id=466&rodz=opoz>

W cieniu cementarnej latarni / Bogumiła Sawa // Kronika Tygodnia. – 2007, nr 49, s. 20-21

Zamojscy aptekarze, apteki i składy materiałów aptecznych w II poł. XIX i w XX w. / Bogumiła Sawa // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 2007, nr 1, s. 63-69 ; 2008, nr 2, s. 27-32

2008

Łabuńki przed stu dwudziesty laty / Bogumiła Sawa // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 2008, nr 1, s. 16-18

Życie codzienne w osiemnastowiecznym Zamościu / Bogumiła Sawa // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 2008, nr 3, 38-42 ; nr 4, s. 61-65

2009

Argument – żelazna kłamra / Bogumiła Sawa // Kronika Tygodnia. – 2009, nr 9, s. 13
Brauna „Widok Zamościa” z 1617 r. domniemaną kopią „Malowania” Moranda z 1579 r. / Bogumiła Sawa // Rocznik Chełmski. – T. 13 (2009), s. 139-154

Najstarszy siedemnastowieczny obraz Zamościa Jakuba Lauro / Bogumiła Sawa // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 2009, nr 4, s. 14-23

Nowa historia o Starej Bramie / Bogumiła Sawa // Kronika Tygodnia. – 2009, nr 11, s. 9

Widok Zamościa Brauna z 1617 r. domniemaną kopią „malowania” Moranda z 1579 r. / Bogumiła Sawa // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 2009, nr 2, s. 6-13 ; nr 3, s. 51-57

2010

Figury św. Jana Nepomucena w Zamościu i okolicy w XVIII-XX wieku / Bogumiła Sawa // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 2010, nr 2, s. 51-55

Kolegiata zamojska w XVIII i XIX wieku / Bogumiła Sawa // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 2010, nr 3, s. 74-76

Widok Zamościa Brauna z 1617 r. domniemaną kopią „malowania” Moranda z 1579 r. / Bogumiła Sawa // Rocznik Przemyski. Historia. – T. 46 (2010), z. 4, s. 3-20

Zamojski ratusz w XVII-XVIII wieku / Bogumiła Sawa // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 2010, nr 4, s. 69-73

Zamojskie widoki Franciszka Brudera – oryginały czy kopie? / Bogumiła Sawa // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 2010, nr 1, s. 72-78

2011

Bramy nowożytne 1597-1603 / Bogumiła Sawa // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 2011, nr 4, s. 4-11 : il.

Inżynier Jan Paweł Leleweł – odkrywca rysunków zamojskich bram Bernarda Moranda / Bogumiła Sawa // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 2011, nr 1, s. 45-51

Najstarsze zamojskie bramy i objazd lubelski w morandowskiej koncepcji Zamościa z 1579 r. / Bogumiła Sawa // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 2011, nr 2, s. 13-18

Zamojskie bramy miejskie XVI-XX w. / Bogumiła Sawa // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 2011, nr 3, s. 4-11

2012

Brama szczebrzeska 1770-1866 / Bogumiła Sawa // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 2012, nr 3, s. 18-23

Impresje na temat minionej ulicy Akademickiej / Bogumiła Sawa // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 2012, nr 1, s. 23

Morandowska Brama Szczebrzeska z Temidą czy św. Florianem? / Bogumiła Sawa // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 2012, nr 4, s. 14-19 : il., fot.

Zamojskie bramy nowożytne 1648-1770 / Bogumiła Sawa // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 2012, nr 1, s. 15-18 : il.

Zamojskie bramy nowożytne w czasie wojny północnej 1700-1721 i w 2. poł. XVIII wieku / Bogumiła Sawa // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 2012, nr 2, s. 8-12

2013

Komendant Zamościa generał Maurycy Hauke (1775-1830) i oblężenie twierdzy w 1813 r. / Bogumiła Sawa // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 2013, nr 3, s. 4-12 ; nr 4, s. 4-13

Nieznany plan Zamościa z czasów oblężenia w 1813 roku / Bogumiła Sawa // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 2013, nr 4, s. 14-16

2014

Grzebień studziennej attyki / Bogumiła Sawa // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 2014, nr 4, s. 10-11

Zapomniane studnie / Bogumiła Sawa // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 2014, nr 1, s. 10-15 ; nr 2, s. 35-39 ; nr 3, s. 10-13

2015

Nieznana przedwojenna kolekcja archiwalnych zdjęć Zamościa Adama Lenkiewicza : przyczynek do historii zamojskiej fotografii XX wieku / Bogumiła Sawa // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 2015, nr 4, s. 24-31

W austriackim Zamościu (1772-1809). Cz. 1 / Bogumiła Sawa // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 2015, nr 2, s. 11-12 ; nr 3, s. 8-11 ; nr 4, s. 4-10 ; 2016, nr 1, s. 6-10 ; nr 2, s. 8-12 ; nr 4, s. 3-5 ; 2017, nr 1, s. 6-9

2016

Dziewczęta w fartuszkach czyli Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcące im. Marii Konopnickiej w Zamościu 1916-1970 / Bogumiła Sawa. – Wyd. 2. – Zamość : II Liceum Ogólnokształcące im. Marii Konopnickiej : GREENart Jacek Kardasz, 2016

Pamięć aż po grób / Bogumiła Sawa // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 2016, nr 3, s. 37-38

Uczniowie bez mundurków czyli II Liceum Ogólnokształcące im. Marii Konopnickiej w Zamościu 1970-2000 / Bogumiła Sawa. – Zamość : II Liceum Ogólnokształcące im. Marii Konopnickiej : GREENart Jacek Kardasz, 2016

2017

Dole i niedole zamojskich mieszczan w latach 1809-1821 / Bogumiła Sawa // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 2017, nr 2, s. 10-15

Jeszcze w sprawie Teatru Ziemi Zamojskiej / Bogumiła Sawa // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 2017, nr 1, s. 96

Ustrój miejski Zamościa 1809-1821. Cz. 1-2 / Bogumiła Sawa // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 2017, nr 3, s. 21-25 ; nr 4, s. 38-42

Cz. 2. Przedmiotowa

(ar). Gdzie są wspomnienia? : Zamość : wróc wspomnieniami do szkoły / (ar) // Tygodnik Zamojski. – 2014, nr 43, s. 20 : fot. kolor.

Bn, AD. Gra toczy się o... studnię : Zamość : jedni o niej marzą, inni próby jej rekonstrukcji uznali za zamach. : stara studnia na Rynku Wielkim wciąż budzi emocje / bn, AD // Kronika Tygodnia. – 2014, nr 30, s. 12 : fot.

Bzówka Małgorzata. Szczęściara doktor Sawy / Małgorzata Bzówka // Nasze Forum. – 2007, nr 37, s. 31 : fot.

Kędziora Andrzej. Encyklopedia miasta Zamościa. – Zamość : JN Profil, GREENart – Jacek Kardasz, 2012. – S. 606-607

(lew). Ocalić od zapomnienia / (lew) // Dziennik Wschodni. – 2000, nr 239, s. 9
Ukazały się książki „Dziewczęta w fartuszkach, czyli Liceum Ogólnokształcące im. Marii Konopnickiej 1916-1970” Bogumiły Sawy oraz „Pamiętniki zamojskiej licealistki 1941-50” Marii Cieślak opracowana przez Bogumiłę Sawę

maw. Detale od serca / maw // Tygodnik Zamojski. – 2006, nr 23, s. 14

Rekonstrukcja attyk na kamienicy w Zamościu, sfinansowana przez regionalistkę Bogumiłę Sawę

Niech będzie pomnik // Tygodnik Zamojski. – 1988, nr 6, s. 4

Dyplom dla B. Sawy z rąk prezydenta miasta Eugeniusza Cybulskiego

Nowak Bogdan. Chce, by Zamość był piękny, więc płaci / Bogdan Nowak // Dziennik Wschodni (Zamojski). – 2006, nr 120, s. 9

Sawa Bogumiła. Miłośniczka Zamościa – rozmowa z Bogumiłą Sawą / rozm. Teresa Madej [online] [Dostęp: 2007-01-03].

Tryb dostępu:

<http://www.zamosconline.pl/text.php?id=453>

Sawa Bogumiła. Z głową w ... książkach : rozmowa z Bogumiłą Sawą / rozm. Agnieszka Szykuła-Żygawska // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 2011, nr 4, s. 115-117 : fot.

Renata Ożgo, Książnica Zamojska

Nabytki regionalne książnicy zamojskiej

kolekcja lipiec – grudzień 2016

1. Anioły i diabły : zaczarowana Lubelszczyzna : materiały edukacyjne do gier i zabaw opartych na tradycjach ludowych regionu / koordynator projektu Monika Krzykała ; zespół red. Krzysztof Gajowiak, Monika Krzykała, Piotr Lasota ; z il. Roberta Sawy. - Lublin : Ośrodek „Brama Grodzka - Teatr NN”, 2012
2. Artyści włoscy na ziemiach południowo-wschodniej Rzeczypospolitej w czasach nowożytnych : praca zbiorowa = Artisti italiani nelle terre sud-est della Repubblica Polacca nell'epoca moderna : opera collectiva / pod redakcją Piotra Łopatkiewicza. - Rzeszów : Stowarzyszenie Historyków Sztuki. Oddział Łańcut : [s. n.], 2016
3. Bąk-Pitucha, Aneta: Ziemiaństwo na Lubelszczyźnie w latach 1918-1939 / Aneta Bąk-Pitucha. - Lublin : WERSET, 2016
4. Bielski, Konrad: Spotkania z Kazimierzem / Konrad Bielski ; [rys. Zenon Kononowicz]. - Lublin : Wydawnictwo Lubelskie, 1965
5. Biłgorajska strefa turystyczna / fot. archiwa gmin: Biszcza, Księżpól, Łukowa, Obsza, Potok Górny. - Lublin : Gaudium, 2012
6. Cabaj, Lucyna: Piękno powiatu zamojskiego = Beauty of the county of Zamojski / [tekst Lucyna Cabaj, Renata Mikitiuk ; tł. Małgorzata Linek ; fot. Jerzy Cabaj ; mapa Edward Słoniewski]. - Zamość : Fotpress : na zlec. Starostwa Powiatowego, 2016
7. Cabaj, Lucyna: Szczepreszyn : przewodnik po regionie / [tekst Lucyna Cabaj]. - Zamość : Wydawnictwo Fotpress Jerzy Cabaj ; Szczepreszyn : na zlec. Gminy Szczepreszyn, 2014
8. Chachaj, Jacek: Lublin – miasto Rychezy? : lubelskie szkice historyczne XI-XIV wieku / Jacek Chachaj. - Lublin : WERSET, 2014

9. Chmielewski, Stanisław: Węzeł losu / Stanisław Chmielewski. - Siennica Różana : Centrum Kultury, 2015
10. Chrzest Polski w ilustracjach / [wybór, oprac. i red. Maria Grażyna Szpyra ; tł. Joanna Holzman]. - Leszno : Miasto Leszno : Miejskie Biuro Wystaw Artystycznych ; Krasnobród : Krasnobrodzki Dom Kultury, 2016
11. Cichosz, Piotr: Gorzków : historia wiecznie żywa / [współaut. Piotr Cichosz, Stanisław Rycyk ; sł. wstępne Krzysztof Gręziak]. - Gorzków-Osada : Stowarzyszenie Miłośników Ziemi Gorzkowskiej, 2016
12. Cybulski, Eugeniusz: Wybór sonetów. T. 1 / Eugeniusz Cybulski ; posł. Stanisław Popek. - Zamość : Atylla, 2016
13. Czarnota, Krzysztof: Czarodziejże koni / Krzysztof Czarnota ; z il. Rafała Walendowskiego i Very Kobylińskiej. - Poznań : Zysk i S-ka, 2017
14. Czarnota, Krzysztof: Czartoria kraina Kuhailana / Krzysztof Czarnota. - Poznań : Zysk i S-ka, cop. 2004
15. Czas nadziei : almanach poezji więziennej wydany z okazji XIII edycji Ogólnopolskiego Konkursu Poezji Więziennej „Krasnystaw 2007” / pod red. Ryszarda Maleszyka ; [oprac. i wybór wierszy Jan Henryk Cichosz, Ryszard Maleszyk]. - Krasnystaw : Areszt Śledczy ; Lublin : Okręgowy Inspektorat Służby Więziennej, 2007
16. Czechowicz, Józef Henryk: Wiersze wybrane / Józef Czechowicz ; wybór, wstęp i noty Tadeusz Kłak. - Warszawa : Młodzieżowa Agencja Wydawnicza, 1986
17. DoM - Dziedzictwo obok Mnie : inspiracje do działań lokalnych / [zespół redakcyjny Aleksandra Chabiera, Anna Koziół, Bartosz Skaldawski, Noelle Dahl-Poppe, Ingunn Holm, Ole Christian Tollersrud]. - [Warszawa] : Narodowy Instytut Dziedzictwa, [2016]
18. XX lat Zespołu Szkół Chemicznych im. Marii Skłodowskiej-Curie w Puławach : 1967-1987. - Puławy : Zakłady Azotowe „Puławy”, 1987
19. Dziedzictwo obok mnie : poradnik zarządzania dziedzictwem w gminach / [zespół redakcyjny Narodowego Instytutu Dziedzictwa Aleksandra Chabiera, Anna Koziół, Bartosz Skaldawski]. - Warszawa : Narodowy Instytut Dziedzictwa, 2016
20. Ekonomiczne i społeczne uwarunkowania i możliwości wielofunkcyjnego rozwoju wsi w Polsce / red. nauk. Marek Kłodziński, Andrzej Rosner. - Warszawa : Wydawnictwo SGGW, 1997
21. Feduszka, Jacek: „By nie uległo zapomnieniu...” : pamięci poległych w walce i zamordowanych leśników Lubelszczyzny i ich rodzin : informator / Jacek Feduszka, Roman Gadzikowski, Tadeusz Grabowski ; Roztoczański Park Narodowy, Polskie Towarzystwo Leśne. - Zwierzyniec : Roztoczański Park Narodowy, 2009

22. Galek, Czesław: Szkoła polska drugiej połowy XIX wieku w zaborze pruskim w świetle pamiątek i literatury pięknej / Czesław Galek. - Zamość : Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji, 2016
23. Gierała, Zenon: Zapomniana historia : opowieść o chłopcu, który został duchem / Zenon Gierała ; [il. Zenon Gierała]. - Warszawa : Kropki Trzy, 2010
24. Gmina Łukowa : przewodnik / [red.: Wiesława Kubów, Kamil Kopera]. - Łukowa : Gminny Ośrodek Kultury, [2016]
25. Gmina Strzyżewice wczoraj i dziś 1990-2010 / wstęp Jan Andrzej Dąbrowski, oprac. Elżbieta Budzyńska. - Lublin : Bogusława Karzyńska-Woźniak, 2010
26. Górska-Bieluszko, Jadwiga: Gorzkie migdały. - Zamość : [NKL], 1990
27. Grzymała, Dorota: Malarstwo Pawła Gajewskiego w zbiorach Muzeum im. ks. Stanisława Staszica w Hrubieszowie = The collection of paintings by Paweł Gajewski in the Rev. Stanisław Staszic Museum in Hrubieszów / Dorota Grzymała ; [tłum. na j. ang. Elżbieta Zabłocka]. - Hrubieszów : Muzeum im. ks. Stanisława Staszica, 2016
28. Historia Oddziału PTTK w Biłgoraju 1956-2016 / red. Marian Kurzyrna [et al.]. - Biłgoraj : ZP Helvetica, 2016
29. Horoch, Emil: Podziemie zbrojne w Polsce po AK-owskie i narodowe w okresie 19.I.1945 - 22.II.1947 : (główne problemy) / Emil Horoch. - Lublin : Zarząd Wojewódzki Stowarzyszenia „Pokolenia”, 2016
30. I znów zakwitną kasztany : 100 lat I Liceum Ogólnokształcącego im. Jana Zamoyskiego w Zamościu / [red. Bożena Krupa ; teksty Paulina Adamowicz et al.]. - Zamość : I Liceum Ogólnokształcące im. Jana Zamoyskiego : GreenART, 2016
31. Jakubowski, Andrzej: Przemiany demograficzne na obszarze Euroregionu Bug w latach 2003-2013 / [aut. oprac. Andrzej Jakubowski ; przygot. danych i zest. tabelaryczne Andrzej Jakubowski, Elżbieta Sochacka] ; Urząd Statystyczny w Lublinie. Lubelski Ośrodek Badań Regionalnych. - Lublin : Urząd Statystyczny, 2015
32. Janicki, Grzegorz: System stoku zmywowego i jego modelowanie statystyczne : na przykładzie Wyżyn Lubelsko-Wołyńskich = Wash slope systems and their statistical modelling : case study from the Lublin-Volhynian Uplands / Grzegorz Janicki. - Lublin : Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2016
33. Jaworski, Zbigniew: Konik polski : skarb polskiej przyrody / fot. Paolo Volponi ; tekst Zbigniew Jaworski. - Warszawa : Agencja Orzeł, 2008
34. Kalendarz Seraficki na rok 1939 / Kolegium Serafickie w Radecknicy, [Provincia Polska O.O. Bernardynów]. [Radecknica] : Nakładem oo. Bernardynów, 1939
35. Kalisz, Jan: Antoni Wiatrowski 1889-1957 / Jan Kalisz. - Hrubieszów : nakł. autora, 2011

36. Kalisz, Jan: Cmentarz w Moniatyczach. - Hrubieszów : nakł. autora, 2012
37. Kalniuk, Anna: Biblioteki publiczne powiatu zamojskiego : informator statystyczny za 1999 rok / Anna Kalniuk. - Zamość : Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna, 1999
38. Kalniuk, Anna: Biblioteki publiczne powiatu zamojskiego : informator statystyczny za 2001 rok / Anna Kalniuk. - Zamość : Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna, 2002
39. Kopciowski, Adam: Was hert zich in der prowinc? : prasa żydowska na Lubelszczyźnie i jej największy dziennik „Lubliner Tugblat” / Adam Kopciowski. - Lublin : Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2015
40. Kamińska, Anna: Notatnik z podróży do Rzymu 1969 / Anna Kamińska ; red. Emilia Kaczmarek, Wojciech Kruszewski. - Krasnystaw : Krasnostawski Dom Kultury : Miejska Biblioteka Publiczna, cop. 2014
41. Karczmarczyk, Marian: Myśli (so)czyste : aforyzmy i fraszki / Marian Karczmarczyk ; [wstęp Halina Ewa Olszewska ; rys. Sylwia Malon]. - Lublin : Polihymnia, 2016
42. Kołbuk, Anna: Życie codzienne na probostwie unickim na ziemiach nadbużańskich w XVIII i XIX wieku / Anna Kołbuk, Witold Kołbuk ; Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II. Wydział Nauk Humanistycznych. - Lublin : Wydawnictwo KUL, 2015
43. Kościelski, Franciszek: Boże żniwo : kazania zebrane / Franciszek Kościelski. - Zamość : Franciszek Kościelski, 2009
44. Klimczuk, Agata: Ze strachem w cztery oczy / Agata Klimczuk, Klaudia Kowalska, Agnieszka Kopciewska, Julia Diadia ; il. Wioletta Szykuła. - [Toruń] : Oficyna Wydawnicza Kucharski, [2017]
45. Kowalczyk-Nowak, Agnieszka: Państwowe Muzeum na Majdanku 1944-2014 : historia ilustrowana / Agnieszka, Kowalczyk-Nowak ; przedm. Tomasz Kranz. - Lublin : Państwowe Muzeum na Majdanku, 2015
46. Krasnostawskie zapiski poetyckie. T. 2, Poeci spod herbu Karpia / [wybór tekstów Saturnin Naliwajko]. - Krasnystaw : Krasnostawski Dom Kultury, 2008
47. Kreytman, Ester: Rodowód / Ester Singer Kreitman ; przekł. Natalia Moskal ; red. językowo-merytoryczna Monika Adamczyk-Garbowska. - Lublin : Ośrodek „Brama Grodzka - Teatr NN” ; Niemce : Fame Art, 2016
48. Kruszyński, Marcin: Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w latach 1944-1989 : zarys dziejów uczelni w warunkach PRL / Marcin Kruszyński ; Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni Przeciwko Narodowi Polskiemu. Oddział w Lublinie. - Lublin : Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu. Oddział, 2015

49. Kryszczuk, Barbara: W zapachu pól i chleba / Barbara Kryszczuk ; wybór, oprac. i wstęp Donat Niewiadomski ; [reprod. obrazów Barbary Kryszczuk]. - Lublin : Wydawnictwo-Drukarnia Liber Duo, 2015
50. Księga jubileuszowa : od Prywatnego Gimnazjum Realnego Żeńskiego do II Liceum Ogólnokształcącego im. Marii Konopnickiej w Zamościu / [tekst (kalendarium, opracowanie list olimpijczyków i laureatów konkursów, uporządkowanie materiału) Małgorzata Antosiak, Elżbieta Grzybek, Joanna Kawala]. - Zamość : II Liceum Ogólnokształcące im. Marii Konopnickiej w Zamościu, 2016
51. Kubrak, Zygmunt: Zespół Szkół im. gen. Józefa Kustronia w Lubaczowie : zarys dziejów szkół zawodowych i ogólnokształcących 1945-2005 / Zygmunt Kubrak. - Lubaczów : Zespół Szkół im. gen. Józefa Kustronia, 2007
52. Liszcz, Kazimierz: Sto! Różyczka : śpiewnik / Kazimierz Liszcz. - Lublin : Wydawnictwo Muzyczne Polihymnia, 2014
53. Leśmian, Bolesław: Księżycowy żebrak i inne wiersze rosyjskie / Bolesław Leśmian ; przekł. i posł. Zbigniew Dmitroca. - Warszawa : Wydawnictwo Sic!, 2017
54. Leśmian, Bolesław: W malinowym chruśniaku ; Trzy róże ; Ballady / Bolesław Leśmian. - Warszawa ; Zamość : Krzysztof Bielecki, 2017
55. Lewicka, Maria: Bernardo Morando / Maria Lewicka. - Warszawa : Państwowe Wydawnictwa Techniczne, 1952
56. Lorentz, Ewa: Dziedzictwo franciszkanów konwentalnych w Zamościu : architektura, sztuka, historia / Ewa Lorentz. - Zamość : Parafia Rzymskokatolicka pw. Zwiastowania NMP OO. Franciszkanów Konwentalnych, 2016
57. Ludność, ruch naturalny i migracje w województwie lubelskim w 2015 r. / zesp. red. Krzysztof Markowski [et al.] ; Urząd Statystyczny w Lublinie. - Lublin : Urząd Statystyczny, 2016
58. Łabanowicz, Joanna: Babciu, opowiedz wnuczce / Joanna Łabanowicz, zdj. Wioletta Łabanowicz, Archiwum rodzinne. - [b.m.w : b.n.w, 2015]
59. Łobodowski : życie, twórczość, publicystyka, wspomnienia : w stulecie urodzin Józefa Łobodowskiego / [red. Marcin Skrzypek Aleksandra Zińczuk]. - Lublin : Ośrodek „Brama Grodzka - Teatr NN” : Stowarzyszenie „Brama Grodzka”, 2009
60. Łopuszański, Piotr: Warszawa literacka w okresie międzywojennym / Piotr Łopuszański. - Warszawa : Prószyński Media, 2017
61. Majcher, Lucyna: Wiersze rymowane sercem pisane / Lucyna Majcher. - Komarów-Osada : Samorządowy Ośrodek Kultury w Komarówie-Osady, 2016
62. Maleszyk, Ryszard: Więzienie w Krasnymstawie : oddział dla internowanych 13 grudnia 1981 r. - 09 stycznia 1982 r. / Ryszard Maleszyk. - Krasnystaw : Drukarnia „Attyla” s. j., 2015

63. Martinka, Agnieszka: ...musisz być szybsza niż lew / Agnieszka Martinka. - Wyd. 2 popr. - Lublin : „Gaudium”, 2004
64. Martinka, Agnieszka: Połowinka : rowerem na Ural, do miejsca zesłania Ojca : wspomnienia Ojca, wspomnienia córki / Agnieszka Martinka. - Lublin : Agnieszka Martinka, 2016
65. Marzec, Piotr: Florystyka w protokole dyplomatycznym / Piotr Marzec. - Milanówek : Gęsie Pióro, 2017
66. Matławska, Halina: Kościół Świętego Jana Nepomucena w Zwierzyńcu / Halina Matławska. - Zwierzyniec : Halina Matławska, 2016
67. Michałowski, Stanisław: Spotkanie z hrabianką Marią Zamoyską / Stanisław Michałowski ; [oprac. tekstu Jacek Kowalski]. - Żnin ; Kórnik : Wulkan, 2005
68. Mieczkowski, Antoni: Stanisław Sokołowski – sportowiec i żołnierz / Antoni Mieczkowski. - Krasnystaw ; Lublin : Norbertinum, 1994
69. Miłujcie nieprzyjaciół wasze : miłość nieprzyjaciół w Polsce / [wybór tekstów: Jacek Salij ; kolaże: Roman Cieślewicz ; posł. : Konstanty A. Jeleński]. - Paris : Edition du Dialogue, 1983
70. Mój świat : świadectwa życia codziennego i niecodziennego mieszkańców powiatu hrubieszowskiego / [tekst, red., korekta Bogumiła Dragan-Szkodzińska, Zofia Klocek ; tł. ang. Bogdan Szadowski] ; Towarzystwo Fotograficzne Ziemi Hrubieszowskiej. - Hrubieszów : Powiatowa Biblioteka Publiczna im. prof. Wiktora Zina w Hrubieszowie : Towarzystwo Fotograficzne Ziemi Hrubieszowskiej, 2013
71. Nad Tanwią i Ładą : przyczynki do historii i kultury Ziemi Biłgorajskiej. T. 8 / Biłgorajskie Towarzystwo Regionalne. - Biłgoraj : Biłgorajskie Towarzystwo Regionalne, 2015
72. Nawrocka, Wiesława: Ponad Czasem / Wiesława Nawrocka ; [rys. Wiesława Nawrocka]. - Zamość : [Wiesława Nawrocka], 2012
73. Nawrocka, Wiesława: Tyle mego – co w duszy mam / Wiesława Nawrocka ; [rys. Wiesława Nawrocka]. - Zamość : [Wiesława Nawrocka], 2013
74. Niedźwiedz, Józef: Zarys historii szkoły w Honiatyczach / Józef Niedźwiedz. - Zamość : Akapit : JN-Profil, 2016
75. Niklewicz, Maria: Czcionka Polska. T. 1 / Maria Niklewicz. - Zamość : Eugeniusz Palonka, Bolesław Palonka, 2012
76. Nowak, Bogdan: Państwo Zamojskie : przeciwko czarownicom, duchom i najeźdźcom / Bogdan Nowak. - [Kraków] : Ridero, 2017
77. Nowak, Bogdan: Wizjoner na strychu : Zamojszczyzna w pierwszej połowie XX wieku / Bogdan Nowak. – [b.m.w.] : Ridero, 2016
78. Odsłony twórczości Stanisława Leona Popka : w osiemdziesięciolecie urodzin i sześćdziesięciolecie pracy twórczej / red. Małgorzata Kuśpit. - Lublin : Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2016

79. Ogińska, Lusja: Pieśń o wypędzonych : film historyczno-poetycki / Lusja Ogińska. - Warszawa : Oficyna Aurora, 2013
80. Opowieści z lasu : wywiady z uczestnikami polskiego ruchu oporu okresu II wojny światowej. - Zamość : Zamojskie Centrum Wolontariatu, 2016
81. Organizacja bezpieczeństwa lokalnego na przykładzie województwa lubelskiego : wybrane problemy / red. nauk. Marek Gąska ; [Wyższa Szkoła Ekonomii i Innowacji w Lublinie. Zakład Bezpieczeństwa Wewnętrznego]. - Lublin : Innovatio Press Wydawnictwo Wyższej Szkoły Ekonomii i Innowacji ; [Stalowa Wola : [Sztafeta], 2016
82. Ornament i dekoracja dzieła sztuki : studia z historii sztuki / pod red. Joanny Daranowskiej-Lukaszewskiej, Agaty Dworzak i Andrzeja Betleja. - Warszawa : Stowarzyszenie Historyków Sztuki, 2015
83. Ostrowska, Eda: Dojrzałość piersi i pieśni / Eda Ostrowska. - Lublin : Ośrodek „Brama Grodzka - Teatr NN”, 2011
84. Palij, Petr Nikolaewič: Zapiski oficera z niewoli / Piotr Nikolajewicz Palij ; [tł. Piotr Tymiński]. - Gdańsk : Katmar, 2015
85. Panas – Lublin jest księgą. T. 2, Czytanie Czechowicza / [z red. Marcin Skrzypek, Aleksandra Zińczuk]. - Lublin : Petit : na zlec. Ośrodka „Brama Grodzka - Teatr NN”, 2009
86. Pańczyk, Władysław: Zielona recepta : aktywność fizyczna w terenie jako środek wspomagający rozwój i zdrowie młodego pokolenia / Władysław Pańczyk. - Zamość ; Warszawa : [Szkolny Związek Sportowy. Zarząd Główny], 1996
87. Pelcowa, Halina: Słownik gwar Lubelszczyzny. T. 4, Sad i ogród warzywny, budownictwo i przestrzeń podwórza / Halina Pelcowa. - Lublin : Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2016
88. Piechowski, Adam: Najstarsze polskie spółdzielnie wczoraj i dziś : „200 lat tradycji spółdzielczej w Polsce” / Adam Piechowski, fot. Dawid Trybuś. - Bydgoszcz : Publisher, 2016
89. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa lubelskiego / [oprac.] Biuro Planowania Przestrzennego, Lublin ; [generalny projektant planu i Emilia Niećko]. - Lublin : Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego, 2015
90. Plisiecki, Piotr: Młyny wodne w województwie lubelskim (do schyłku XVI wieku) / Piotr Plisiecki ; Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II. Wydział Humanistyczny. Katedra Historii Średniowiecznej. - Lublin : Wydawnictwo KUL, 2015
91. Polakowski, Bolesław: Dziennik z lasu / Bolesław Polakowski. - Zamość ; [Zwierzyniec] : Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej. Okręg : Roztoczański Park Narodowy, 2015

92. Potencjał turystyczny w Euroregionie Bug w 2014 r. / Urząd Statystyczny w Lublinie; red. Krzysztof Markowski; oprac. Andrzej Jakubowski. - Lublin : Urząd Statystyczny w Lublinie, 2016
93. Powiat hrubieszowski : przewodnik turystyczny / oprac. Justyna Nowak, Barbara Wlizło, Joanna Sokół, Beata Bitner ; oprac. map. Fuchs ; fot. Beata Bitner [et all.]. - Zamość : Attyla, [2009]
94. Przegaliński, Andrzej: Dwór ziemiański na Lubelszczyźnie w epoce przemian gospodarczych i społecznych : dzieje dóbr Snopków w XIX i w I połowie XX wieku / Andrzej Przegaliński. - Lublin : WERSET, 2016
95. Przemijanie : almanach poezji więziennej wydany z okazji XI edycji Ogólnopolskiego Konkursu Poezji Węziennej „Krasnystaw 2005” / pod red. Ryszarda Maleszyka ; [graf. Zenon Rocznik]. - Krasnystaw : Areszt Śledczy w Krasnymstawie : Krasnostawski Dom Kultury, 2005
96. Przyczynki do poznania dziejów miejscowości gminy. - Łabunie. Zeszyt 3/2015 / praca zbiorowa pod red. Bogdana Szykuły. - Łabunie : Biblioteka Publiczna Gminy Łabunie, 2014
97. Radomska, Janina: Echa pokoleń / Janina Radomska ; wybór, oprac. i wstęp Donat Niewiadomski. - Lublin : Wydawnictwo-Drukarnia Liber Duo, 2015
98. Rocznik Lubelskiego Towarzystwa Genealogicznego. T. 5. - Lublin : LTG, 2013 (2014)
99. Rocznik Lubelskiego Towarzystwa Genealogicznego. T. 6. - Lublin : LTG, 2014 (2015)
100. Rocznik Przemyski. T. 24-25 / Towarzystwo Przyjac[io]ł Nauk w Przemysłu. - Przemysł : TPN, 1988
101. Rocznik Przemyski. T. 27 / Towarzystwo Przyjac[io]ł Nauk w Przemysłu. - Przemysł : TPN, 1990
102. Rocznik Przemyski. T. 28 / Towarzystwo Przyjac[io]ł Nauk w Przemysłu. - Przemysł : TPN, 1992
103. Rocznik Statystyczny Województwa Lubelskiego 2016 = Statistical Yearbook of the Lubelskie Voivodship / Urząd Statystyczny w Lublinie = Statistical Office in Lublin ; [kom. red. przewodn. Krzysztof Markowski]. - Lublin : Urząd Statystyczny w Lublinie, 2016
104. Roztoczańska część Linii Mołotowa : historia, współczesność, otoczenie / [red. Waldemar Martyn, Marek Wiśniewski, Mariusz Koper ; transl. Mariusz Skorniewski (ukr.), Kamil Martyn (ang.)]. - Wyd. 2. - Zamość : Officina Simonidis Wydawnictwo Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Szymona Szymonowica, 2016
105. Roztoczański Park Narodowy : przewodnik po trasach rowerowych, ścieżkach poznawczych i szlakach pieszych / red. Tadeusz Grabowski. - Zwierzyniec : Kartpol, 2015

106. Roztocze : przyroda i człowiek / red. nauk. Tadeusz Grabowski, Marian Harasimiuk, Bogusław M. Kaszewski, Yaroslav Kravchuk, Bogdan Lorens, Zdzisław Michalczyk, Oleh Shabliy. - Zwierzyniec : Roztoczański Park Narodowy, 2015
107. Rychter, Anna: Łzy nocy / Anna Rychter. - Gdynia : Novae Res, cop. 2017
108. Rynek pracy kobiet w zestawieniach statystycznych : wybrane aspekty / [oprac. Anna Stańczyk] ; Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie. Wydział Badań i Analiz. - Lublin : Wojewódzki Urząd Pracy, 2016
109. Sachslehner, Johannes: Zarządca do spraw śmierci : Odilo Globocnik : eksterminacja i obozy zagłady / Johannes Sachslehner ; przełożyła Monika Kiliś. - Warszawa : Prószyński Media, 2016
110. Lubelski Związek Hodowców Koni w latach 1919-2009 / Ewald Sasimowski, Ryszard Kolstrung, Andrzej Kosior, Jacek Kozik. - Lublin : Wydawnictwa Polskiego Związku Niewidomych Spółka z o.o., 2009
111. Sawa, Bogumiła: Dziewczęta w fartuszkach czyli Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcące im. Marii Konopnickiej w Zamościu 1916-1970 / Bogumiła Sawa. - Wyd. 2. - Zamość : Zamojska Oficyna Wydawnicza SAWA, 2016
112. Sawa, Bogumiła: Uczniowie bez mundurków czyli II Liceum Ogólnokształcące im. Marii Konopnickiej w Zamościu 1970-2000 / Bogumiła Sawa. - Zamość : II Liceum Ogólnokształcące im. Marii Konopnickiej : GREENart Jacek Kardasz, 2016
113. Scalane okładki : szkice o twórczości Piotra Matywieckiego / pod red. Anity Jarzyny i Joanny Roszak. - Lublin : Ośrodek Brama Grodzka - Teatr NN, 2014
114. 70 lat minęło... : Liceum Ogólnokształcące im. Hetmana Stefana Czarnieckiego w Tyszowcach 1944-2014 / pod redakcją Roberta Horbaczewskiego. - Tyszowce : Komitet Organizacyjny IV Zjazdu Absolwentów Liceum Ogólnokształcącego im. Hetmana Stefana Czarnieckiego, 2015
115. Sikora, Robert: Roztocze pejzaż subtelny = landscape of delicacy / [fot., tekst, oprac. graf. Robert Sikora, przeł. ang. Maciej Sikora, Robert Sikora. - Krosno : Ruthenus Rafał Barski, 2016
116. Skowron, Małgorzata: W krainie gdzie czas miło płynie / Małgorzata Skowron ; [wybór tekstów Maria Marut ; il. Zdzisława Tracz-Mardofel]. - Hrubieszów : Małgorzata Skowron, 2007
117. Słoniewski, Edward: Wędrowki po szlakach turystycznych Roztocza / Edward Słoniewski; red. Krystyna Słoniewska. - Zamość : Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze, 2016
118. Słonopas, Paweł: Matko Mojej Miłości. T. 31 / Ks. Paweł Słonopas. - Zamość : Atylla, 2016
119. Smoter-Grzeszkiewicz, Regina: II Inspektorat Zamojski Armii Krajowej / Regina Smoter Grzeszkiewicz. - Zamość : FastGraw , 2016

120. Smorczewski, Rafał: *Wojenny pomost : wspomnienia / Rafał Smorczewski; autoryzowany przekł. z jęz. ang. Iwona Żółtowska.* - Warszawa : DiG, 2009
121. Staniec, Renata: *Z pieprzykiem / Renata Staniec ; [il. Joanna Bożek].* - Hrubieszów : Renata Staniec, 2013
122. Staniec, Renata: *Z wiatrem we włosach / Renata Staniec ; [il. Joanna Bożek].* - Hrubieszów : Renata Staniec, 2013
123. *Sto wierszy na stulecie : antologia poezji / [opieka literac. i wybór teks. Piotr Linek] ; I Liceum Ogólnokształcące im. Jana Zamoyskiego w Zamościu ; Klub Żywego Słowa. Biblioteka Szkolna.* - Zamość : I Liceum Ogólnokształcące im. Jana Zamoyskiego, 2016
124. Swiridoff, Paul: *Schwäbisch Hall / mit Beitragen von Elisabeth Schraut und Gerd Wunder.* - Schwabisch Hall : Verlag Paul Swiridoff, [2010]
125. Szykuła-Zygawska, Agnieszka: *Figury świętego Jana Nepomucena w Ordynacji Zamojskiej 1725-1944 / Agnieszka Szykuła-Żygawska.* - Zamość : Atut Biuro Promocji, 2016
126. Szyszka, Bogdan: *Gimnazjum i Liceum im. Jana Zamoyskiego w Zamościu w latach 1916-2016 / Bogdan Szyszka.* - Zamość : Greenart Jacek Kardasz, 2016
127. *Śladami pisarza : Józef Łobodowski w Polsce i w Hiszpanii = Tras las huellas de un escritor : Józef Łobodowski en Polonia y Espana / redakcja naukowa Grzegorz Bąk, Ludmiła Siryk, Ewa Łoś.* - Lublin : Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2016
128. *Święto ludowe na Zamojszczyźnie obchodzone 29 maja 1944 r. : wspomnienia z lat okupacji / oprac. zbiorowe ; zebrał Feliks Petryk, przedm. Jan Marek Petryk.* - Łabunie : Biblioteka Publiczna Gminy Łabunie, 2016
129. *Tragiczna w skutkach Unia Brzeska 1596 / [zespół red.: Warsonofiusz (Doroszkiewicz), Gabriel (Krańczuk), Jarosław Łoś, Jarosław Szczur, Eugeniusz Czykwini, Anna Radziukiewicz, Marek Jakimiuk].* - Lublin [etc.] : Wydawnictwo Bratczyk [etc.], 2016.
130. Wagner, Arkadiusz: *Supereklibris polski : studium o kulturze bibliofilskiej i sztuce od średniowiecza do połowy XVII wieku / Arkadiusz Wagner.* - Toruń : Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, cop. 2016
131. Wierzbicki, Alfred Marek: *Autoportret z miastem : wybór wierszy / Alfred Marek Wierzbicki.* - Lublin : Ośrodek „Brama Grodzka - Teatr NN”, 2013
132. Willman, Anna: *Polskie tradycje i obyczaje / Anna Willman, Sylwia Chmiel.* - Bielsko-Biała : Dragon, cop. 2016
133. Wilkowski, Eugeniusz: *Rola komitetów obywatelskich w wyborach samorządowych w 1990 roku na terenie województwa chełmskiego / Eugeniusz Wilkowski.* - Chełm ; Biała Podlaska : Arte, 2016
134. Włodawa / [oprac. tekstu Anna Kłossowska ; tł. Piotr Zacharski]. - Janów Podlaski : 5 Strona, [2016]

135. Wojciechowski, Jerzy S.: Spacerem po... Lublinie / Jerzy S. Wojciechowski. - Skrzyszew : M.C. Kwadrat ; Warszawa : Agencja Wydawnicza Egros, [2016]
136. Wojda, Anna: W blasku zachodzącego słońca : bitwa pod Komarowem 1920 roku / Wojda, Anna. - Zamość : [Zakład Poligraficzny Krystyna Górka], 2016
137. Województwo lubelskie 2016 = Lubelskie voivodship 2016 : podregiony, powiaty, gminy = subregions, powiats, gminas / Red. Krzysztof Markowski [et al.]. - Lublin : Urząd Statystyczny, 2016
138. Wroński, Marcin: Czas Herkulesów / Marcin Wroński. - Warszawa : W.A.B., cop. 2017
139. Wychowanie religijne w polskich szkołach : 25 lat katechezy w przedszkolach i szkołach publicznych : 10 lat Szkół Katolickich św. Ojca Pio w Zamościu / [redakcja Robert Strus, Sylwester Zwolak]. - Zamość : Bonus Liber, 2016
140. Wysocki, Michał: Wspomnienia z lat 1921-1955 / Michał Wysocki ; oprac. Marcin Michał Wysocki. - Warszawa : Wydawnictwo Neriton, 2016
141. Zabrali nam dzieciństwo : wspomnienia wojenne mieszkańców podbiłgorajskich wsi / wstęp, wybór i oprac. Dominik Róg. - Biłgoraj : Gminny Ośrodek Kultury, 2016
142. Zajączkowski, Mariusz: Pod znakiem króla Daniela : OUN-B i UPA na Lubelszczyźnie 1944-1950 / Mariusz Zajączkowski ; Instytut Pamięci Narodowej. Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu. Oddział w Lublinie, Instytut Studiów Politycznych. Polska Akademia Nauk. - Lublin : Instytut Pamięci Narodowej - Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu. Oddział ; Warszawa : Instytut Studiów Politycznych PAN, 2016
143. Zamki Lubelszczyzny w źródłach archeologicznych : praca zbiorowa / pod red. Ewy Banasiewicz-Szykuły ; Lubelski Wojewódzki Konserwator Zabytków. - Lublin : Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków, 2015
144. Zawadzki, Jarosław Maciej: Senatorowie : losy wojenne i powojenne / Jarosław Maciej Zawadzki. - Warszawa : Kancelaria Senatu, 2012

Anna Rychter, Książnica Zamojska

Dygot

Autor młodego pokolenia Jakub Małecki (rocznik 1982) w 2017 roku nominowany do Nagrody Literackiej Nike, gościł 26 stycznia 2018 r. w Książnicy Zamojkiej. Wychodząc naprzeciw zainteresowaniom czytelniczym, w swojej ofercie biblioteka zamieściła właśnie jego najgłośniejsze publikacje: *Dygot*, *Ślady*, *Rdza*. Dostępne są zarówno w wersji książkowej i jako audiobooki. Wszystkie powieści Jakuba Małeckiego zostały docenione przez czytelników oraz wyróżnione nominacjami do prestiżowych nagród. Za książkę *Dygot* nominowany został do Nagrody Literackiej Europy Środkowej Angelus. Potwierdza to tylko, że obecnie do głosu dochodzą młodzi pisarze, którzy mówią o wartościach ponadczasowych, ważnych w życiu każdego człowieka.

Powieść *Dygot* została mocno osadzona przede wszystkim w wiejskiej, ale również w prowincjonalnej przestrzeni, gdzie obok „normalnego” życia pojawiają się dziwne jakby nierealne postaci: wiedźma Dojka i ukrywający się przed ludźmi Strzępek. Zwiastują one coś metafizycznego, a jednocześnie tragicznego. Losy dwóch rodzin Geldów i Łabendowiczów splatają się ze sobą poprzez okrutne przepowiednie, przesady oraz związek ich dzieci, naznaczonych i odrzuconych przez społeczność. Młody albinos i poparzona podczas wybuchu granatu dziewczyna, pragną doświadczyć wbrew wszystkiemu prawdziwej miłości i szczęścia. Małecki ukazuje losy obu rodzin jako ciąg konsekwencji czynów i wypowiedzianych słów. Tytułowy „dygot” przewija się przez całą powieść i jest to wszechobecny strach: przed klątwą, strach o dzieci, przed odmiennością oraz strach przed grupą społeczną, która za inność karze gniewem, potępieniem i nienawiścią. Nie jest ważne, czy opisywana sytuacja miała miejsce kilkadziesiąt lat temu czy dzieje się współcześnie. Każdy z nas ma swoją historię, własne pragnienia, potrzebę miłości oraz akceptacji w rodzinie i w środowisku rówieśników. Wszystkim nam w wyniku zbiegu okoliczności, choroby, czy zawirowań historycznych grozi samotność i wykluczenie społeczne. Obraz codzienności sprzed wielu lat, nakreślony przez autora w sposób nieco groteskowy, odnosi się również do świata dzisiejszego, kiedy tak łatwo jest skrzywdzić drugiego człowieka: słowem, gestem lub wpisem na portalu społecznościowym.

W powieści Jakuba Małeckiego fabułę dopełnia metafizyczna atmosfera tajemniczości otaczającego świata, przekonanie o nieuchronności przeznaczenia zapisanego w naszych codziennych słowach i czynach.

Gorąco polecam!

Literatura:

- Rękopisy nie płoną: „Dziennik Mistrza i Małgorzaty”/ Jakub Małecki // Tygodnik Powszechny, 2013, nr 2 s. 35
- Nie serwuję powtórek/ Jakub Małecki; rozmowę przeprowadził Bartosz Czaratoryski // Wprost, 2017 nr 40 s. 86-87

Agnieszka Szewczuk, Książnica Zamojska

Małecki, Jakub: *Dygot*. - Kraków: SQN, 2015

Mój przyjaciel Stefan

Poznańskie Zakamarki wydały kolejną wartościową pozycję. To książka napisana i zilustrowana przez szwedzką pisarkę Evę Lindström pt. *Mój przyjaciel Stefan*.

Cała fabuła to raptem kilka przypadkowych spotkań bohaterów tej książki oraz ich zdawkowych rozmów. Oszczędność stylu literackiego upodabnia tę lekturę do sprawozdania. Krótkie proste zdania budują dynamikę utworu oraz oczekiwanie na to, co ma się wydarzyć. Z pozoru niewiele się wydarza.

Historię o Stefanie opowiada mała dziewczynka. Puszczyk jest jedną z nielicznych sów mieszkających w dużym mieście. Opuścił dom rodzinny i próbuje się zaadoptować do nowych warunków. Ima się różnych zajęć, nawiązuje znajomości.

To przede wszystkim książka o przyjaźni. Autorka w prostych słowach opisuje na czym polega przyjaźń – to możliwość rozmowy z drugą osobą, pooglądania razem telewizji, poszwendania się po parku. Autorka mówi o niej bez patosu, podniosłości.

Mimo skromności fabuły, minimalizmu słownego, oszczędnej grafiki książka jest poruszająca, nie pozostawia odbiorcy obojętnym. Ta opowieść, może być odczytywana w bardzo różny sposób, w zależności od wieku odbiorcy, od bagażu jego doświadczeń oraz wyobraźni. Małe dziecko odbiera ją jako bajkę i nie dziwią go fruwały po niebie ludzie czy zakładający własny biznes puszczyk. Bardziej wyrobiony czytelnik dostrzeże jej uniwersalizm. Doświadczenia nieśmiałej sowy są udziałem wielu ludzi na świecie. Na porządku dziennym są wyjazdy do dużych aglomeracji miejskich, a nawet do innych krajów, gdzie człowiek znajduje się w podobnej sytuacji co Stefan.

To również książka o życiu. Jakie jest to życie? Sama proza, wręcz nuda – przeprowadzki, poszukiwanie pracy, kłótnie, rozstania. Ono po prostu się toczy, w dodatku: *Nic nie jest postanowione, się zobaczy*. Ot tak po prostu, bez *spinania*

się, że ktoś, w tym wypadku Stefan, coś musi. Może będzie pracował w sklepie, a może wróci do telewizji. *Się zobaczy.*

Joanna Kołtun, Książnica Zamojska

Lindström, Eva: *Mój przyjaciel Stefan.* – Poznań: Wydaw. Zakamarki, 2017

Powstanie Warszawskie. Rozpoznani

Wyobraźmy sobie tamten poranek.

Lekko wilgotne, sierpniowe powietrze, ulice, których cisza pobrzmiwa głuchymi krokami niemieckich żandarmów. A pośród tego Warszawa, której szeroko otwarte oczy śledzą każdy, pełen nadziei ruch młodych powstańców. Słyszymy ich rozmowy, buntownicze uderzenia serc, kątem oka udaje nam się dostrzec masywny czołg, który swym warkotem zagłusza ulatujące słowa. Spod jego kół wypada czarno-biała dziewczyna.

A teraz wyobraźmy sobie, że kadr naszego spojrzenia na dłużej zatrzymuje się przy postaciach. Widzimy chłopca, który niedługo przemieni się w mężczyznę. Ma na sobie niebieską apaszkę, zawadziacko przewiązaną na szyi, jak symbol młodości. Uśmiecha się promiennie, dłońmi ściskając karabin, jak gdyby w każdej chwili szykował się do walki. Podziwiamy go, myśląc „bohater” choć tak naprawdę pozostaje dla nas tylko cieniem, kolejnym z wielu młodych, bezimiennych ludzi, wyzwalających Warszawę.

Tutaj do akcji wkracza Muzeum Powstania Warszawskiego z albumem *Powstanie Warszawskie. Rozpoznani*.

Autorzy książki, Iza Michalewicz i Maciej Płowarczyk postawili sobie za cel udokumentować historie ludzi z powstańczych kronik. Z jakim skutkiem? Postaram się nieco przybliżyć moje odczucia po przeczytaniu książki.

Zacznę od tego, że ogromnym plusem *Rozpoznanych* są zdjęcia. Czarno-białe, bądź pokolorowane przez Muzeum Powstania Warszawskiego, stanowią niesamowite tło do przedstawionych w albumie historii. Dwóch dziewięciolatków dźwigających płytę chodnikową, roześmiana „Lidka”, z krwawiącym okiem i wielkim siniakiem, zdobiącym jasną szyję, to tylko jedno z wielu fotografii, które szarpia czułe struny w sercu, sprawiając, że pragnie się analizować każdy ich szczegół.

Niezwykle pomocne w dociekaniu genezy zdjęć są krótkie historie, umieszczone obok. Porażające prawdziwością wspomnienia z warszawskiego getta, dni wypełnione głodem i cierpieniem, a także niezłomną walką o wyzwolenie stolicy

– to wszystko sprawia, że ma się ochotę wkleić ten album do serca, aby pozostał w nas tak długo, jak tylko się da.

To właśnie osobiste historie młodych Polaków poruszyły mnie najbardziej. Każda z nich, poprzedzona trafnym cytatem, opisuje inne życie, a także inną perspektywę na toczące się w Warszawie walki. Szczególnie ważne jest dla mnie opowiadanie Witolda Kieżunia. Ten niezwykle mężczyzna „pojechał do powstania rowerem i w marynarce”, ogromnym szacunkiem darzył swoją matkę, która go wychowała. Jego udział w powstaniu uczy, czym naprawdę jest odwaga: obowiązkiem, a przede wszystkim poświęceniem.

Podczas wertowania albumu uderzył mnie również sposób, w jaki spisane zostały wyżej wspomniane historie: prosty, rzeczowy, nie ma w nim ani krzty dramatyzmu. Uważam, że w dzisiejszej dobie przesady i łzawych produkcji, są to cechy bardzo rzadko spotykane i godne wielkiego podziwu.

Album *Powstanie Warszawskie. Rozpoznani* jest z całą pewnością pozycją wartą polecenia. Opisuje on nie tylko losy bohaterów insurekcji, ale też ludzi „po powstaniu”, ludzi, którzy musieli zmierzyć się ze swoją przeszłością i po raz kolejny zwyciężyli. Dogłębnie wzrusza. W starszym czytelniku budzi wdzięczność, a w młodszym patriotyzm, toteż przeznaczony jest dla każdej grupy wiekowej. Mnie pokazał przede wszystkim, jak ważne jest upamiętnianie polskich żołnierzy, z tego względu, iż budzi to gorącą wiarę we własne korzenie i dumę z pochodzenia. Jestem przekonana, że zachwyci nawet najbardziej zdystansowanego odbiorcę, w swym jasnym, wzruszającym przekazie.

Dlatego też zachęcam wszystkich do sięgnięcia po album *Rozpoznani*, bo wiem każdy, nawet najbardziej skryty cień bohatera tylko czeka na to, aby się ujawnić. A wszyscy dobrze wiemy, że istnieją historie, które zasługują na wysłuchanie bardziej, niż cokolwiek innego...

Wiktoria Szykułska,

Michalewicz Iza, Piwowarczuk Maciej: *Powstanie Warszawskie. Rozpoznani*. – Warszawa: Agora : Muzeum Powstania Warszawskiego, 2014

Wyjazd zamojskich bibliotekarzy do Biblioteki Multimedialnej w Lublinie

W dniu 20 zamojskich 2017 r. Koło SBP Zamość zorganizowało wyjazd szkoleniowy do Lublina. W wyjeździe uczestniczyli bibliotekarze z Książnicy Zamojskiej oraz powiatu zamojskiego. Główny celem wyjazdu była wizyta w Bibliotece Multimedialnej BIBLIO, czyli Filii nr 32 Miejskiej Biblioteki Publicznej mieszczącej się przy ul. Szaserów 13-15 w Lublinie. BIBLIO to stosunkowo młoda biblioteka, która funkcjonuje od 2012 r. i mieści się w budynku starej pralni, który został wyremontowany i zaadoptowany do pełnienia funkcji biblioteki. Wnętrze biblioteki zostało urządzone w stylu skate-parkowym, rolę stolików pełnią beczki a siedziska są w kształcie ramp, oczywiście są też ciekawie wystylizowane biurka i stanowiska odsłuchowe, gdzie czytelnik może na miejscu posłuchać audiobooków lub płyt z muzyką.

W BIBLIO zostaliśmy bardzo ciepło przyjęci, a oprowadzał nas pan Krystian Drozd pracownik biblioteki. Pan Krystian z pasją opowiadał nam o pracy i o działalności jaką prowadzi placówka, pokazywał biblioteczne zbiory oraz sprzęt służący do pracy bibliotekarzom oraz użytkownikom biblioteki. Bardzo ciekawie mówił o tym, jak w bibliotece z nowoczesnym, niekonwencjonalnym wystrojem funkcjonuje biblioteka tradycyjna połączona z biblioteką multimedialną. Okazuje się, że świetnie w tym duecie sobie radzą. Każdy człowiek niezależnie od wieku, który przyjdzie do BIBLIO znajdzie „coś” dla siebie: a to książkę papierową, a to książkę elektroniczną, płytę z muzyką, jakiś dobry film, a może grę komputerową lub planszową. W bibliotece jest 6 stanowisk odsłuchowych, przy których można posłuchać muzyki lub audiobooka, na miejscu można również obejrzeć film albo skorzystać z komputerów z darmowym dostępem do internetu. Na najmłodszych użytkowników biblioteki czekają gry edukacyjne, dla nieco starszych konsole Playstation 4 oraz X-Box a także coraz bardziej popularne gry planszowe. BIBLIO posiada bardzo szeroki asortyment planszówek dla wszystkich bez ograniczeń wiekowych. Pan Krystian zaprezentował nam także stół DJ-ski bardzo dobrze wyposażony w sprzęt do obróbki dźwięku i DJ-ski gramofon. Ale jak w każdej bibliotece nie zabrakło tam tradycyjnych książek. Księgozbiór BIBLIO to bogaty zbiór literatury dla dzieci, dorosłych oraz literatury popularnonaukowej, który systematycznie jest wzbogacany nowymi tytułami.

BIBLIO to nowoczesna biblioteka bardzo dobrze zaprojektowana i wyposażona w różnego rodzaju atrakcje technologiczne – współczesne i te z zamierz-

chłych czasów takich jak stary drewniany wózek. Z odrestaurowanym i pomalowanym wózkiem pełnym książek bibliotekarze wyruszają w teren, aby promować książkę, bibliotekę i czytelnictwo.

BIBLIO to miejsce otwarte i przyjazne dla wszystkich, a pracownicy to ludzie z pasją, którzy w pracy realizują swoje zainteresowania zarażając tym swoich czytelników, którzy z energią i zapałem podejmują wyzwania związane z promocją czytelnictwa i aktywizacją lokalnej społeczności.

Oczywiście informacje o tym co dzieje się w BIBLIO, o jej codziennej pracy i działalności przekazywane przez pana Krystiana nie były nam bibliotekarzom obce, ale i tak mieliśmy mnóstwo pytań.

Na wszystkie nasze pytania pracownicy biblioteki starali się udzielić wyczerpujących odpowiedzi.

W czasie wizyty odwiedziliśmy także Amerykańskie Centrum Kultury, czyli American Corner Lublin, działające w bibliotece multimedialnej BIBLIO. Można tu zdobyć mnóstwo informacji na temat kultury i historii Stanów Zjednoczonych Ameryki, można wypożyczać książki naukowe, albumy i literaturę piękną w języku angielskim, filmów i gier amerykańskich lub uczestniczyć w kursach językowych.

W trakcie naszego wyjazdu zwiedziliśmy też wystawę na Zamku Lubelskim „Pablo Picasso – wizerunek wielokrotny”. Kurator wystawy fantastycznie przedstawił nam geniusz i postać artysty oraz jego dorobek. W niezwykle interesujący sposób oprowadzał nas po ekspozycji prezentując grafikę i ceramikę Pabla Picassa. Mieliśmy okazję zobaczyć eksponaty unikatowe, niektóre z nich nigdy nie były w Polsce pokazywane.

Nasz pobyt w Lublinie upłynął bardzo szybko, ale w bardzo przyjaznej atmosferze. W drodze powrotnej planowaliśmy kolejne wyjazdy, na które serdecznie zapraszamy.

Dorota Usidus, Książnica Zamojska

Kronika bibliotek publicznych powiatu zamojskiego

I półrocze 2017 roku (wybór)

ZAMOŚĆ

styczeń

- Rozmowa, w ramach Dyskusyjnego Klubu Książki, o książce Huberta Klimko-Dobrzanieckiego *Zostawić Islandię* – Książnica Zamojska
- *Sienkiewiczowskie historie* – wystawa rysunków Krzysztofa Kiszki oraz dzieł literackich pisarza – Książnica Zamojska
- *Czytam i rysuję z energią* – wystawa pokonkursowa – ODM Książnicy Zamojskiej
- *Puchatkowe spotkania* – cotygodniowe zajęcia dla dzieci w wieku 3-5 lat z udziałem ich opiekunów; w programie m.in. głośne czytanie, zabawy ruchowe, projekcje bajek, zajęcia plastyczne – ODM Książnicy Zamojskiej
- *Sobotnie spotkania z książką* – cotygodniowe zajęcia dla dzieci w wieku szkolnym, m.in. łączące głośne czytanie i zajęcia plastyczne prowadzone w oparciu o czytane teksty literackie – ODM Książnicy Zamojskiej
- *Bajeczne spotkania* – cykl głośnego czytania dzieciom z Niepublicznego Przedszkola „Słoneczko” – ODM Książnicy Zamojskiej
- *Podróż do Bajkolandii* – cykl głośnego czytania dzieciom w Miejskim Przedszkolu nr 8 – ODM Książnicy Zamojskiej
- *Witajcie w naszej bajce* – głośne czytanie w Miejskim Przedszkolu nr 9 – ODM Książnicy Zamojskiej
- *Kreatywne dzieci nie boją się zamieci* – biblioteczne zajęcia dla dzieci i młodzieży szkolnej organizowane w czasie ferii zimowych: czytanie książek, konkursy plastyczne, zabawy ruchowe i zajęcia komputerowe – ODM, CIEiM Książnicy Zamojskiej
- *O człowieku, który wyczarował najpiękniejsze baśnie* – *Spotkania z literaturą* dla seniorów z Dziennego Domu „Senior – Wigor” – OCN Książnicy Zamojskiej
- *Wolam do Ciebie, Panie* – wystawa modlitewnych materiałów literackich – OCN Książnicy Zamojskiej
- *Styczeń opowiada bajkę* – cotygodniowe zajęcia biblioteczne dla dzieci, łączące różne formy (głośne czytanie, inscenizacje, dyskusje, zajęcia plastyczne, gry i zabawy, konkursy) – FB nr 1, 2, 3, 4, 6
- *Ferie w bibliotece* – zajęcia dla dzieci i młodzieży szkolnej organizowane w czasie ferii zimowych – FB nr 1, 2, 3, 4, 6

- *Zaczytane przedszkolaki* – cykl głośnego czytania w Przedszkolu *Słoneczny zakątek* – FB nr 1
- *Bajeczka dla przedszkolaka* – głośne czytanie w Przedszkolu nr 7, 14 i w grupie przedszkolnej Dwujęzycznej Szkoły *Smart School* – FB nr 3
- *Głośne czytanie* w Przedszkolu nr 12 – FB nr 4
- *Astrid Lindgren – 15 rocznica śmierci* – wystawa – FB nr 5
- *Spotkanie z bajką* – głośne czytanie w Przedszkolu nr 6 – FB nr 6
- *Poezja Bolesława Leśmiana* – spotkanie z cyklu *Rozmowy o książce* – FB nr 6

luty

- *Pejzaże i wedyuty sonetowe* – Zamojska Biesiada Literacka z udziałem Eugeniusza Cybulskiego – Książnica Zamojska
- Dyskusyjny Klub Książki – rozmowa o powieści H. Mankella *Szwedzkie kਾਲosze* – Książnica Zamojska
- *J.R.R Tolkien – twórca Śródziemia* – wystawa rocznicowa – Książnica Zamojska
- *25 rocznica utworzenia Diecezji Zamojsko-Lubaczowskiej* – wystawa – Książnica Zamojska
- *Spotkania z literaturą* dla seniorów z Dziennego Domu Senior-Wigor – OCN Książnicy Zamojskiej
- *Wołam do Ciebie, Panie* – wystawa – OCN Książnicy Zamojskiej
- *Klechy sezamowe* – cykl warsztatów literacko-plastycznych z okazji Roku Leśmiana w Zamościu – ODM Książnicy Zamojskiej
- *Jestem sobie mały miś* – ogłoszenie konkursu plastycznego dla rodzin z okazji 60 rocznicy urodzin Misia Uszatka – ODM Książnicy Zamojskiej
- *Kot w obiektywie* – wystawa – ODM Książnicy Zamojskiej
- *Bajeczne spotkania; Podróż do Bajkolandii; Witajcie w naszej bajce* – cykl głośnego czytania w zamojskich przedszkolach – ODM Książnicy Zamojskiej
- *Sobotnie spotkania z książką* – cykliczne zajęcia dla dzieci i młodzieży w wieku szkolnym – ODM Książnicy Zamojskiej
- *Puchatkowe spotkania* – zajęcia dla dzieci w wieku przedszkolnym z udziałem ich opiekunów – ODM Książnicy Zamojskiej
- *Zimowo książkowo* – cotygodniowe zajęcia biblioteczne – FB nr 1, 2, 3, 4, 6
- *Zaczytane przedszkolaki* – cykl głośnego czytania w Przedszkolach nr 2, 15, Przedszkolu *Radosna Kraina*, Przedszkolu Językowym „For Kids” i filii Niepublicznego Przedszkola „Słoneczko” – FB nr 1
- *Urodziny Misia Uszatka* – lekcja biblioteczna – FB nr 1
- *Wychowanie przez czytanie* – głośne czytanie w Przedszkolu nr 13 – FB nr 2
- *Bajeczka dla przedszkolaka* – głośne czytanie w Przedszkolu nr 7, 14 i *Smart School* – FB nr 3
- *Czyste powietrze; Polska w UE* – wycieczki przedszkolaków – FB nr 2

- 2017 – *Rokiem Bolesława Leśmiana w Zamościu* – wystawa – FB nr 5
- *Spotkanie z bajką* – głośne czytanie w Przedszkolu nr 6 – FB nr 6
- *Listy śpiewające Agnieszki Osieckiej – Rozmowy o książce* – FB nr 6

marzec

- *Zamojska Biesiada Literacka* z udziałem pisarki i dziennikarki Grażyny Lutostawskiej – Książnica Zamojska
- Dyskusyjny Klub Książki o twórczości Boba Dylana, laureata Nagrody Nobla 2016 – Książnica Zamojska
- *J.R.R Tolkien – twórca Śródziemia* – wystawa rocznicowa – Książnica Zamojska
- *25 rocznica utworzenia Diecezji Zamojsko-Lubaczowskiej* – wystawa – Książnica Zamojska
- *Klechy sezamowe* – cykl warsztatów literacko-plastycznych – ODM Książnicy Zamojskiej
- *Sobotnie spotkania z książką* – zajęcia dla dzieci w wieku szkolnym – ODM Książnicy Zamojskiej
- *Puchatkowe spotkania* – zajęcia dla dzieci w wieku przedszkolnym z udziałem ich opiekunów – ODM Książnicy Zamojskiej
- *Bajeczne spotkania; Podróż do Bajkolandii; Witajcie w naszej bajce* – cykl głośnego czytania przedszkolakom – ODM Książnicy Zamojskiej
- *Jestem sobie mały miś* – konkurs plastyczny – ODM
- *Radość wyrazem wewnętrznej wolności* – spotkanie literackie twórców z niepełnosprawnością – OCN Książnicy Zamojskiej
- *Nic dwa razy... czyli o Wisławie Szymborskiej – Spotkania z literaturą dla seniorów* z „Senior-Wigor” – OCN Książnicy Zamojskiej
- *Książka... nie tylko do czytania* – wystawa audiobooków – OCN Książnicy Zamojskiej
- *Wiosenne historie* – cykliczne zajęcia biblioteczne dla dzieci i młodzieży – FB nr 1, 2, 3, 4, 6
- *Zacytane przedszkolaki; Wychowanie przez czytanie; Bajeczka dla przedszkolaka; Głośne czytanie; Spotkanie z bajką* – głośne czytanie w przedszkolach – FB nr 1, 2, 3, 4, 6
- *Oznaki wiosny* – wycieczka przedszkolaków do biblioteki – FB nr 2
- *Drugoklasiści w bibliotece* – wycieczka do biblioteki – FB nr 3
- *Słynne Zamościanki* – spotkanie z cyklu „Rozmowy o książce” – FB nr 4 (w Klubie Seniora Pogodna Jesień)
- *Warto przeczytać!* – wystawa nowości – FB nr 5
- *Potęga słowa – Rozmowy o książce nt. twórczości Zbigniewa Herberta* – FB nr 6

kwiecień

- Zamojska Biesiada Literacka z udziałem Małgorzaty Karoliny Piekarskiej, autorki książki *Syn dwóch matek* – Książnica Zamojska
- Dyskusyjny Klub Książki – rozmowa o powieści Szczepana Twardocha *Król* – Książnica Zamojska
- *Władysław Reymont 1867-1925* – wystawa rocznicowa – Książnica Zamojska
- *Obchody Światowego Dnia Książki i Praw Autorskich*, w programie: zajęcia, lekcje biblioteczne i biblioterapeutyczne, prelekcja dla seniorów w Dziennym Domu Senior-Wigor, wystawy, happening *Światowy Dzień Książki*, facebookowa sonda czytelnicza *Za co kochamy książki* – Książnica Zamojska, filie biblioteczne
- *Bajeczne spotkania; Podróż do Bajkolandii; Witajcie w naszej bajce* – cykl głośnego czytania przedszkolakom – ODM Książnicy Zamojskiej
- *Puchatkowe spotkania* – zajęcia dla dzieci w wieku przedszkolnym z udziałem ich opiekunów – ODM Książnicy Zamojskiej
- *Sobotnie spotkania z książką* – cotygodniowe zajęcia dla dzieci w wieku szkolnym – ODM Książnicy Zamojskiej
- *Jestem sobie mały miś...* – finał konkursu plastycznego i wystawa – ODM Książnicy Zamojskiej
- *Oswajamy lęk z Dusiołkiem...; Inny a jednak taki sam* – lekcje biblioterapeutyczne dla uczniów SOSW, SP nr 3 i nr 9 w Zamościu – OCN Książnicy Zamojskiej
- *Spotkania z literaturą* dla seniorów z „Senior-Wigor” – OCN Książnicy Zamojskiej
- *Książka ...nie tylko do czytania* – wystawa audiobooków – OCN Książnicy Zamojskiej
- *Cztery pory roku. Wiosna* – pokaz multimedialny, warsztaty, wystawa – CIEiM Książnicy Zamojskiej
- *Zaczytane przedszkolaki; Wychowanie przez czytanie; Bajeczka dla przedszkolaka; Głośne czytanie; Spotkanie z bajką* – głośne czytanie w przedszkolach – FB nr 1, 2, 3, 4, 6
- *Co w książce piszczy* – cykliczne zajęcia biblioteczne – FB nr 1, 2, 3, 4, 6
- *Barwy narodowe* – wycieczka do biblioteki – FB nr 2
- *Biblioteka, czyli świat książek i dziwów* – lekcja biblioteczna – FB nr 4
- *Czwarty wieszcz, Stanisław Wyspiański – Rozmowy o książce* – FB nr 6
- *Poznajemy bibliotekę* – wycieczka przedszkolaków z SOSW – FB nr 6

maj

- *VII Zamojski Festiwal Książki*; w programie, m.in. spotkania autorskie (Andrzej Pilipiuk, Zbigniew Dmitroca, Anna Rychter, Marek Kołcon, Eugeniusz Cybulski), koncert *Tęsknij za kolejnym dniem* w wykonaniu Studia Piosenki

- Autorskiej, kiermasz książki, quizy dla odwiedzających bibliotekę, wystawy – Książnica Zamojska, filie biblioteczne
- Dyskusyjny Klub Książki – *spotkanie z literaturą węgierską* – Książnica Zamojska
  - *Wisła – rzeka naszych dziejów* – wystawa – Książnica Zamojska
  - *Władysław Reymont 1867-1925* – wystawa – Książnica Zamojska
  - *100-lecie harcerstwa w Zamościu* – wystawa – Książnica Zamojska
  - *Historia Drukarni Akademii Zamojskiej* – wystawa – Książnica Zamojska
  - *Sobotnie spotkania z książką* – cotygodniowe zajęcia dla dzieci w wieku szkolnym – ODM Książnicy Zamojskiej
  - *Puchatkowe spotkania* – zajęcia dla dzieci w wieku przedszkolnym z udziałem ich opiekunów – ODM Książnicy Zamojskiej
  - *Bajeczne spotkania; Podróż do Bajkalandii; Witajcie w naszej bajce* – cykl głośnego czytania przedszkolakom – ODM Książnicy Zamojskiej
  - *Dni, których jeszcze nie znamy... Rozmowy o twórczości Marka Grechuty; Władysław Reymont. Noblista o bogatym życiorysie* – spotkania biblioteczne dla seniorów – OCN Książnicy Zamojskiej, Dzienny Dom Senior Wigor
  - *Nasz przyjaciel Prometeusz* – głośne czytanie w SOSW w Zamościu – OCN Książnicy Zamojskiej
  - *Spotkania z literaturą dla seniorów z „Senior-Wigor”*: *Najlepsze u mamy jest to, że ją mamy* – OCN Książnicy Zamojskiej
  - *Biblioterapia jako metoda pracy w bibliotece na przykładzie działalności OCN* – prelekcja dla słuchaczy Studium Medycznego TEB Edukacja w Zamościu – OCN Książnicy Zamojskiej
  - *Książka ...nie tylko do czytania* – wystawa – OCN Książnicy Zamojskiej
  - *Moje podróże małe i duże* – podsumowanie konkursu i wernisaż wystawy pokonkursowej, prezentującej działalność osób z niepełnosprawnością i społecznie wykluczonych – OCN Książnicy Zamojskiej
  - *Święto niezapominajki; Środowisko wodne – moje akwarium* – warsztaty, wystawy – CIEiM Książnicy Zamojskiej
  - *Zaczytane przedszkolaki; Wychowanie przez czytanie; Bajeczka dla przedszkolaka; Głośne czytanie; Spotkanie z bajką* – głośne czytanie w przedszkolach – FB nr 1, 2, 3, 4, 6
  - *Przygoda w bibliotece* – cykliczne zajęcia biblioteczne dla dzieci i młodzieży – FB nr 1, 2, 3, 4, 6
  - *Majowa Kraina Książek* – udział w *Zamojskiej Majówce* na Rynku Wielkim – FB nr 1, 4, 6
  - *Dopalacze. Nie dziękuję* – prelekcja J. Poświatowskiej, realizowana w ramach projektu *Rozczytane miasto* – FB nr 1
  - *My kochamy swoje mamy* – wycieczka przedszkolaków – FB nr 2

- 15 maja – *Święto Polskiej Niezapominajki* – zajęcia biblioteczne – FB nr 3
- *Dlaczego nie lubię tej książki* – pogadanka – FB nr 4
- *Piękni, zdrowi, witalni – Dzień Walki z Otyłością* – wystawka – FB nr 5
- *Moja ulubiona poezja* – Rozmowy o książce – FB nr 6

czerwiec

- *Włoskie akcenty* – popularyzacja literatury włoskiej w ramach Zamojskiego Festiwalu Kultury *arte, culture, musica e...* W programie: plenerowa pólka oraz prezentacja multimedialna *Z włoską książką na wakacje* (na Rynku Wielkim w Zamościu) oraz wykład Anny Wasilewskiej *Italo Calvino. Opisanie świata. Punkt widzenia tłumacza* – Książnica Zamojska
- *Albertyńskie ślady na Roztoczu Południowym* – wykład ks. bpa dra hab. Mariusza Leszczyńskiego poświęcony działalności Adama Chmielowskiego – Książnica Zamojska
- Obchody *XVI Ogólnopolskiego Tygodnia Czytania Dzieciom*; w programie m.in.: spotkanie z pisarką i ilustratorką książek dla dzieci – Edytą Zarębską (ODM), *Nasze wspomnienia z dzieciństwa* – spotkanie integracyjne w Domu Senior-Wigor, *Czytanie zbliża pokolenia* w SOSW (OCN), głośne czytanie, biblioteczne zajęcia literacko-plastyczne (filie biblioteczne)
- *Listy i poezja* – plenerowe spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki – Książnica Zamojska
- *Rodzinne podróże* w czasie Nocy Bibliotek. W programie prezentacja i czytanie literatury podróżniczej, rozmowy o podróżach, gry i zabawy podróżnicze – Książnica Zamojska
- *Zamość dla dzieci* – spotkanie autorskie z Izabelą Winiewicz-Cybulską, autorką przewodników po Zamościu – ODM Książnicy Zamojskiej
- *Wisła – rzeka naszych dziejów* – wystawa – Książnica Zamojska
- *Historia Drukarni Akademii Zamojskiej* – wystawa – Książnica Zamojska
- *100-lecie harcerstwa w Zamościu* – wystawa – Książnica Zamojska
- *Bajeczne spotkania; Podróż do Bajkalandii; Witajcie w naszej bajce* – cykl głośnego czytania przedszkolakom – ODM Książnicy Zamojskiej
- *Sobotnie spotkania z książką* – cotygodniowe zajęcia dla dzieci w wieku szkolnym – ODM Książnicy Zamojskiej
- *Puchatkowe spotkania* – zajęcia dla dzieci w wieku przedszkolnym z udziałem ich opiekunów – ODM Książnicy Zamojskiej
- *Z książką od najmłodszych lat* – wystawa książek-zabawek – ODM Książnicy Zamojskiej
- *To już lato – Spotkania z Literaturą* w Domu Senior-Wigor – OCN Książnicy Zamojskiej
- *Płonie ognisko w lesie* – konkurs wokalny-literacki dla osób niewidomych i niedowidzących – OCN Książnicy Zamojskiej, PZPN

- *Spotkania z literaturą* w Dziennym Domu Senior-Wigor – OCN Książnicy Zamojskiej
- *Moje podróże male i duże* – wystawa – OCN Książnicy Zamojskiej
- *Dzikie zwierzęta Roztocza* – podsumowanie regionalnego konkursu ekologicznego; w programie wręczenie nagród i wyróżnień oraz wernisaż wystawy pokonkursowej – CIEiM Książnicy Zamojskiej
- *Książka twoim przyjacielem* – cykliczne zajęcia biblioteczne dla dzieci i młodzieży – FB nr 1, 2, 3, 4, 6
- *Zaczytane przedszkolaki; Wychowanie przez czytanie; Bajeczka dla przedszkolaka; Głośne czytanie; Spotkanie z bajką* – głośne czytanie w przedszkolach – FB nr 1, 2, 3, 4, 6
- *Rozczytane miasto* – realizacja projektu promującego zdrowy styl życia wśród dzieci i młodzieży; w programie m.in.: warsztaty plastyczne *Nitką malowane* prowadzone przez Helenę i Mirosława Pietroń (ODM, FB nr 3) oraz prelekcje prozdrowotne *Dopalacze? Nie, dziękuję* (FB nr 2, 3)

ADAMÓW

styczeń

- *Czytelnik Roku 2016* – podsumowanie gminnego konkursu czytelniczego oraz ogłoszenie nowej edycji
- *Transfer na desce* – warsztaty dla czytelników dorosłych

luty

- *Sospeso – decoupage 3 D na szkle* – warsztaty plastyczne
- *Tworzenie dokumentu tekstowego* – warsztaty komputerowe
- *Salatki, surówki, pierogi brazylijskie z kurczaka* – warsztaty kulinarne

marzec

- *Zdobienie jaj styropianowych* – warsztaty tworzenia pisanek wielkanocnych
- *Zmniejszenie liczby wypadków przy pracy i chorób zawodowych rolników* – wykład dla mieszkańców gminy

kwiecień

- *Nauczanie ortografii z wykorzystaniem inteligencji wielorakich* – warsztaty z psychologiem i pedagogiem

GRABOWIEC

styczeń

- *Joseph Conrad 1857-1924* – wystawa
- *Ferie w bibliotece* – zajęcia biblioteczne (gry planszowe, twister, kalam-bury), warsztaty kulinarne i plastyczne, zabawa karnawałowa, wyjazd na sanki samochodem strażackim, wyjazd na lodowisko do Zamościa oraz do aquaparku w Chelmie.

marzec

- *Tydzień z Internetem* – zajęcia dla młodzieży zorganizowane we współpracy z *Pracownią Orange* nt. korzystania z blogów internetowych poświęconych różnym tematom. Uczestnicy zdobyli wiedzę nt. blogów, blogerów ich popularności

maj

- XIV Tydzień Bibliotek – w ramach obchodów zajęcia dla dzieci nt. książki, i jej historii, wykonywanie zakładki do książkowych, spotkanie z pisarką Małgorzatą Skowron

czerwiec

- *Dzień Dziecka* – plenerowe wydarzenie integracyjne przygotowane przez Bibliotekę wspólnie z miejscową szkołą
- *Nie do wiary! W bibliotece kryją się czary* – spektakl promujący czytelnictwo w wykonaniu krakowskiego teatru *Maska*.

KOMARÓW – OSADA

styczeń/luty

- *VI Gminny Przegląd Kolęd i Pastoralek* – SOK i Biblioteka
- *XXV Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. Światelko do nieba* – SOK i Biblioteka oraz FB Zubowice
- *XX Gminny Przegląd Zespołów Kolędniczych* – SOK i Biblioteka

marzec

- *Gminny Dzień Kobiet* – SOK i Biblioteka
- *XIV Przegląd Teatrów Dziecięcych i Młodzieżowych – Zamojskie Premiery Teatralne* – SOK i Biblioteka

maj

- *Święto 3 Maja* – gminne obchody rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja – SOK i Biblioteka
- Ogólnopolska akcja *Polska biega* – impreza rekreacyjno-sportowa – SOK i Biblioteka
- *Książka z niespodzianką* oraz *Biblioteka otwarta dla najmłodszych* – dwudniowa akcja z okazji obchodów ogólnopolskiego Tygodnia Bibliotek
- *Gminne Święto Sportu* – impreza rekreacyjno-sportowa – SOK i Biblioteka

czerwiec

- *Jak nie czytam, jak czytam* – inauguracja akcji czytelniczej
- *Najaktywniejszy Czytelnik roku szkolnego 2016/2017* – finał konkursu

KRASNOBRÓD

styczeń/luty

- *Piątkowa wypożyczalnia w Przedszkolu* – całoroczny cykl zajęć w Przedszkolu lub w Bibliotece: czytelnicze zajęcia z dziećmi i wypożyczanie książek do domu
- *Ferie w bibliotece* – cykl zajęć integracyjnych dla dzieci
- *W zimowej szacie* – wernisaż wystawy fotograficznej eksponowanej w siedzibie Informacji Turystycznej w Krasnobrodzie

marzec

- *Babski wieczór* – warsztaty decoupage
- *Ale jajo* – konkurs plastyczny dla dzieci

kwiecień

- *Pojedynek na lektury* – międzyszkolny konkurs czytelniczy
- *Mistrz Pięknego Czytania* – konkurs dla młodzieży i dorosłych
- *Zajęcia z jajem* – warsztaty twórcze dla dorosłych z wykorzystaniem powertex
- *Wielkanocna kartka* – warsztaty dla dzieci

maj

- *Mały Mistrz Czytania* – gminny konkurs pięknego czytania dla dzieci
- *Transfer* – twórcze warsztaty dla dorosłych

czerwiec

- *Cała Polska czyta dzieciom* – spotkania biblioteczne dla przedszkolaków z udziałem przedstawicieli różnych zawodów: dziennikarza radiowego, strażnika granicznego, księdza i farmaceutki
- *Nasza biblioteka* – wizyta uczniów Szkoły Podstawowej w Majdanie Wielkim

ŁABUNIE

styczeń

- *Malowanie kołęd i Gloria, gloria...* – okolicznościowe wystawy prac plastycznych
- *Filmowe ferie z książką* – tygodniowy cykl zajęć bibliotecznych (czytanie baśni, projekcje filmowe, quizy, mini konkurs, wizyta w Izbie Muzealnej)

luty

- *Mistrz Głośnego Czytania* – szkolny konkurs recytatorski współorganizowany ze szkołą

marzec

- *Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych* – w tym 3 projekcje filmu *Inka*, 2 wystawki okolicznościowe
- *Czytanie z Franklinem i Wydawnictwem Debit* – promocja książek i czytelnictwa

- *Zwiedzanie Izby Muzealnej* – wycieczka gimnazjalistów z Łabuniek Pierwszych
- *Powstanie Zamojskie i Wszystko dla Polski* – projekcje filmowe

kwiecień

- *Katyń oraz Miejsca Pamięci w Gminie Łabunie* – wystawy z okazji Obchodów Dnia Pamięci Ofiar Katyńskich
- *Stare zdjęcia z Łabuń* – wystawa ze zbiorów bibliotecznych
- *74 Rocznica Postania w Getcie Warszawskim* – wystawa książek o tematyce powstańczej, projekcja filmu, udział w akcji *Żonkile*, zwiedzanie Izby Muzealnej przez gimnazjalistów z Łabuniek Pierwszych
- *Ozdoby wielkanocne, pisanki* – wystawa rękodzieła Doroty Dziuby

maj

- *Wielka Majówka* – udział Biblioteki w gminnych obchodach święta
- *Tydzień Bibliotek* – powiatowe obchody Dnia Bibliotekarza, spotkanie autorskie z Krzysztofem Koziółkiem, współorganizowane z BPG Zamość, wizyta uczniów szkoły podstawowej w Bibliotece z okazji święta bibliotek
- *Międzynarodowy Dzień Żółwia* – wizyta Franklina w szkołach, przedszkolach i Urzędzie Gminy – promocja czytelnictwa wśród dzieci, młodzieży i dorosłych
- Zdobywanie tytułu finalisty przez Bibliotekę i Przedszkole w ogólnopolskim konkursie *Bazgroł 2017*

czerwiec

- *Przedszkolaki w bibliotece* – dwie wycieczki do biblioteki
- *Noc Bibliotek* – gra terenowa i planszowa, wspólne czytanie, projekcja filmu, konkursy, spotkanie autorskie ze Stefanem Dardą i promocja książki *Nowy dom na wyrębach*

MIĄCZYN

styczeń

- *Ferie w bibliotece* – biblioteczne zajęcia integracyjne dla dzieci
- Cykliczne głośne czytanie bajek w bibliotece i zajęć bibliotecznych

kwiecień/czerwiec

- *Ozdoby wielkanocne* – warsztaty dla dorosłych
- *Wycieczki do biblioteki* uczniów Szkoły Podstawowej w Miączynie

NIELISZ

styczeń

- *Wieczory gier planszowych i towarzyskich* – wieczory gier dla młodzieży

kwiecień

- *Escape room* – ucieczka z biblioteki – biblioteczna zabawa integracyjno-literacka dla młodzieży

czerwiec

- *Leśna rajza – kierunek Nielisz* – wielopokoleniowy rajd rowerowy czytelników Biblioteki

RADECZNICA

luty/marzec

- *Poznajemy Bibliotekę* – lekcja biblioteczna dla Zuchów ze Szkoły Podstawowej w Radecznicy
- *Jan* – promocja publikacji regionalnej Reginy Smoter Grzeszkiewicz
- *Legenda o Radeczniczy i okolicznych miejscowościach* – spotkanie z Zygmuntem Krasnym – regionalistą ze Szczepieszyna

czerwiec

- Promocja tomiku poetyckiego Janiny Gąsior *Uwielbiamy Pana Boga*

MOKRE (BPG ZAMOŚĆ)

styczeń

- Rok 2017 obchodzony w bibliotece pod hasłem *Rok Rzeki Wisły*
- *Cała Polska czyta dzieciom* – całoroczny cykl spotkań czytelniczych dla dzieci – wszystkie biblioteki gminy Zamość
- *Ferie w bibliotece* – różnorodne zajęcia dla dzieci w bibliotece gminnej oraz wg odrębnych harmonogramów we wszystkich filiach. Ferie zakończono kulisem integracyjnym (85 osób) po Roztoczu

luty

- *Anioły, Aniołki, Aniołeczki* – finał XI edycji konkursu plastycznego pod patronatem Wójta Gminy Zamość oraz wystawa pokonkursowa
- *Razem weselej* – rozpoczęły się cykliczne zajęcia biblioteczne we wszystkie soboty roku szkolnego
- *Karnawałowe Danie dla Mola* – wyjazd bibliotekarzy do MBP w Bychawie i udział w konkursie
- Spotkanie autorskie ze Zbigniewem Masternakiem oraz warsztaty scenariuszowe dla młodzieży gimnazjalnej w Sitańcu
- *Międzynarodowy Dzień Języka Ojczystego* – okolicznościowe spotkanie biblioteczne dla dzieci – FB Wysokie

marzec

- *VI Otwarte Dni Biblioteki* – blok zajęć bibliotecznych w BPGZ w Mokrem dla dzieci i młodzieży z Zespołu Szkół w Sitańcu

- *No to się popisz* – gminne eliminacje do konkursu kaligraficznego organizowanego przez bibliotekę partnerską w Zwierzyńcu oraz udział zwycięzców w finale
- *Spotkanie z optymizmem* – spotkanie autorskie z Anną Sakowicz
- *Duet idealny* – spotkanie z Marią Ulatowską i Jackiem Skowrońskim, autorami powieści kryminalno-obyczajowych
- *Pożegnanie Zimy – powitanie Wiosny* – okolicznościowa zabawa integracyjna współorganizowana z GOK w Wysokiem
- *Rękodzieło KGW w Siedliskach* – wystawa w FB w Wysokiem

kwiecień

- *Wiosenne spotkanie małych i dużych mieszkańców Mokrego* – spotkanie integracyjne współorganizowane przez Samorząd Gminy Zamość. Zaprezentowano m.in. film promujący czytelnictwo i Bibliotekę przygotowany przez dzieci uczestniczące w cotygodniowych sobotnich warsztatach *Razem weselej*
- *XI edycja konkursu recytatorskiego o Laur Najlepszego Recytatora Gminy Zamość* pod patronatem Wójta Gminy Zamość (przesłuchania recytatorów trwały 2 dni)
- *Obchody Światowego Dnia Książki i Praw Autorskich* – spotkania autorskie dla dorosłych i warsztaty literacko-plastyczne *Moja książka marzeń* dla dzieci z Moniką Sawicką w Mokrem i w Lipsku
- Spotkanie autorskie z Magdaleną Kordel w ramach DKK
- *Ozdoby Wielkanocne* – konkurs plastyczny – FB Sitaniec
- *Cymelia* – wystawa najstarszych i najcenniejszych książek ze zbiorów FB w Zawadzie

maj

- *Detektyw na tropie informacji* – warsztaty detektywistyczne i *Jak jednym słowem uzbroić językową bombę* – warsztaty dziennikarskie dla uczniów szkół w Białowoli i w Płoskiem prowadzone przez Krzysztofa Koziółka, autora kryminałów
- *V Noc Bibliotek* – o tematyce historycznej: spotkanie autorskie z Krzysztofem Czarnotą i premiera powieści *Czarodzieje koni*, spotkanie z członkami Tomaszowskiego Szwadronu im. 1 Pułku Kawalerii KOP, spotkanie z Grupą Rekonstrukcji Historycznej WIR im. Konrada Bartoszewskiego z Biłgoraja, występ zespołu wokalnie-tanecznego *Tamburino*, promującego kulturę romską
- *Poezję malowane* – eliminacje gminne i udział w finale Ogólnopolskiego Konkursu Plastycznego organizowanego przez GBP w Aleksandrowie (nagrodzono i wyróżniono 11 prac plastycznych finalistów z gminy Zamość)
- *Tydzień Bibliotek* – wszystkie biblioteki filialne zaprosiły dzieci ze szkół na zajęcia promujące książkę, czytanie i bibliotekę

- *Tak czytam. Książka jest OK!* – warsztaty czytelnicze dla gimnazjalistów – FB Wysokie

czerwiec

- *Dzień Dziecka w bibliotece* – biblioteczne zajęcia integracyjne dla ponad 140. dzieci
- *Noc Świąteł* czyli Noc Bibliotek dla najmłodszych użytkowników Biblioteki
- *Poezja i bajka słowem i pędzlem malowana* – IX finał konkursu plastycznego (uczestniczyło 170 osób)
- *Dlaczego pieniądze nie spadają z nieba* – zajęcia edukacyjne w zakresie wiedzy ekonomicznej we współpracy z NBP O/Lublin
- Finał konkursów: *Skarby Gminy Zamość* – fotograficznego i *Odkrywamy Talenty Poetyckie* – literackiego oraz wystawa pokonkursowa
- *XIV Ogólnopolski Tydzień Czytania Dzieciom ph. Czytanie zbliża* – zajęcia czytelnicze dla dzieci – filie w Kalinowicach, Lipsku, Płoskiem, Wysokiem, Sitańcu, Zawadzie, Żdanowie
- *Pasowanie uczniów kl. I na czytelników* – uroczystość przyjęcia dzieci w poczet czytelników Biblioteki w Sitańcu i w Wysokiem
- Spotkanie autorskie z Jarosławem Siekiem – dla dzieci w FB Wysokie

SITNO

styczeń

- *Wizyta dzieci w Książnicy Zamojskiej* – zajęcia w Oddziale dla Dzieci i Młodzieży oraz zwiedzanie Biblioteki
- *Jestem sobie mały miś* – gminny etap konkursu regionalnego organizowanego przez Książnicę Zamojską
- *Jedną po drugiej, czytamy na długiej* – biblioteczna akcja codziennego czytania przez dzieci na długiej przerwie 1 strony wybranej przez dzieci książki – FB Horyszów Polski
- *Ferie bez nudy* – zajęcia plastyczne, czytelnicze oraz sportowe dla dzieci – FB Cześniaki, FB Horyszów Polski

luty/marzec

- *Gminne zagadki dla szkolnej gromadki* – konkurs wiedzy o gminie Sitno dla dzieci młodzieży szkolnej
- *Międzynarodowy Dzień Języka Ojczystego* – konkurs drużynowy dla uczniów szkoły podstawowej z zakresu wiedzy o języku polskim (ortografia, interpunkcja, frazeologia) – FB Horyszów Polski
- *Kurs komputerowy dla seniorów* – szkolenie dla 5. grup przeprowadziła *La-tarnik Polski Cyfrowej*
- *Kartki walentynkowe* – okolicznościowe zajęcia plastyczne dla dzieci – FB Cześniaki

- *Palmy wielkanocne* – zajęcia plastyczne – FB Cześniki

kwiecień

- *Obchody Światowego Dnia Książki i Praw Autorskich* – wręczano czytelnikom czerwone róże oraz lokalne wydawnictwa

maj

- *Tydzień Bibliotek* – słodki poczęstunek dla czytelników odwiedzających Bibliotekę oraz abolicja dla „zapominalskich”, konkurs na najciekawszą kartkę z życzeniami dla bibliotekarzy, wycieczki do Biblioteki – FB Horyszów Polski
- *Zwiedzanie Przemysła, Bolestraszyce i Krasiczyna* – wycieczka dla czytelników

czerwiec

- *Noc w bibliotece* – całonocny program zajęć bibliotecznych, współorganizowany przez CKzB w Sitnie, Filie w Cześnikach i Horyszowie Polskim oraz Centrum Teleinformatyczne
- *Wycieczka do Krakowa* – dla 50-osobowej grupy mieszkańców gm. Sitno

SKIERBIESZÓW

styczeń

- *Ferie 2017* – różnorodne zajęcia biblioteczne dla dzieci

luty

- *W królestwie bajek i baśni* – test wiedzy dla dzieci
- *Kartka walentynkowa* – okolicznościowy konkurs plastyczny dla dzieci

marzec

- *Okładka do książki Marii Kownackiej* – konkurs plastyczny
- *Mistrz ortografii 2017* – konkurs ortograficzny dla uczniów klas VI
- *Dorośli czytają dzieciom* – cykl czytelniczych spotkań międzypokoleniowych

kwiecień

- *Najpiękniejsza ozdoba świąteczna* – konkurs plastyczny dla dorosłych
- *Jeden z dziesięciu* – konkurs wiedzy dla uczniów kl. V

maj

- *Światowy Dzień Kosmosu* – konkurs krzyżówkowo-plastyczny
- *Mistrz Pięknego Czytania 2017* – VII edycja konkursu gminnego
- *Morski świat widziany oczami przedszkolaka* – zajęcia plastyczne

czerwiec

- *Powróćmy jak za dawnych lat w nieznanym bajek świecie* – zajęcia plastyczne dla dzieci

- *Czytająca klasa* – konkurs czytelniczy
- *Moja ulubiona postać bajkowa* – konkurs plastyczny dla dzieci

STARY ZAMOŚĆ

styczeń/luty

- Cykl zajęć literacko-plastycznych dla różnych grup dzieci klas 0-3 poświęconych czytaniu
- Zajęcia czytelniczo-plastyczne dla dzieci kl. 0-III raz w tygodniu w ciągu roku szkolnego – FB Udrycze
- Spotkanie opłatkowe dla członków Gminnego Koła Emerytów i Rencistów
- *Zimowisko* podczas ferii dla dzieci z terenu gminy we współpracy z GOK
- *IX Halowy Turniej Piłki Nożnej o Puchar Wójta Gminy Stary Zamość*

marzec

- *Turniej Wiedzy Pożarniczej* – etap gminny dla dzieci i młodzieży
- *Dzień Kobiet* – gminne święto dla pań z KGW
- *Bezpieczeństwo w sieci* – zajęcia biblioteczne dla dzieci
- *Pierwszy Dzień Wiosny* – przygotowanie i topienie Marzanny – FB i Szkoła Podst. w Udryczach

kwiecień

- *Konkurs na wykonanie palmy wielkanocnej* – zorganizowano we współpracy z parafią
- *Symbole Świąt Wielkanocnych* – konkurs plastyczny współorganizowany ze Szkołą Podstawową w Wierzbie
- Cykl zajęć czytelniczo-plastycznych dla różnych grup uczniów
- *Nie do wiary, w bibliotece dzieją się czary* – spektakl teatralny dla dzieci
- *Pokaz pieczenia chleba* dla uczniów klas IV-VI we współpracy ze Stowarzyszeniem Ludzi Aktywnych *Activum*

maj/czerwiec

- Cykl zajęć literacko-plastycznych dla różnych grup przedszkolaków
- *Noc w Bibliotece z Sherlockiem Holmesem* – całonocny program zajęć bibliotecznych zrealizowanych wspólnie z GOK, w ramach ogólnopolskiej akcji *Noc Bibliotek*
- *Majówka dla seniorów* – przygotowana we współpracy z Gminnym Kołem Emerytów i Rencistów
- *Dzień Dziecka* – festyn o zasięgu gminnym współorganizowany z GOK
- *Rajd rowerowy po okolicy* we współpracy z GOK
- *Dzień Rodziny* – impreza integracyjna w Udryczach (montaż słowno-muzyczny w wykonaniu dzieci z miejscowej Szkoły)
- *Wycieczka do Baltowa* zorganizowana we współpracy ze Szkołą.

- *Noc Świętojańska* – impreza integracyjna zorganizowana we współpracy z Gminnym Kołem Emerytów i Rencistów
- *Letnisko dla dzieci* – współorganizowane z GOK

SULÓW

styczeń/luty

- *Jaselka* w wykonaniu Grupy Artystycznej Gminy Sulów
- *Ferie w Bibliotece* – turniej sportowy dla dzieci i młodzieży – GBP

marzec/kwiecień

- *Dzień Kobiet* – spotkanie okolicznościowe Pań z gminy Sulów z przedstawicielami władzy samorządowej
- *Droga krzyżowa współczesnego człowieka* – spektakl przygotowany przez Grupę Artystyczną Gminy Sulów prezentowany kilkakrotnie w różnych miejscowościach gminy, w Szczebrzeszynie i Zamościu

maj

- *Dzień Bibliotek i Bibliotekarza* – spotkanie okolicznościowe i wspólna zabawa bibliotekarzy i społeczności szkolnej z Sulowa

czerwiec

- *Dzień Dziecka w Sulowcu* – gminna impreza integracyjna
- *Obiekty sztuki sakralnej w gminie Sulów* – konkurs plastyczny
- *Festiwal Twórczości Patriotyczno-Chrześcijańskiej w Tworyczowie* – wydarzenie o zasięgu ponadlokalnym współorganizowane przez bibliotekę, gminę i parafię w Tworyczowie

SZCZEBRZESZYN

styczeń

- *Cała Polska czyta dzieciom* – głośne czytanie książek raz w miesiącu przed-szkolakom w Szczebrzeszynie, Bodaczowie i Wielączy

luty/marzec

- *Wpływ czytelnictwa na wszechstronny rozwój dziecka* – prelekcja dla rodziców i nauczycieli Szkoły Podstawowej w Bodaczowie
- Warsztaty filmowo – scenariuszowe prowadzone przez Zbigniewa Master-naka – w Szkole Podstawowej w Bodaczowie
- Pasowanie na czytelników uczniów Szkoły Podstawowej w Bodaczowie
- Spotkanie z Marią Ulatowską i Jackiem Skowrońskim – duetem pisarskim tworzącym powieści kryminalno-obyczajowe

kwiecień/maj

- Wielkanocny konkurs literacko-plastyczny – finał w MGBP
- *Wyobraźnia czeka, ukryta w bibliotekach* – spektakl teatralny dla dzieci

- Pasowanie na czytelników uczniów Szkół Podstawowych w Wielączy i Szczebrzeszynie
- Przystosowanie biblioteczne uczniów w zakresie wykorzystania elektronicznego systemu MAK+ w zakresie wyszukiwania informacji, rejestracji czytelników i wypożyczeń, monitorowania swojego konta, rezerwacji książek (Gimnazjum w Bodaczowie, Szkoła Podstawowa w Szczebrzeszynie)

czerwiec

- *Noc Bibliotek* – przystąpienie MGBP do ogólnopolskiej akcji promocyjnej
- *Zeszyt lektur* – konkurs dla dzieci kl. I-III
- Wizyta przedszkolaków z Bodaczowa wraz z opiekunami i rodzicami w MGBP w Szczebrzeszynie, połączona z lekcją biblioteczną

ZWIERZYNIEC

styczeń

- *Dzień z Kubusiem Puchatkiem* – rocznicowe zajęcia biblioteczne podczas ferii
- *Pismo elfickie* – warsztaty kaligraficzne prowadzone przez Daniela Lalika

marzec

- *No to się popisz* – VI edycja konkursu kaligraficznego
- Spotkanie z Marią Ulatowską i Jackiem Skowrońskim – duetem pisarskim tworzącym powieści kryminalno-obyczajowe

kwiecień

- *Po co komu stara książka* – zajęcia biblioteczne z przedszkolakami
- Warsztaty ilustratorskie z Jolantą Marcollą
- Spotkanie DKK z Magdaleną Kordel
- Spotkanie autorskie z Piotrem Tymińskim autorem książki *Wołyń. Bez litości.*

Anna Kalniuk, Danuta Zwolińska, Książnica Zamojska

Anna Wasilewska *Italo Calvino. Opisanie świata. Punkt widzenia tłumaczki*

Żeromski z tabletem – projekt BPG Zamść

Projekt *Rozczytane miasto*, spotkanie z Joanną Olech i Łukaszem Trojanowskim